

Regeringens proposition

2016/17:129

Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner

Prop.
2016/17:129

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 2 mars 2017

Stefan Löfven

Magdalena Andersson
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås hur Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner (betalkontodirektivet), ska genomföras i svensk rätt.

Betalkontodirektivet syftar till att ge bättre insyn i och jämförbarhet för de avgifter som tas ut för konsumenters betalkonton och de betaltjänster som är kopplade till sådana konton. Det innehåller också regler som ska underlätta byte av betalkonton mellan olika betaltjänstleverantörer. Enligt direktivet ska dessutom alla konsumenter som är lagligen bosatta inom Europeiska unionen ges tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner. Därutöver innehåller direktivet regler om bl.a. tillsyn och sanktioner samt rätt till alternativ tvistlösning.

I propositionen föreslås att betalkontodirektivet genomförs huvudsakligen genom ändringar i lagen (2010:751) om betaltjänster. Därutöver föreslås en ändring i marknadsföringslagen (2008:486).

Lagändringarna som avser information och redovisning föreslås träda i kraft den dag som regeringen bestämmer. Övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 juni 2017.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486)	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster	7
3	Ärendet och dess beredning	17
4	Bakgrund	17
4.1	Betalkontodirektivet	17
4.2	Gällande rätt	18
5	Genomförande av betalkontodirektivet i svensk rätt	19
5.1	Ändringar i lagen om betaltjänster	19
5.2	Tillämpningsområdet	20
5.2.1	Kontoslag som omfattas av direktivet	20
5.2.2	Aktörer som omfattas	22
5.3	Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner	24
5.3.1	Rätt till betalkonto	24
5.3.2	Skyldighet att erbjuda grundläggande funktioner	27
5.4	Ansökan om betalkonto och uppsägning av avtal	31
5.4.1	Behandling av ansökan om betalkonto	31
5.4.2	Grunder för avslag av ansökan om betalkonto	32
5.4.3	Uppsägning av ett avtal om betalkonto med grundläggande funktioner	37
5.5	Byte av betalkonto	40
5.5.1	Införande av rutiner för byte av betalkonto	40
5.5.2	Rätt till ersättning för förlust som uppstår i samband med bytesförfarandet	43
5.6	Avgifter för betalkonto	46
5.6.1	Avgifternas storlek	46
5.6.2	Kostnadsfri tillgång till betalkonto?	48
5.6.3	Information till konsumenter	49
5.6.4	Jämförelsewebbplatser	52
5.7	Tvistlösning	53
5.8	Tillsyn, ingripanden och sanktioner	56
5.8.1	Finansinspektionens befogenhet	56
5.8.2	Sekretess	59
5.8.3	Offentliggörande av administrativa sanktioner	59
6	Ikraftträdande	61

7	Förslagens konsekvenser.....	62	Prop. 2016/17:129
7.1	Samhällsekonomiska konsekvenser	62	
7.2	Konsekvenser för berörda institut.....	62	
7.3	Konsekvenser för myndigheter och domstolar	64	
8	Författningskommentar	65	
8.1	Förslaget till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486)	65	
8.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster	65	
Bilaga 1	Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner	70	
Bilaga 2	Lagförslag i delrapport 2 från 2015 års betaltjänst- utredning (Fi 2015:02) Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner.....	103	
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna till delrapport 2 från 2015 års betaltjänstutredning (Fi 2015:02) Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner	106	
Bilaga 4	Lagförslag i promemorian med utdrag ur utkast till lagrådsremiss Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner.....	107	
Bilaga 5	Förteckning över remissinstanserna till promemorian med utdrag ur utkast till lagrådsremiss Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner	111	
Bilaga 6	Lagrådsremissens lagförslag	112	
Bilaga 7	Lagrådets yttrande	123	
Bilaga 8	Parallelluppställning över genomförandet i svensk rätt av direktiv 2014/92/EU (betalkontodirektivet)	126	
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 2 mars 2017	130	
	Rättsdatablad.....	131	

Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486),
2. lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486)

Härigenom föreskrivs att 1 § marknadsföringslagen (2008:486) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Denna lag har till syfte att främja konsumenternas och näringslivets intressen i samband med marknadsföring av produkter och att motverka marknadsföring som är otillbörlig mot konsumenterna och näringsidkare.

Bestämmelser om marknadsföring finns bl.a. i

- lagen (1992:1672) om paketresor,
- tobakslagen (1993:581),
- lotterilagen (1994:1000),
- sjölagen (1994:1009),
- lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,
- lagen (1996:1006) om anmälningsskyldighet avseende viss finansiell verksamhet,
- lagen (1996:1118) om marknadsföring av kristallglas,
- lagen (1999:158) om investerarskydd,
- lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster,
- lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
- prisinformationslagen (2004:347),
- lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler,
- försäkringsavtalslagen (2005:104),
- lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,
- lagen (2006:484) om franchisegivares informationsskyldighet,
- lagen (2010:510) om lufttransporter,
- radio- och tv-lagen (2010:696),
- alkohollagen (2010:1622),
- konsumentkreditlagen (2010:1846),
- lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt,
- lagen (2013:1054) om marknadsföring av modersmjölksersättning och tillskottsnäring,
- lagen (2014:1344) med kompletterande bestämmelser till EU:s tåg-, fartygs- och busspassagerarförordningar,
- lagen (2015:671) om alternativ – lagen (2015:671) om alternativ

¹ Senaste lydelse 2016:1223.

Prop. 2016/17:129 tvistlösning i konsumentförhållanden, *och*
– lagen (2015:953) om kollektivtrafikresenärers rättigheter.

tvistlösning i konsumentförhållanden,
– lagen (2015:953) om kollektivtrafikresenärers rättigheter, *och*
– *lagen (2016:415) om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner.*

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2017.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

Prop. 2016/17:129

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2010:751) om betaltjänster dels att 1 kap. 1 och 4 §§ ska ha följande lydelse, dels att det ska införas ett nytt kapitel, 4 a kap., och en ny paragraf, 8 kap. 4 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

I denna lag finns bestämmelser om betaltjänster som tillhandahålls i Sverige och utförs inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) i euro eller i någon annan av EES-ländernas valutor.

I denna lag finns också bestämmelser om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer.

I 4 a kap. finns bestämmelser om
1. avgifter för betalkonto,
2. byte av betalkonto, och
3. kreditinstituts skyldighet att tillhandahålla betalkonto med grundläggande funktioner till en konsument.

4 §²

I denna lag betyder

1. autogiro: en betaltjänst för debitering av en betalares betalkonto, där initiativet till en betalningstransaktion tas av betalningsmottagaren på grundval av betalarens samtycke till mottagaren, mottagarens betaltjänstleverantör eller betalarens egen betaltjänstleverantör,

2. bankdag: en dag på vilken en betaltjänstleverantör har öppet för verksamhet i den utsträckning som krävs för genomförande av en betalningstransaktion,

3. betalare: en fysisk eller juridisk person som är antingen betalkontoinnehavare och som

autogiro: en betaltjänst för debitering av en betalares betalkonto, där initiativet till en betalningstransaktion tas av betalningsmottagaren på grundval av betalarens samtycke till mottagaren, mottagarens betaltjänstleverantör eller betalarens egen betaltjänstleverantör,

bankdag: en dag på vilken en betaltjänstleverantör har öppet för verksamhet i den utsträckning som krävs för genomförande av en betalningstransaktion,

betalare: en fysisk eller juridisk person som är antingen betalkontoinnehavare och som godkänner en

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner, i den ursprungliga lydelsen.

² Senaste lydelse 2015:188.

Prop. 2016/17:129 godkänner en betalningsorder från detta betalkonto, eller en fysisk eller juridisk person som lämnar en betalningsorder,

4. *betalkonto*: ett konto som innehas i en eller flera betaltjänst-användares namn och som är avsett för genomförandet av betalningstransaktioner,

5. *betalningsinstitut*: ett aktiebolag eller en ekonomisk förening som har fått tillstånd att tillhandahålla betaltjänster enligt 2 kap.,

6. *betalningsinstrument*: ett kontokort eller något annat personligt instrument eller en personlig rutin som används för att initiera en betalningsorder,

7. *betalningsmottagare*: en fysisk eller juridisk person som är den avsedda mottagaren av medel vid en betalningstransaktion,

8. *betalningsorder*: varje instruktion som en betalare eller betalningsmottagare ger sin betaltjänstleverantör om att en betalningstransaktion ska genomföras,

9. *betalningssystem*: ett generellt betalsystem enligt 1 kap. 3 § andra stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

10. *betalningstransaktion*: insättning, uttag eller överföring av medel som initieras av betalaren eller betalningsmottagaren, oberoende av eventuella underliggande förpliktelser mellan betalaren och betalningsmottagaren,

11. *betaltjänstanvändare*: en fysisk eller juridisk person som utnyttjar en betaltjänst,

12. *debitera*: att medel dras från ett konto,

betalningsorder från detta betalkonto, eller en fysisk eller juridisk person som lämnar en betalningsorder,

betalkonto: ett konto som innehas i en eller flera betaltjänst-användares namn och som är avsett för genomförandet av betalningstransaktioner,

betalkontodirektivet: *Europa-parlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner, i den ursprungliga lydelsen,*

betalningsinstitut: ett aktiebolag eller en ekonomisk förening som har fått tillstånd att tillhandahålla betaltjänster enligt 2 kap.,

betalningsinstrument: ett kontokort eller något annat personligt instrument eller en personlig rutin som används för att initiera en betalningsorder,

betalningsmottagare: en fysisk eller juridisk person som är den avsedda mottagaren av medel vid en betalningstransaktion,

betalningsorder: varje instruktion som en betalare eller betalningsmottagare ger sin betaltjänstleverantör om att en betalningstransaktion ska genomföras,

betalningssystem: ett generellt betalsystem enligt 1 kap. 3 § andra stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

betalningstransaktion: insättning, uttag eller överföring av medel som initieras av betalaren eller betalningsmottagaren, oberoende av eventuella underliggande förpliktelser mellan betalaren och betalningsmottagaren,

betaltjänstanvändare: en fysisk eller juridisk person som utnyttjar en betaltjänst,

debitera: att medel dras från ett konto,

13. filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett utländskt betalningsinstituts etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

14. grupp: detsamma som i 1 kap. 7 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat,

15. hemland: det land där ett företag har fått tillstånd att driva sådan verksamhet som avses i denna lag,

16. konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

17. kreditera: att medel tillförs ett konto,

18. kvalificerat innehav: detsamma som i 1 kap. 5 § 15 lagen om bank- och finansieringsrörelse,

19. medel: sedlar och mynt, kontotillgodohavanden samt elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

20. penningöverföring: en betaltjänst där medel tas emot från en betalare, utan att något betalkonto öppnas i betalarens eller betalningsmottagarens namn, utslutande i syfte att överföra motsvarande belopp till en mottagare eller en annan betaltjänstleverantör som agerar på mottagarens vägnar, eller där dessa medel tas emot på mottagarens vägnar och ställs till

filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett utländskt betalningsinstituts etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

grupp: detsamma som i 1 kap. 7 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat,

hemland: det land där ett företag har fått tillstånd att driva sådan verksamhet som avses i denna lag,

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

kreditera: att medel tillförs ett konto,

kvalificerat innehav: detsamma som i 1 kap. 5 § 15 lagen om bank- och finansieringsrörelse,

lagligen bosatt inom EES: en fysisk person som har rätt att bosätta sig inom EES i enlighet med unionsrätten eller nationell rätt, inbegripet personer utan fast adress och personer som söker asyl inom ramen för Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning, protokollet till denna av den 31 januari 1967 och andra relevanta internationella fördrag,

medel: sedlar och mynt, kontotillgodohavanden samt elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

penningöverföring: en betaltjänst där medel tas emot från en betalare, utan att något betalkonto öppnas i betalarens eller betalningsmottagarens namn, utslutande i syfte att överföra motsvarande belopp till en mottagare eller en annan betaltjänstleverantör som agerar på mottagarens vägnar, eller där dessa medel tas emot på mottagarens vägnar och ställs till

mottagarens förfogande,

21. ramavtal: ett avtal om betaltjänster som reglerar genomförandet av kommande enskilda och successiva betalningstransaktioner och som kan innehålla skyldigheter och villkor för att öppna ett betalkonto,

22. referensväxelkurs: den växelkurs som ligger till grund för beräkningen av eventuell valutaväxling och görs tillgänglig av betaltjänstleverantören eller härrör från en offentligt tillgänglig källa,

23. referensräntesats: den räntesats som ligger till grund för beräkningen av eventuell tillämplig ränta och som härrör från en offentligt tillgänglig källa som kan kontrolleras av båda parterna i ett avtal om betaltjänster,

24. registrerad betaltjänstleverantör: en betaltjänstleverantör som undantagits från krav på tillstånd enligt 2 kap. 3 §,

25. startkapital: detsamma som i 1 kap. 5 § 18 lagen om bank- och finansieringsrörelse,

26. unik identifikationskod: en kombination av bokstäver, siffror eller symboler som tillhandahållits av en betaltjänstleverantör, och som en betaltjänstanvändare ska uppge för att otvetydigt identifiera en annan betaltjänstanvändare eller dennes betalkonto,

27. valuteringsdag: den referenstidpunkt som används av en betaltjänstleverantör för att beräkna räntan på de medel som debiterats eller krediterats ett betalkonto.

mottagarens förfogande,

ramavtal: ett avtal om betaltjänster som reglerar genomförandet av kommande enskilda och successiva betalningstransaktioner och som kan innehålla skyldigheter och villkor för att öppna ett betalkonto,

referensväxelkurs: den växelkurs som ligger till grund för beräkningen av eventuell valutaväxling och görs tillgänglig av betaltjänstleverantören eller härrör från en offentligt tillgänglig källa,

referensräntesats: den räntesats som ligger till grund för beräkningen av eventuell tillämplig ränta och som härrör från en offentligt tillgänglig källa som kan kontrolleras av båda parterna i ett avtal om betaltjänster,

registrerad betaltjänstleverantör: en betaltjänstleverantör som undantagits från krav på tillstånd enligt 2 kap. 3 §,

startkapital: detsamma som i 1 kap. 5 § 18 lagen om bank- och finansieringsrörelse,

unik identifikationskod: en kombination av bokstäver, siffror eller symboler som tillhandahållits av en betaltjänstleverantör, och som en betaltjänstanvändare ska uppge för att otvetydigt identifiera en annan betaltjänstanvändare eller dennes betalkonto,

valuteringsdag: den referenstidpunkt som används av en betaltjänstleverantör för att beräkna räntan på de medel som debiterats eller krediterats ett betalkonto.

**Skylldighet att tillhandahålla
betalkonto med grundläggande
funktioner****1 §**

Ett kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse får inte vägra en konsument som är lagligen bosatt inom EES att öppna ett betalkonto med sådana grundläggande funktioner enligt 2 § som institutet tillhandahåller andra konsumenter.

Första stycket gäller inte om det skulle strida mot lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller om det finns särskilda skäl mot att tillhandahålla konsumenten ett betalkonto.

Grundläggande funktioner**2 §**

Med grundläggande funktioner avses

1. tjänster som krävs för att öppna, inneha och avsluta ett betalkonto,

2. tjänster som gör det möjligt att sätta in medel på ett betalkonto,

3. tjänster som gör det möjligt att inom EES över disk eller i uttagsautomater ta ut kontanter från ett betalkonto, och

4. utförande av följande betalningstransaktioner inom EES:

a) autogirering,

b) betalningar genom ett debetkort, inbegripet betalningar online, samt

c) betalningar, inbegripet stående överföringar, vid terminaler, över disk och via kreditinstitutets onlinetjänster.

Behandlingen av en ansökan om betalkonto med grundläggande funktioner

3 §

Ett kreditinstitut ska behandla en ansökan från en konsument om betalkonto med grundläggande funktioner skyndsamt. Kreditinstitutet ska avgöra ärendet så snart som möjligt och senast inom tio bankdagar efter det att institutet tagit emot en fullständig ansökan.

Om kreditinstitutet avslår en ansökan, ska det omedelbart underrätta konsumenten om beslutet och lämna information om vart han eller hon kan vända sig för att framföra klagomål eller få beslutet rättsligt prövat. Underrättelsen ska vara skriftlig och utan kostnad för konsumenten. Om det är möjligt, ska skälen för beslutet framgå av underrättelsen.

Avgifter för betalkonto med grundläggande funktioner

4 §

Ett kreditinstitut får ta ut rimliga avgifter från en konsument för att tillhandahålla ett betalkonto med grundläggande funktioner.

Information om tjänster och avgifter

5 §

En betaltjänstleverantör ska i rimlig tid innan den ingår ett avtal om betalkonto ge konsumenten en förteckning över de mest representativa tjänsterna som är knutna till betalkonton i Sverige och, i den utsträckning betaltjänstleverantören tillhandahåller dessa tjänster, informera konsumenten om avgifterna för dem. Informationen ska lämnas i pappersform eller på annat varaktigt medium.

Betaltjänstleverantören ska också hålla förteckningen och en ordlista som minst omfattar de begrepp som fastställts i förteckningen tillgängliga för konsumenten.

Betaltjänstleverantören ska, utöver de informationskrav som följer av 4 kap. minst en gång per år ge konsumenten kostnadsfri information om aktuella avgifter och räntesatser för de tjänster som är knutna till betalkontot. Betaltjänstleverantören och konsumenten ska komma överens om på vilket sätt avgifterna ska redovisas. Redovisningen ska lämnas i pappersform om konsumenten begär det.

Byte av betalkonto

6 §

En betaltjänstleverantör ska ha rutiner för en konsuments byte av betalkonto i samma valuta mellan betaltjänstleverantören och en annan betaltjänstleverantör i Sverige. Rutinerna ska säkerställa att ett sådant byte kan genomföras snabbt och utan onödiga olägenheter för konsumenten.

Den betaltjänstleverantör som konsumenten vill öppna ett betalkonto hos ska på begäran av konsumenten kontakta den betaltjänstleverantör som konsumenten har ett betalkonto hos och se till att bytet genomförs. Bytet ska vara genomfört inom den tidsram som anges i artikel 10 i betalkontodirektivet.

Om en konsument meddelar sin betaltjänstleverantör att han eller hon vill öppna ett betalkonto i ett annat land inom EES, ska betaltjänstleverantören bistå med viss information, överföring av medel och stängning av betalkontot. Detta ska ske inom den tidsram

som anges i artikel 11 i betal-
kontodirektivet.

7 §

Avgifter, utöver de som avses i 4 kap. 15 §, som en betaltjänstleverantör tar ut av en konsument i samband med byte av betalkonto, ska vara rimliga och i linje med betaltjänstleverantörens faktiska kostnader.

8 §

En betaltjänstleverantör ska ersätta en konsument för ren förmögenhetsskada som uppstår som en direkt följd av att betaltjänstleverantören inte har fullgjort sina skyldigheter enligt 6 §.

Ansvar enligt första stycket inträder inte i fall av osedvanliga eller oförutsägbara omständigheter som den som åberopar omständigheterna inte har något inflytande över och vars konsekvenser hade varit omöjliga att avvärja trots alla ansträngningar. Ansvar inträder inte heller då en betaltjänstleverantör handlar i enlighet med svensk lag eller unionsrätt.

**Uppsägning av ett avtal om
betalkonto med grundläggande
funktioner**

9 §

Ett kreditinstitut får säga upp ett avtal om betalkonto med grundläggande funktioner bara om

1. konsumenten avsiktligt har använt betalkontot för olagliga ändamål,

2. det inte har förekommit några transaktioner på betalkontot under de senaste 24 månaderna,

3. konsumenten har lämnat felaktiga uppgifter när betalkontot öppnades, och korrekta uppgifter skulle ha lett till att han eller hon inte hade fått öppna ett sådant

konto, eller

4. det finns särskilda skäl.

Om ett kreditinstitut beslutar att säga upp ett avtal om betalkonto med grundläggande funktioner, ska institutet underrätta konsumenten om detta och om vart han eller hon kan vända sig för att framföra klagomål eller få beslutet rättsligt prövat. Under rättelsen ska vara skriftlig och utan kostnad för konsumenten. Om det är möjligt, ska skälen för uppsägningen framgå av under rättelsen.

Om kreditinstitutet säger upp avtalet med stöd av första stycket 2 eller 4, ska institutet underrätta konsumenten minst två månader innan uppsägningen träder i kraft. En uppsägning med stöd av första stycket 1 eller 3 får omedelbar verkan.

Bemyndiganden

10 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. den information och redovisning som en betaltjänstleverantör ska lämna eller hålla tillgänglig enligt 5 §,

2. rutiner för byte av betalkonto enligt 6 §, och

3. vilka uppgifter om betalkonton med grundläggande funktioner som en betaltjänstleverantör ska lämna till Finansinspektionen.

8 kap.

4 a §

Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör samarbete mellan behöriga myndigheter, särskilt om informationsutbyte, till Europeiska bankmyndigheten för

Denna lag träder i kraft den dag som regeringen bestämmer i fråga om 4 a kap. 5 § och i övrigt den 1 juni 2017.

Europaparlamentet och rådet har antagit direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner, i det följande benämnt betalkontodirektivet, se *bilaga 1*.

Under förhandlingarna om betalkontodirektivet har en faktagrannmemoria upprättats och överlämnats till riksdagen (2012/13:FPM117).

Regeringen gav i april 2015 en särskild utredare i uppdrag att bl.a. analysera vilka lagändringar som behövs för att genomföra reglerna i betalkontodirektivet i svensk rätt. Utredningen antog namnet 2015 års betaltjänstudredning. I januari 2016 överlämnade utredningen sin andra delrapport Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner. I delrapporten föreslås lagändringar som krävs för att genomföra betalkontodirektivet i svensk rätt. Utredningens lagförslag finns i *bilaga 2*.

Delrapporten har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i Finansdepartementet (dnr Fi2016/00127/B).

Inom Finansdepartementet har det därefter tagits fram en promemoria med utdrag ur utkast till lagrådsremiss Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner. Promemorian har remissbehandlats. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 4*. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 5*. Remissvaren ingår i den remissammanställning som finns tillgänglig i ärendet.

I *bilaga 8* finns en uppställning som visar vilka bestämmelser som i svensk rätt genomförs för betalkontodirektivet.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 22 december 2016 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 6*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 7*.

Regeringen har i propositionen följt Lagrådets synpunkter. Lagrådets förslag och synpunkter behandlas i avsnitten 5.5.2 och 5.7 och i författningsskottet.

I förhållande till lagrådsremissen föreslås ett något senare datum för ikraftträdande. Ändringen är författningstekniskt och även i övrigt av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

4 Bakgrund

4.1 Betalkontodirektivet

Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner, i det följande benämnt betalkontodirektivet, syftar till att undanröja återstående hinder för en totalt integrerad marknad för finansiella tjänster samt stärka med-

Prop. 2016/17:129 borgarnas förtroende för den inre marknaden och se till att även konsumenter får del av dess fördelar.

Betalkontodirektivet gäller för konsumenters betalkonton (artikel 1). I direktivet definieras betalkonto som ett konto i en eller flera konsumenters namn som används för att utföra betalningstransaktioner (artikel 2). Direktivet ska tillämpas på betalkonton där konsumenter åtminstone ska kunna placera medel, ta ut kontanter samt utföra och ta emot betalningstransaktioner, inklusive betalningar till och från tredje part. Som framgår av betalkontodirektivets fullständiga beteckning innehåller det materiella regler på tre områden.

Det första området gäller avgiftsinformation (artiklarna 3–6). Det finns sedan tidigare en skyldighet för betaltjänstleverantörer att informera om de avgifter som tas ut för betaltjänster. Betalkontodirektivet ska dock underlätta för konsumenterna att jämföra avgifter mellan olika leverantörer och på så sätt ha bättre möjligheter att fatta informerade beslut. Direktivet innehåller därför inte bara regler om avgiftsinformation som ska lämnas, utan också hur den ska utformas (artikel 6).

Det andra området gäller byte av betalkonto, där direktivet syftar till att underlätta byte mellan betalkonton hos olika kreditinstitut (artiklarna 9–14). På så sätt ska konsumenternas rörlighet på marknaden öka.

Det tredje och sista området avser regler som ska garantera alla konsumenter som är lagligen bosatta inom EU tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner (artiklarna 16 och 17). Diskriminering av konsumenter på grund av bosättningsort ska förbjudas för de konsumenter som vill öppna ett betalkonto utomlands (artikel 15). Kontona ska erbjudas kostnadsfritt eller till en rimlig avgift (artikel 18).

4.2 Gällande rätt

I samband med att lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse infördes avskaffades såväl bankernas ensamrätt som deras skyldighet att ta emot inlåning på konto. Det konstaterades att det vare sig från system- eller konsumentskyddssynpunkt var motiverat med en ensamrätt för bankerna att ta emot medel som är tillgängliga för insättarna med kort varsel (prop. 2002/03:139 s. 197).

Konsumentskyddsintresset av en säker placeringsform skulle i stället tillgodoses genom att medel skyddas av insättningsgaranti. Sådana insättningar kan enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti göras inte bara hos svenska banker utan också hos utländska bankföretag, svenska kreditmarknadsföretag, utländska kreditföretag samt svenska värdepappersbolag och utländska värdepappersföretag, om de har tillstånd att ta emot kunders medel på konto. En skyldighet för dessa institut att ta emot garanterade insättningar infördes i den lagen (11 d §). Där anges att ett institut som erbjuder sig att ta emot fordringar som omfattas av insättningsgarantin är skyldigt att ta emot sådana insättningar av var och en, om det inte finns särskilda skäl mot det. Det innebär att alla, oavsett medborgarskap, ska ha möjlighet att placera sina pengar på ett säkert sätt. Institutet måste dock enligt penningtvättslagstiftningen kontrollera identiteten hos den som vill inleda en affärsförbindelse. Misstankar om

penningtvätt utgör särskilda skäl att neka en insättning. Andra särskilda skäl kan vara att en kund tidigare varit ohederlig mot en bank eller ett annat institut eller att det finns risk för att en företrädare för ett institut genom att ta emot garanterade medel på något sätt främjar brott (se samma prop. s. 598).

I samma lagstiftningsärende behandlades också frågan om huruvida banker ska vara skyldiga att tillhandahålla betaltjänster. Sådana synpunkter hade bl.a. framkommit i remissbehandlingen (se samma prop. s. 260 f.). Det konstaterades att frågan om s.k. tilläggstjänster behandlades av Finansinspektionen i ett allmänt råd och att myndigheten hade gjort en uppföljning av detta. Vissa problem hade konstaterats, men inte av en sådan omfattning att det fanns anledning att agera från lagstiftarens sida. Med hänvisning till att Finansinspektionen kontinuerligt skulle bevaka frågan gjorde regeringen bedömningen att det då inte fanns behov av att ålägga instituten en skyldighet att tillhandahålla tilläggstjänster (se samma prop. s. 262).

5 Genomförande av betalkontodirektivet i svensk rätt

5.1 Ändringar i lagen om betaltjänster

Regeringens förslag: Betalkontodirektivet genomförs i svensk rätt genom ändringar i lagen om betaltjänster.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Sveriges advokatsamfund* anser att det är lämpligare att direktivet i stället genomförs genom ändringar i den sektorslagstiftning som gäller för kreditinstitut.

Skälen för regeringens förslag

Lagen om betaltjänster

Till grund för det nuvarande svenska regelverket om betaltjänster ligger Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG, (det första betaltjänstdirektivet). Direktivets huvudsakliga syfte är att uppnå en mer harmoniserad inre marknad för betaltjänster och göra betalningar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) lika enkla, effektiva och säkra som nationella betalningar. Direktivet har genomförts i svensk rätt genom lagen (2010:751) om betaltjänster och lagen (2010:738) om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument. Lagen om betaltjänster innehåller bestämmelser om betaltjänster som tillhandahålls i Sverige och utförs inom EES i euro eller i någon annan av EES-ländernas valutor.

Prop. 2016/17:129 I lagen finns också bestämmelser om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer. Lagen innehåller vidare bestämmelser om tillståndsplikt för tillhandahållande av betaltjänster, betalningsinstituts och registrerade betaltjänstleverantörers rörelse, informationskrav vid tillhandahållande av betaltjänster, genomförande av betaltjänster, behandling av personuppgifter, tillträde till betalningssystem, tillsyn och ingripanden. I lagen om betaltjänster regleras även grundläggande krav på insyn när det gäller avgifter som betaltjänstleverantörer tar ut för tjänster i samband med betalkonton.

Lagen om betaltjänster innehåller bestämmelser som träffar alla betaltjänstleverantörer, oavsett om de är kreditinstitut eller inte. Merparten av reglerna i betalkontodirektivet avser alla betaltjänstleverantörer. I betalkontodirektivet anges att reglerna om jämförbarhet hos avgifter och byte av betalkonto bör tillämpas på samtliga betaltjänstleverantörer och inte endast kreditinstitut (artikel 1.3). I betalkontodirektivet finns dock vissa regler som tar sikte enbart på kreditinstitut (artikel 1.4). Medlemsstaterna får bestämma att de regler som avser tillgång till betalkonton även får tillämpas på andra betaltjänstleverantörer än de som är kreditinstitut (se avsnitt 5.2.2).

Utredningen föreslår att betalkontodirektivet genomförs i svensk rätt genom ändringar i lagen om betaltjänster. En alternativ lösning för att genomföra direktivet skulle, såsom *Sveriges advokatsamfund* föreslår, vara att göra det i den sektorslagstiftning som gäller för kreditinstitut. Eftersom betalkontodirektivet i huvudsak avser samtliga betaltjänstleverantörer och inte endast kreditinstitut, anser regeringen emellertid, i likhet med utredningen, att det är lämpligare att direktivet genomförs i lagen om betaltjänster.

Hänvisningsteknik

Vid genomförande av EU-direktiv bör utgångspunkten vara att direktivtexten transformeras till svensk författningstext. I denna proposition har därför direktivtexten så långt som möjligt omarbetats till svensk författningstext. I vissa delar görs dock hänvisningar till betalkontodirektivet. Hänvisningarna till direktivet är statiska, dvs. avser direktivet i en viss angiven lydelse. Denna hänvisningsteknik har valts eftersom ändringar i direktivet bör föranleda överväganden av lagstiftaren om huruvida lagtexten behöver ändras.

5.2 Tillämpningsområdet

5.2.1 Kontoslag som omfattas av direktivet

Regeringens förslag: Skyldigheten att erbjuda betalkonton ska gälla betalkonton där konsumenten åtminstone kan placera medel på kontot, ta ut kontanter samt utföra och ta emot betalningstransaktioner.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Svenska Bankföreningen* anser att det bör tydliggöras att inte alla typer av betalkonton avses utan endast sådana

betalkonton som i vardaglig mening omnämns som transaktionskonton eller lönekonton.

Skälen för regeringens förslag: Enligt betalkontodirektivet är ett betalkonto ett konto i en eller flera konsumenters namn som används för att utföra betalningstransaktioner (artikel 2.3). Reglerna i betalkontodirektivet ska tillämpas på betalkonton där konsumenter åtminstone ska kunna placera medel, ta ut kontanter samt utföra och ta emot betalningstransaktioner, inklusive betalningar till och från tredje part (artikel 1). Medlemsstaterna får besluta att tillämpningen av hela eller delar av direktivet ska omfatta även andra betalkonton (artikel 1.6 andra stycket).

Termen betalkonto används i dag i lagen om betaltjänster, där den används bl.a. i definitionen av betaltjänster (1 kap. 2 §). Med betaltjänster avses i den lagen bl.a. tjänster som gör det möjligt att sätta in kontanter på och ta ut kontanter från ett betalkonto samt de transaktioner som krävs för förvaltning av kontot. Ett betalkonto är då ett konto i betaltjänstanvändarens namn. Termen betalkonto används också i lagen (2011:755) om elektroniska pengar. I övrigt är termen betalkonto inte reglerad i svensk rätt. Det finns alltså ingen närmare reglering av betalkonton som avviker från de konton som omfattas av betalkontodirektivets tillämpningsområde. Det har inte heller framkommit några skäl för att tillämpa de bestämmelser som föreslås för att i svensk rätt genomföra betalkontodirektivet även på andra typer av betalkonton än de som anges i direktivet (artikel 1).

Konton som används främst för att ta emot och utföra betalningstransaktioner brukar ofta kallas transaktionskonto eller, om det är det konto till vilket löneutbetalningar görs, lönekonto. Kontotypen har dock olika namn i de olika kreditinstitutens produktutbud. Det varierar också vilka betaltjänster som är knutna eller kan knytas till kontona.

Betalkontodirektivet innebär inte att medlemsstaterna ska ställa upp krav på att kreditinstitut ska ta fram en särskild kontotyp som ska kallas betalkonto. Konton där kunden åtminstone kan placera medel samt utföra och ta emot betalningstransaktioner kommer definitionsmässigt att vara betalkonton oavsett vilken benämning kontot har hos kreditinstitutet.

Ett konto som har betalkontots egenskaper är ett betalkonto även om det till kontot har knutits eller kan knytas andra funktioner än de grundläggande funktioner som regleras i betalkontodirektivet (artikel 17). Skyldigheten för kreditinstitut att tillhandahålla betalkonton till vilka grundläggande funktioner kan knytas begränsar sig visserligen till de grundläggande funktionerna enligt direktivet (artikel 16). I dessa ingår exempelvis inte någon form av kredit. Ett kreditinstitut ska dock inte kunna undandra sig skyldigheten att erbjuda betalkonto genom att ha obligatoriska tilläggstjänster som inte ingår i de grundläggande funktionerna. Om kunden inte har möjlighet att välja bort dessa tilläggsfunktioner, ska de inte påverka kreditinstitutets skyldighet att erbjuda kontot. Kreditinstitutet ska då vara skyldigt att erbjuda kontot med de funktioner som ingår.

Enligt regeringens mening bör de bestämmelser som genomför betalkontodirektivet i svensk rätt gälla för betalkonton där kunden åtminstone kan placera medel på kontot, ta ut kontanter samt utföra och ta emot betalningstransaktioner till och från tredje parter, inbegripet genomförande av betalningar. Som *Svenska Bankföreningen* påpekar omfattas emellertid inte alla betalkonton. I betalkontodirektivet (skäl 12) anges att betalkonton med

Prop. 2016/17:129 mer begränsade funktioner bör exkluderas från direktivets tillämpningsområde. Detta innebär att exempelvis sparkonton, kreditkortskonton, bolånekonton och konton för elektroniska pengar i princip bör vara uteslutna från tillämpningsområdet såvida dessa konton inte används för dagliga betalningstransaktioner och har grundläggande funktioner kopplade till kontot.

5.2.2 Aktörer som omfattas

Regeringens förslag: Skyldigheten att tillhandahålla en konsument ett betalkonto med grundläggande funktioner ska gälla för kreditinstitut. Skyldigheten ska endast gälla för institut som tillhandahåller betalkonton med grundläggande funktioner.

Bestämmelserna i lagen om betaltjänster om jämförbarhet hos avgifter och byte av betalkonto ska gälla för samtliga betaltjänstleverantörer.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningen föreslår dock inte att bestämmelserna i lagen om betaltjänster om jämförbarhet hos avgifter och byte av betalkonto ska gälla för samtliga betaltjänstleverantörer.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Finansinspektionen* tar upp frågan om även andra betaltjänstleverantörer än kreditinstitut bör omfattas av icke-diskrimineringsregeln, eftersom det finns andra betaltjänstleverantörer än kreditinstitut som tillhandahåller betalkonton med grundläggande funktioner till konsumenterna. Vidare ifrågasätter *Finansinspektionen* om betalkontodirektivet kan anses vara fullständigt genomfört när samtliga bestämmelser i lagen om betaltjänster föreslås gälla enbart för kreditinstitut. *Finansinspektionen* anser att kraven i kapitel II och III i betalkontodirektivet i vissa delar även ska gälla för betaltjänstleverantörer som erbjuder betalkonto med grundläggande funktioner.

Skälen för regeringens förslag: Medlemsstaterna ska se till att alla kreditinstitut eller ett tillräckligt antal kreditinstitut erbjuder betalkonton med grundläggande funktioner (artikel 16.1 i betalkontodirektivet). Antalet kreditinstitut bör vara tillräckligt högt för att säkerställa att alla konsumenterna omfattas och för att undvika diskriminering och snedvridning av konkurrensen. I princip bör betalkonton med grundläggande funktioner enligt direktivet erbjudas av så många kreditinstitut som möjligt. Det är inte tillräckligt att betalkonton med grundläggande funktioner enbart erbjuds av kreditinstitut som endast tillhandahåller betalkonton med tjänster online (artikel 16.1 och skäl 44 till direktivet).

Den kontraheringsplikt som i dag finns enligt lagen om insättningsgaranti i fråga om inlåning gäller svenska banker, utländska bankföretag, utländska kreditföretag samt svenska värdepappersbolag och utländska värdepappersföretag som har tillstånd att ta mot kunders medel på konto (2 och 11 d §§). Regeringen konstaterar att den lagen delvis avser en annan krets än den som är relevant för genomförandet i svensk rätt av reglerna i betalkontodirektivet om skyldighet att erbjuda betalkonton. Lagen om insättningsgaranti bör därför inte vara utgångspunkten för

vilka institut som bör omfattas av skyldigheten att erbjuda betalkonton till vilka grundläggande funktioner kan knytas.

Flertalet av de grundläggande funktionerna enligt betalkontodirektivet är betaltjänster som regleras i lagen om betaltjänster. Kreditinstitut är betaltjänstleverantörer enligt den lagen (1 kap. 3 §). Lagen om betaltjänster omfattar dock även andra aktörer som är betaltjänstleverantörer. Detta innebär att den lagen har ett alltför stort tillämpningsområde för att vara en lämplig utgångspunkt för en reglering av skyldigheten att erbjuda betalkonton.

Enligt betalkontodirektivet ska skyldigheten att erbjuda betalkonton omfatta alla kreditinstitut eller ett tillräckligt antal kreditinstitut (artikel 16.1). Det går att argumentera för att det är mindre lämpligt att skyldigheten omfattar exempelvis mindre nischbanker och att det i stället bara bör vara de största kreditinstituten som ska vara skyldiga att erbjuda betalkonton med grundläggande funktioner. Det är dock inte lämpligt att i lagstiftningen peka ut vissa kreditinstitut. För att genomföra betalkontodirektivet i svensk rätt krävs det att de bestämmelser som införs riktar sig till en i allmänna termer bestämd krets, dvs. alla kreditinstitut eller alla kreditinstitut som uppfyller vissa bestämda förutsättningar. Lagtekniskt skulle det i och för sig gå att begränsa regleringen till att gälla kreditinstitut av en viss storlek. En sådan lagstiftningsteknik skulle emellertid kunna medföra att exempelvis sparbanker inte omfattas trots att de kan vara stora lokalt. Det skulle också innebära att lagstiftningen inte blir konkurrensneutral.

Den gällande definitionen av kreditinstitut enligt EU-rätten är företag vars verksamhet består i att från allmänheten ta emot insättningar eller andra återbetalbara medel och att bevilja krediter för egen räkning (artikel 4.1 i Europaparlamentets och rådets förordning [EU] nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning [EU] nr 648/2012). Den EU-rättsliga definitionen av kreditinstitut omfattar både banker och kreditmarknadsföretag enligt svensk rätt. EU:s regelverk för kreditinstitut har i stort sett genomförts på samma sätt för banker och kreditmarknadsföretag. Sedan år 2004 regleras de också i en gemensam lag, lagen om bank- och finansieringsrörelse.

I lagen om bank- och finansieringsrörelse avses med bankrörelse en rörelse i vilken det ingår betalningsförmedling via generella betalsystem och mottagande av medel som efter uppsägning är tillgängliga för fordringsägaren inom högst 30 dagar (1 kap. 3 §). Med generella betalsystem avses system för förmedling av betalningar från ett stort antal från varandra fristående betalare avsett att nå ett stort antal från varandra fristående slutliga betalningsmottagare. Med finansieringsrörelse avses i samma lag (1 kap. 4 §) en rörelse i vilken det ingår näringsverksamhet som har till ändamål att ta emot återbetalningspliktiga medel från allmänheten, och lämna kredit, ställa garanti för kredit eller i finansieringssyfte förvärva fordringar eller upplåta lös egendom till nyttjande (leasing).

Enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse (2 kap.) gäller tillståndsplikt för svenska företag som vill driva bankrörelse, med undantag för verksamhet som består i utgivning av elektroniska pengar enligt lagen om elektroniska pengar, eller tillhandahållande av betaltjänster enligt lagen om betaltjänster. Tillståndsplikt gäller också i de flesta fall för att driva finan-

Prop. 2016/17:129 sieringsrörelse, dock med undantag för banker och några andra företag som regleras av annan lagstiftning. Det finns också undantag från tillståndsplikten i vissa specifika situationer.

Utländska kreditinstitut som hör hemma inom EES får driva verksamhet i Sverige med stöd av tillståndet i hemlandet (4 kap. 1–3 §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse). Den tillsyn som Finansinspektionen utövar i Sverige över dessa företag är också begränsad, och det primära tillsynsansvaret finns i hemlandet. För andra utländska företag gäller tillståndsplikt för att driva bank- eller finansieringsrörelse i Sverige (4 kap. 4–6 §§ samma lag).

Tillståndsplikten enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse utgör ramen för tillsynen enligt den lagen. I fråga om skyldigheten att erbjuda betalkonton ger också tillståndsplikten en relevant avgränsning. Enligt regeringens mening bör därför skyldigheten att erbjuda betalkonton med grundläggande funktionen gälla för kreditinstitut enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse. *Finansinspektionen* tar upp frågan om även andra betaltjänstleverantörer än kreditinstitut bör omfattas av skyldigheten att erbjuda betalkonto med grundläggande funktioner till konsumenter. I betalkontodirektivet anges emellertid att reglerna om tillgång till betalkonton med grundläggande funktioner gäller för kreditinstitut (artikel 1.4). Regeringen anser mot bakgrund härav att skyldigheten att erbjuda betalkonton med grundläggande funktioner endast bör gälla kreditinstitut, dvs. banker och kreditmarknadsföretag.

Finansinspektionen tar även upp frågan om inte alla betaltjänstleverantörer som erbjuder betalkonto, dvs. inte enbart dem som är kreditinstitut, i vart fall bör omfattas av vissa av kraven i betalkontodirektivet. I betalkontodirektivet anges att bestämmelserna om jämförbarhet hos avgifter och byte av betalkonto bör tillämpas på samtliga betaltjänstleverantörer och inte bara på kreditinstitut (artikel 1.3). Regeringen instämmer i Finansinspektionens synpunkter i denna del och anser att bestämmelserna i lagen om betaltjänster om jämförbarhet hos avgifter och byte av betalkonto bör gälla för samtliga betaltjänstleverantörer.

5.3 Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner

5.3.1 Rätt till betalkonto

Regeringens förslag: Rätten till betalkonto med grundläggande funktioner ska gälla för konsumenter som är lagligen bosatta inom EES.

En definition av lagligen bosatt inom EES tas in i lagen om betaltjänster.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningens förslag innehåller dock inte någon definition av uttrycket lagligen bosatt inom EES.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Sveriges riksbank* anser att även företag och föreningar ska omfattas av rätten att öppna betalkonto med grundläggande funktioner och föreslår att alla företag och föreningar med säte i

ett land inom EES ska ha en sådan rätt. *Finansinspektionen* påpekar att problemen med företag som vägras öppna betalkonto med grundläggande funktioner möjligen är större än vad utredningen ger uttryck för. *Sveriges advokatsamfund* anser att det finns anledning att se över och i en särskild utredning belysa bl.a. ideella föreningars tillgång till betaltjänster, inklusive frågan om kontanthandlingen. *Kammarrätten i Stockholm* noterar att ”lagligen” utesluts ur förslaget till lagtext. Då bosättningsbegreppet skiljer sig från det bosättningsbegrepp som används i annan lagstiftning bör det definieras för att undvika missförstånd. *Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet* anser att formuleringen när det gäller rätten för konsument att öppna ett betalkonto är alltför kategorisk och därför väcker frågor om behörighet och rättshandlingsförmåga. Lagförslaget bör därför kompletteras på så sätt att även ”lagliga hinder” kan utgöra skäl för att vägra öppna ett konto. *Polismyndigheten* anser att det är önskvärt att möjligheten för kreditinstitut att skapa ett gemensamt register över sådana betalkonton som konsument utan personnummer och samordningsnummer erhåller ses över. *Säkerhetspolisen* anser att det bör övervägas om det är möjligt att ställa krav på att sökande med endast LMA-kort till styrkande av sin identitet, ska göra ett fysiskt besök hos kreditinstitutet inför öppnandet av ett betalkonto. *Svenska Bankföreningen* efterlyser tydlighet i fråga om vilka beaktanden bankerna ska göra för att leva upp till penningtvätsregelverket. *Riksförbundet frivilliga samhällsarbetare* föreslår att bland de uppräknade skälen till att neka en ansökan om betalkonto även ska läggas att en person är ställd under förvaltare eller att detta i vart fall innefattas under begreppet andra särskilda skäl.

Skälen för regeringens förslag

Konsumenter

Enligt betalkontodirektivet gäller rätten till betalkonto för konsumenter som är lagligen bosatta inom Europeiska unionen (artikel 16.2). Detta omfattar såväl unionsmedborgare som tredjelandsmedborgare och inbegriper konsumenter som saknar fast adress, asylsökande samt konsumenter som inte har beviljats uppehållstillstånd men som av rättsliga eller faktiska skäl inte kan utvisas. Med konsument avses enligt direktivet en fysisk person som handlar för ändamål som faller utanför hans eller hennes näringsverksamhet, affärsverksamhet, hantverk eller yrke (artikel 2.1). Rätten gäller oberoende av konsumentens bostadsort. Enligt betalkontodirektivet krävs det inte heller att konsumenten har en fast adress, vare sig i Sverige eller i någon annan medlemsstat (artikel 16.2).

Regeringen anser att en grundläggande förutsättning för rätten att öppna ett konto, oavsett om detta är ett betalkonto eller inte, är att den som önskar göra det har såväl rättshandlingsförmåga som behörighet att öppna ett sådant konto. Även personer med begränsad rättshandlingsförmåga kan ha rätt att öppna konto. Den som t.ex. saknar rättshandlingsförmåga, och därför inte kan ingå bindande avtal eller utföra andra rättshandlingar, har däremot inte möjlighet att öppna ett betalkonto med grundläggande funktioner. Detta följer bl.a. av allmänna avtalsrättsliga principer och något särskilt förtydligande i lagen om betaltjänster, såsom

När det gäller bosättningsbegreppet finns det i svensk rätt flera olika typer av bosättningsbegrepp, t.ex. i folkbokföringslagen (1991:481), studiestödslagen (1999:1395) och socialförsäkringsbalken. Enligt dessa regelverk är en asylsökande person inte att anse som bosatt i Sverige. Då även asylsökande personer har rätt till betalkonto med grundläggande funktioner är det enligt regeringens uppfattning inte lämpligt att hänvisa till något av dessa regelverk när det gäller kravet på lagligen bosatt i betalkontodirektivets mening. För att undvika missförstånd om vad som avses med lagligen bosatt i betalkontodirektivets mening anser regeringen, i likhet med *Kammarrätten i Stockholm*, dels att det bör anges i lagen om betaltjänster att det är lagligen bosatt som avses, dels att bosättningsbegreppet bör definieras i lagen på motsvarande sätt som i betalkontodirektivet (artikel 2.2).

Regeringen konstaterar att de frågor som *Polismyndigheten* och *Säkerhetspolisen* tar upp främst har bäring på det regelverk som gäller enligt lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Det är dessutom frågor som skulle kräva ytterligare överväganden och remittering av förslag och det finns det inte utrymme för inom ramen för det förevarande lagstiftningsärendet. Mot denna bakgrund bör frågorna inte hanteras i detta sammanhang.

Rätten för konsumenter till betalkonto är enligt betalkontodirektivet begränsad till konsumenter som lagligen bosatta inom EU (EES). Frågan är om det finns skäl att gå utöver det som följer av direktivet och ge samma rätt till alla konsumenter oavsett bosättningsort.

Lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, som även gäller när konsumenter vill öppna konto, avser att motverka eventuella problem med penningtvätt och finansiering av terrorism via betalkonton. Tillämpningen är dock i praktiken ofta svår för kreditinstitutet. I fråga om konsumenter från länder utanför EES finns även risk för att kundidentifieringen blir avsevärt svårare än för konsumenter lagligen bosatta inom EES. Det gäller särskilt om ansökan om konto görs på distans.

Det kan i och för sig hävdas att kontraheringsplikten i lagen om insättningsgaranti redan i dag ger alla konsumenter möjlighet att få ett konto och att en utsträckning till att gälla betalkonto inte torde medföra några större problem. När det gäller frågor som rör penningtvätt innebär dock förekomsten av betaltjänster större risker än kontot i sig.

Regeringen anser med hänsyn till det anförda att skyldigheten för kreditinstitut att tillhandahålla betalkonto med grundläggande funktioner till konsumenter bör gälla enbart konsumenter som är lagligen bosatta inom EES.

Företag och föreningar

Flera remissinstanser efterfrågar att rätten till betalkonto utvidgas till att gälla även andra än konsumenter. Frågan är därför om alla eller en begränsad krets av företagare eller föreningar inom eller utom EES bör ha rätt till betalkonto med grundläggande funktioner. Även om behovet av betalkonto för andra grupper än konsumenter inte är lika väl utrett kan

det inte uteslutas att det finns företag och föreningar som skulle behöva en i lag fastställd rätt till betalkonto med grundläggande funktioner. Visserligen har företag och föreningar ofta behov av andra betaltjänster än konsumenter, men för den företagare eller den förening som i dag inte har möjlighet att få ett konto över huvud taget skulle ett betalkonto till vilket grundläggande funktioner kan knytas ändå vara en förbättring. När det gäller behovet av betaltjänster har företagare t.ex. behov av att ha giro för att enkelt kunna fakturera sina kunder. I de företagarpaket som kreditinstituten erbjuder kan det också finnas t.ex. redovisnings- och administrationstjänster. Behovet av betaltjänster skiljer sig alltså något mellan konsumenter respektive företag och föreningar. Det kan dock inte sägas att de betaltjänster som ingår i de grundläggande funktionerna generellt inte skulle vara användbara för företagare och föreningar. En reglering som bara omfattar vissa typer av företag och föreningar eller bara företag och föreningar från Sverige eller EES framstår som svårt att genomföra i praktiken och skulle sannolikt också kunna angripas som konkurrensbegränsande.

Mot denna bakgrund anser regeringen, i likhet med utredningen, att de lagstiftningsåtgärder som skulle kunna komma i fråga för att säkerställa företags och föreningars rätt till betalkonto med grundläggande funktioner medför bl.a. gränsdragningssvårigheter och större risker för att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism. Härtill kommer även att frågan om införande av en rätt för företag och föreningar till ett betalkonto med grundläggande funktioner är något som ligger utanför betalkontodirektivets räckvidd.

Regeringen anser mot bakgrund av det anförda att skyldigheten att tillhandahålla betalkonto med grundläggande funktioner inte bör omfatta även andra än konsumenter.

5.3.2 Skyldighet att erbjuda grundläggande funktioner

Regeringens förslag: Ett kreditinstitut får inte vägra en konsument att öppna ett betalkonto med sådana grundläggande funktioner som det tillhandahåller andra konsumenter.

Regeringens bedömning: Det bör inte införas någon skyldighet för kreditinstitut att tillhandahålla alla grundläggande funktioner. Tillgången till de betaltjänster som avses i betalkontodirektivet är tillräckligt i förhållande till vad som kan krävas för genomförande av direktivet.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna: *Sveriges riksbank* anser att det bör införas en skyldighet för kreditinstituten att erbjuda betalkonton med grundläggande funktioner utifrån sina kunders behov av betaltjänster. *Göta hovrätt*, *Länsstyrelsen i Dalarnas län*, *Sveriges konsumenter*, *Loomis Sverige AB* och *Sveriges Hembygdsförbund* ifrågasätter om det är förenligt med direktivets konsumentskyddande syfte att kreditinstituten fritt ska kunna välja vilka grundläggande funktioner som de vill erbjuda sina kunder, bl.a. när det gäller tillgången till kontanttjänster. *Länsstyrelsen i*

Prop. 2016/17:129 *Dalarnas län* påpekar att dess bevakning visar att tillgången till kontant-tjänster inte motsvarar samhällets behov. Länsstyrelsen i Dalarnas län och *Post- och telestyrelsen* poängterar att det är särskilt svårt för indivi-der som inte hänger med i den digitala utvecklingen och att betaltjänst-erna behöver anpassas även till dessa grupper. *Länsstyrelsen i Stock-holms län* anser att det är av stor vikt att fortsättningsvis bevaka, följa upp och analysera människors behov och förutsättningar när det gäller tillgång till betaltjänster. *Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet* anser att det är önskvärt med en lagstiftning som möjliggör ålägganden avseende kontanthantering och service, men att förslag avseende detta kan läggas senare efter fördjupad utredning. *Konsument-verket* och *Svensk Handel* anser att det är angeläget att utvecklingen till ett kontantlöst samhälle inte går för fort. *Tillväxtverket* anser att det ur ett företags- och tillväxtperspektiv bör övervägas att ställa högre krav på banker och andra kreditinstitut att tillhandahålla kontanthantering. *Yrkes-föreningen för budget- och skuldrådgivare i kommunal tjänst* påpekar att skuldsatta i många fall inte har tillgång till all digital teknik som kan krävas för att leva i ett kontantlöst samhälle. *Riksförbundet frivilliga samhällsarbetare* pekar på att personer som har god man, särskilt förord-nad vårdnadshavare eller förvaltare många gånger inte har förmåga att hantera kort och anser att man bör ställa krav på tillgången till kontant-tjänster för de konsumenter som inte har några alternativ. *Pensionärernas Riksorganisation, SPF Seniorerna, Svenska Kommunal-Pensionärernas Förbund, Sveriges Pensionärs Riksförbund, Riksför-bundet Pensionärs gemenskap* och *Sveriges Hembygdsförbund* anser att bankerna ska åläggas en skyldighet att tillhandahålla och ta emot kontan-ter.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Betalkontodirektivets krav

Enligt betalkontodirektivet ska konsumenter garanteras tillgång till betal-konto med en rad grundläggande funktioner (artikel 17.1 första stycket). De grundläggande funktioner som avses är tjänster som möjliggör följande:

- Operationer som krävs för att öppna, inneha och avsluta själva kontot.
- Insättning av medel.
- Uttag av kontanter över disk eller i uttagsautomat under eller utanför kreditinstitutets öppettider.
- Utförande av betalningstransaktioner inom EU (EES).

Följande betalningstransaktioner ska kunna utföras:

- Autogirering.
- Betalningstransaktioner genom debetkort, inbegripet betalningar online.
- Betalningar, inbegripet stående överföringar, vid terminaler och över disk och via kreditinstitutets onlinetjänster, i den mån dessa är till-gängliga.

De ovan nämnda tjänsterna ska erbjudas i samma utsträckning som kreditinstitutet redan erbjuder dem till konsumenter med andra betal-konton än betalkonton med grundläggande funktioner (artikel 17.1 andra stycket). Tillgången till betalkonto med grundläggande funktioner får inte villkoras av köp av ytterligare tjänster eller av aktier i kreditinstitutet, om inte det sistnämnda är ett villkor för alla kunder i institutet (artikel 16.9). De grundläggande tjänsterna får inte heller begränsas till ett visst antal operationer som får utföras på betalkontot (artikel 17.4).

De flesta kreditinstitut som driver bankrörelse, däribland de fyra storbankerna i Sverige, erbjuder i dag i någon form de tjänster som enligt betalkontodirektivet ingår i de grundläggande funktionerna. Däremot erbjuds inte alla tjänster på alla kontor. Typexemplet är naturligtvis hantering av kontanter över disk, som vissa kreditinstitut har begränsat till ett mindre antal kontor. Vissa mindre kreditinstitut har inte heller ett kontorsnät utan tillhandahåller endast betaltjänster online. Det finns även kreditinstitut som över huvud taget inte erbjuder alla de grundläggande funktionerna. Vissa kreditinstitut har valt att nischa sig inom något område och därmed helt valt bort att erbjuda andra tjänster. Det finns exempelvis kreditinstitut som erbjuder korttjänster och konto men som inte deltar i betalningssystemet.

Att alla kreditinstitut inte tillhandahåller alla grundläggande funktioner torde emellertid i de flesta fall inte medföra några stora problem för den generella tillgången till de aktuella tjänsterna. Det avgörande är att det finns ett tillräckligt antal kreditinstitut som tillhandahåller alla grundläggande funktioner. Detta ligger också i linje med betalkontodirektivet (artikel 17.1), som innebär att tjänsterna ska erbjudas i samma utsträckning som kreditinstitutet redan erbjuder dem till konsumenter med andra betalkonton än betalkonton med grundläggande funktioner.

Att kräva av alla kreditinstitut att de ska vara skyldiga att erbjuda betaltjänster utifrån kundernas behov, vilket *Sveriges riksbank* önskar, skulle t.ex. kunna innebära att kreditinstitut som i dag endast har online-tjänster skulle kunna bli skyldiga att inrätta kontorsnät. I betalkontodirektivet ställs det inte upp något så långtgående krav och någon sådan skyldighet krävs inte för att genomföra direktivet i svensk rätt. Ett förslag om att införa en sådan skyldighet skulle dessutom kräva remittering och det finns det inte utrymme för inom ramen för det förevarande lagstifningsärendet.

Flera remissinstanser ifrågasätter om det är förenligt med direktivets konsumentskyddande syfte att kreditinstitutet fritt ska kunna välja vilka grundläggande funktioner som de vill erbjuda sina kunder.

Som anförs ovan anser regeringen att det avgörande är att det finns ett tillräckligt antal kreditinstitut som tillhandahåller alla grundläggande funktioner. Enligt regeringens uppfattning är detta i linje med betalkontodirektivets krav på att de grundläggande funktionerna ska erbjudas i samma utsträckning som kreditinstitutet redan erbjuder dem till konsumenter med andra betalkonton än betalkonton med grundläggande funktioner.

I kravet på att betalkonto med grundläggande funktionerna ska erbjudas i samma utsträckning som ett kreditinstitut redan erbjuder dem till konsumenter ligger att en konsument fritt ska kunna välja vilken eller vilka av de tjänster som institutet tillhandahåller som han eller hon vill ta i anspråk. Det innebär även att tillgången till betalkonto med grundläggande funk-

Prop. 2016/17:129 tioner inte kan villkoras av köp av ytterligare tjänster eller begränsas till ett visst antal operationer som får utföras.

Länsstyrelsen i Dalarnas län och *Post- och telestyrelsen* påpekar att det är särskilt svårt för individer som inte hänger med i den digitala utvecklingen och anser att betaltjänsterna behöver anpassas även till dessa grupper. Vidare anser *Länsstyrelsen i Stockholms län* att det är av stor vikt att fortsättningsvis bevaka, följa upp och analysera människors behov och förutsättningar när det gäller tillgång till betaltjänster.

Regeringen har som mål att alla i samhället ska ha tillgång till grundläggande betaltjänster till rimliga priser. Det statliga åtagandet omfattar endast de orter och den landsbygd där behovet av grundläggande betaltjänster inte tillgodoses av marknaden (se prop. 2006/07:55). Länsstyrelserna har fått i uppdrag att bevaka att de grundläggande betaltjänsterna motsvarar samhällets behov. Länsstyrelserna utför också andra stödåtgärder och utvecklingsinsatser. Därutöver pågår ett arbete inom EU med ett förslag till direktiv om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning, regler och administrativa åtgärder avseende tillgänglighetskrav för produkter och tjänster (se Europeiska kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om direktiv om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning, regler och administrativa åtgärder avseende tillgänglighetskrav för produkter och tjänster, KOM [2015] 615 slutlig). Direktivet är avsett att hjälpa medlemsstaterna att fullgöra såväl sina nationella åtaganden som sina skyldigheter enligt Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning när det gäller tillgänglighet. Medlemsstaterna ska t.ex. vara skyldiga att säkerställa att vissa krav avseende t.ex. bankomater och banktjänster uppfylls.

Regeringen anser mot bakgrund av det som anförs ovan att några ytterligare åtgärder inte behöver vidtas i detta avseende för att i svensk rätt genomföra betalkontodirektivet. Regeringen anser inte heller att detta är en fråga som bör hanteras i det förevarande lagstiftningsärendet.

Tillgången till kontanttjänster

Ett område skiljer sig dock från de övriga, nämligen hanteringen av kontanter. Allt fler kreditinstitut avsäger sig hantering av kontanter över disk, och de kreditinstitut som har kvar kontanthantering begränsar i allt större utsträckning antalet kontor där detta erbjuds.

Det måste framhållas att avvecklingen av kontanthantering i vart fall delvis är en följd av att den faktiska efterfrågan på och användningen av kontanter minskat betydligt de senaste åren. Minskad kontantanvändning driver på avvecklingen av kontanthantering samtidigt som avvecklingen i sig gör det svårare att få tag på, använda eller sätta in kontanter.

Behovet av kontanter hänger även i många fall samman med möjligheterna att använda andra betalningsmetoder. I och med att betalkontodirektivet genomförs i svensk rätt kommer fler konsumenter att få rätt att öppna betalkonto med grundläggande funktioner. Därmed kommer fler konsumenter att få möjlighet att t.ex. betala med kort och att göra kontantuttag i uttagsautomater, i kortterminaler och hos ombud. Enligt uppgift från Svenska Bankföreningen pågår även ett arbete med att installera fler uttags- och insättningsautomater genom att Bankomat AB

etablerar s.k. kontantcenter på ett 60-tal orter i Sverige. Behovet av kontant-
hantering över disk på bankkontor kan därför antas minska ytterligare.

Frågan är då om kreditinstitutens minskade hantering av kontanter lett
till att betalkontodirektivets krav på tillgång till grundläggande funk-
tioner i form av tjänster som möjliggör insättning av medel på ett betal-
konto och som möjliggör uttag av kontanter inte kan anses uppfyllt.

Betalkontodirektivet ställer inte upp några krav på att kontanthantering
ska kunna ske över disk, utan det är tillräckligt att uttag och insättning
kan göras i automater. Även om flera banker dragit ner på kontant-
hanteringen över disk så finns det möjligheter att ta ut kontanter via
uttagsautomater eller via ombud, t.ex. butiker. Insättningsmöjligheterna är
i dag något sämre än uttagsmöjligheterna. De som drabbas av detta är fram-
för allt handlare som har svårt att sätta in sina dagskassar. Betal-
kontodirektivet innebär dock inga krav på insättningsmöjligheter för närings-
idkare. Konsumenter har vanligtvis inte behov av att sätta in kontanter
särskilt ofta. De har också möjlighet att avhända sig kontanter genom att
använda dem i handeln. Det gör att ett större avstånd till insättnings-
möjligheter är acceptabelt. Som anges ovan pågår också ett arbete med att
förbättra tillgången till insättningsautomater.

Regeringen anser därför, i likhet med utredningen, att även tillgången till
kontanthantering är tillräcklig för att uppfylla betalkontodirektivets krav.

Flera remissinstanser framför att kontanthanteringen minskat i alltför
snabb takt och att det medfört problem för vissa grupper som inte kan
eller vill använda kort. Problemen med kontanthanteringen gäller även
föreningar och småföretagare som är beroende av en fungerande kontant-
hantering bl.a. för att kunna sätta in dagskassar. Remissinstanserna anser
därför att det finns behov av att ställa högre krav på kreditinstituten när
det gäller kontanthanteringen och att samtliga kreditinstitut bör vara skyl-
diga att tillhandahålla kontanthantering.

Regeringen konstaterar att det finns en kvarstående efterfrågan på
manuella kontanttjänster över disk när det gäller såväl konsumenter som
föreningar och företag. Regeringen anser dock, i likhet med utredningen,
att några sådana lagstiftningsåtgärder som skulle kunna komma i fråga
för att tillgodose det kvarvarande behovet av kontanthantering över disk
inte krävs för att uppfylla betalkontodirektivets krav på tillgång till betal-
tjänster med grundläggande funktioner. Regeringen anser inte heller att
detta är en fråga som bör hanteras i det förevarande lagstiftningsärendet.

5.4 Ansökan om betalkonto och uppsägning av avtal

5.4.1 Behandling av ansökan om betalkonto

Regeringens förslag: En ansökan från en konsument om betalkonto
med grundläggande funktioner ska behandlas skyndsamt. Kredit-
institutet ska avgöra ärendet så snart som möjligt och senast inom tio
bankdagar efter det att institutet tagit emot en fullständig ansökan.

Om kreditinstitutet avslår ansökan, ska det omedelbart underrätta
konsumenten om beslutet och om vart han eller hon kan vända sig för

att framföra klagomål eller få beslutet rättsligt prövat. Underrättelsen ska vara skriftlig och utan kostnad för konsumenten. Om det är möjligt, ska skälen för beslutet framgå av underrättelsen.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet* påpekar att det absoluta kravet på max tio bankdagens beslutstid medför problem när det gäller kreditinstitutens möjligheter att hinna göra de kontroller som är nödvändiga, inte minst ur penningtvätts-synpunkt och kravet på att ”känna sina kunder”.

Skälen för regeringens förslag: Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitut som erbjuder betalkonton med grundläggande funktioner öppnar ett betalkonto eller avslår ansökan om ett betalkonto utan onödigt dröjsmål och senast tio bankdagar efter det att en fullständig ansökan har tagits emot (artikel 16.3 i betalkontodirektivet). Underrättelsen ska vara skriftlig och utan kostnad för konsumenten. Om möjligt ska skälen för avslaget framgå av underrättelsen, om inte dessa skäl skulle skada den nationella säkerheten, den allmänna ordningen eller strida mot reglerna om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (artikel 16.7 i betalkontodirektivet). Reglerna i direktivet bör genomföras i motsvarande bestämmelser i lagen om betaltjänster.

Regeringen anser, i likhet med *Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet*, att det kan medföra problem för kreditinstituten att hinna genomföra de kontroller som är nödvändiga för att uppfylla kraven i lagstiftningen mot penningtvätt. Enligt betalkontodirektivet (artikel 16.4) ska dock ett kreditinstitut avslå en ansökan om betalkonto om öppnandet av ett sådant konto skulle innebära en överträdelse av den lagstiftningen, exempelvis om kreditinstitutet inom de tio bankdagarna inte kunnat identifiera kunden på ett tillförlitligt sätt. Tidskravet enligt betalkontodirektivet är emellertid absolut och fristen börjar räknas från det att en ansökan är fullständig. Vilka uppgifter som behövs för att en ansökan ska anses som fullständig kan skilja sig åt mellan olika kreditinstitut och om en ansökan görs på ett bankkontor eller på annat sätt.

5.4.2 Grunder för avslag av ansökan om betalkonto

Regeringens förslag: En konsuments ansökan om betalkonto med grundläggande funktioner ska avslås om öppnandet av ett konto strider mot lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Den får också avslås om det finns särskilda skäl mot att tillhandahålla konsumenten ett betalkonto.

Regeringens bedömning: Det bör inte införas något krav på att konsumenten ska visa att han eller hon har genuint intresse av kontot eller någon möjlighet för kreditinstitutet att avslå en ansökan om betalkonto på den grunden att en konsument redan har ett sådant konto i Sverige.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem. *Göta hovrätt* ifrågasätter om en så allmänt håller formulering som ”särskilda skäl” är förenlig med direktivets krav på att det ska vara fråga om ”avgränsade och specifika ytterligare fall”. *Konsumentverket* anser att det bör preciseras under vilka förhållanden en konsument ska kunna nekas ett betalkonto med grundläggande funktioner och anser att kraven för att få neka en konsument ett betalkonto bör harmoniseras med kraven för hävning av avtal om grundläggande betalkonto. *Säkerhetspolisen* anser att det vore önskvärt att det tydliggörs hur kreditinstituten ska hantera en ansökan i det fall en person förekommer på en av EU utfärdad sanktionslista och om det kan utgöra ett hinder för att få ett betalkonto. *Svenska Bankföreningen* efterlyser tydlighet i fråga om vad bankerna ska beakta för att leva upp till penningtvättsregelverket och anser att regeringen och berörda myndigheter måste ta ansvar och fungera som stödfunktion till bankerna vid kontroll av utländska identitetshandlingar. Bankföreningen påpekar också att det kan finnas särskilda skäl att neka en konsument ett betalkonto eller i vart fall vissa eller samtliga betaltjänster som är kopplade till betalkontot. Det finns därtill behov av att utöka antalet grunder att avslå en ansökan om betalkonto med grundläggande funktioner och att utvidga innebörden av vad som avses med särskilda skäl.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Penningtvättslagstiftningen

Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitut avslår en ansökan om ett betalkonto med grundläggande funktioner, om öppnandet av ett sådant konto skulle innebära en överträdelse av regelverket mot penningtvätt (artikel 16.4).

Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG av den 26 oktober 2005 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism (benämnt tredje penningtvättsdirektivet) har i svensk rätt genomförts genom lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Lagen syftar till att förhindra att finansiell verksamhet och annan näringsverksamhet utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism, och gäller bl.a. för den som driver bank- eller finansieringsrörelse enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Innan en affärsförbindelse etableras, vilket i det aktuella fallet innebär att ett konto öppnas, ska ett kreditinstitut vidta grundläggande åtgärder för kundkännedom (2 kap. 3 § lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism). Med detta avses att kontrollera kundens identitet genom identitetshandling, registerutdrag eller på annat tillförlitligt sätt, kontrollera den verkliga huvudmannens identitet och att hämta in information om affärsförbindelsens syfte och art. Ett kreditinstitut får således inte låta en kund öppna ett konto utan att denne identifierar sig på ett tillförlitligt sätt och lämnar de uppgifter som behövs för att syftet med kontot ska framgå för institutet.

För den som saknar såväl svenska som utländska identitetshandlingar kan identifieringsfrågan vara svår. Det kan röra sig om exempelvis asylsökande i Sverige. I samband med genomförandet i svensk rätt av tredje

Prop. 2016/17:129 penningtvättsdirektivet konstaterades att det s.k. LMA-kortet, som visar att personen är asylsökande i enlighet med lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. inte är tillräckligt för att verifiera identiteten enligt kraven i det direktivet. Däremot kan sådana temporära handlingar vara godtagbara i förening med andra handlingar eller uppgifter. En bedömning av om tillräcklig grad av verifiering har uppnåtts får verksamhetsutövaren göra i varje enskilt fall (se prop. 2008/09:70 s. 72 f.). Här bör emellertid nämnas att Finansinspektionen och Migrationsverket med utgångspunkt i ett yttrande från Europeiska bankmyndigheten (Eba) har nått en överenskommelse för tillämpningen i Sverige. Överenskommelsen innebär att kreditinstitut får godkänna öppnande av bankkonton på basis av Migrationsverkets utfärdade LMA-kort och ett antal verifieringsåtgärder (t.ex. motringning och vidimerade kopior av utländska identitetshandlingar) för asylsökande som har fått undantag från kravet på arbetstillstånd (s.k. AT-UND). Ett avtal om öppnande av konto som grundar sig på överenskommelsen kan avse ett avtal om betalkonto med grundläggande funktioner. I de fall risken som kan förknippas med kundrelationen innebär att en eller flera tjänster som ingår i ett betalkonto med grundläggande funktioner inte bedöms kunna erbjudas kunden, får ett sådant betalkonto inte öppnas. I dessa fall bör ett sådant avtal, med ett mera begränsat tjänsteutbud, kunna grundas på den kontraheringsplikt som i dag gäller enligt lagen om insättningsgaranti (se avsnitt 5.2.2).

Svenska Bankföreningen efterlyser tydlighet i fråga om vad ett kreditinstitut ska göra för att leva upp till kraven i penningtvätsregelverket och anser att regeringen och berörda myndigheter måste ta ansvar och fungera som stödfunktion till instituten vid kontroll av utländska identitetshandlingar. Enligt regeringens uppfattning bör ett kreditinstitut i en sådan situation fullgöra sina skyldigheter i enlighet med det som alltid gäller enligt lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (2 kap. 3 §).

Säkerhetspolisen anser att det bör tydliggöras hur kreditinstitut ska hantera en ansökan om betalkonto i det fall en person förekommer på en av EU utfärdad sanktionslista och om det kan utgöra ett hinder för att få ett betalkonto.

Enligt regeringens uppfattning är kreditinstitut skyldiga att följa de sanktioner som EU:s ministerråd har utfärdat och som riktar sig mot personer som misstänks för inblandning i terroristhandlingar eller samröre med terrorister, och personer med anknytning till vissa regimer utanför EU. I det fall någon som är konsument förekommer på en sådan lista bör det utgöra ett hinder mot att han eller hon ska få ett betalkonto. Detta är också i överensstämmelse med betalkontodirektivet (artikel 16.4).

Särskilda skäl

Enligt betalkontodirektivet får medlemsstaterna även föreskriva avgränsade och specifika fall när en ansökan om betalkonto ska eller kan avslås (artikel 16.6). Det ska i så fall syfta antingen till att underlätta kostnadsfri tillgång till betalkonto för det fall medlemsstaten har infört bestämmelser om rätt till kostnadsfria betalkonton med grundläggande funktioner för de konsumenterna som vägrats tillgång till betalkonto (artikel 25), eller hindra att konsumenterna missbrukar sin rätt till betalkonto med grund-

läggande funktioner. Medlemsstaterna får också införa en möjlighet för kreditinstitut att vägra att erbjuda betalkonto till en konsument om det finns en risk för allmän ordning eller säkerhet. Exempelvis i det fall en konsument har begått brott såsom omfattande bedrägeri mot kreditinstitutet eller mot andra och då använt sig av ett betalkonto (skäl 47 till direktivet).

En jämförelse kan göras med de skäl som kan finnas för att vägra en insättning enligt lagen om insättningsgaranti (11 d §). Enligt den lagen kan det, förutom när penningtvättslagstiftningen aktualiseras, utgöra särskilda skäl att vägra en insättning att kunden tidigare har varit ohederlig mot bankrörelsen eller att det finns risk för att en företrädare för bankrörelsen genom att tillhandahålla kontot på något sätt främjar brott (jfr prop. 2002/03:139 s. 262). Lagen om insättningsgaranti kompletteras av de allmänna råd som Finansinspektionen har utfärdat i anslutning till den numera upphävda bankrörelselagen (1987:617). I de allmänna råden anges att det kan finnas undantag från bankernas inlåningsskyldighet vid exempelvis lagliga hinder, tidigare misskötsel eller ohederlighet gentemot banken. Däremot bör enbart den omständigheten att en kund har fått en betalningsanmärkning inte utgöra tillräcklig grund för banken att neka kunden inlåningskonto (se 2 § Finansinspektionens allmänna råd [FFFS 2001:8] om inlåningskonton och tillhörande banktjänster).

De ytterligare fall där en ansökan om betalkonto med grundläggande funktioner får avslås enligt betalkontodirektivet ska vara avgränsade och specifika i nationell rätt. Enligt regeringens mening kan det dock vara svårt att göra en uttömmande reglering i lag. Utredningen föreslår att en ansökan ska få avslås om det finns särskilda skäl. *Göta hovrätt* ifrågasätter om det är förenligt med betalkontodirektivets krav på att det ska vara fråga om avgränsade och specifika ytterligare fall. Regeringen anser, i likhet med utredningen, att det är förenligt med direktivet och att på motsvarande sätt som i lagen om insättningsgaranti bör lokutionen ”särskilda skäl” användas även i detta sammanhang. Såsom *Konsumentverket* påpekar bör det dock preciseras under vilka förhållanden ett kreditinstitut ska kunna neka en konsument ett betalkonto med grundläggande funktioner.

Särskilda skäl skulle enligt regeringens uppfattning exempelvis kunna anses föreligga då en konsument tidigare har misskött sig i vissa avseenden gentemot kreditinstitutet. Detta innefattar dock inte sådan misskötsamhet som innebär att konsumenten inte har betalat sina krediter eller avgifter i tid eller förekomsten av betalningsanmärkningar. Ekonomisk brottslighet som har begåtts mot en annan fysisk eller juridisk person med hjälp av ett betalkonto bör också kunna utgöra särskilda skäl. Även lagliga hinder bör innefattas i begreppet. I likhet med det som gäller enligt lagen om insättningsgaranti (11 d §) innebär avsaknaden av personnummer inte att det föreligger särskilda skäl för att avslå en ansökan om betalkonto (jfr samma prop. s. 206 f.).

Svenska Bankföreningen anser att grunderna för att avslå en ansökan om betalkonto med grundläggande funktioner måste utökas och att inbörden av ”särskilda skäl” bör utvidgas.

Regeringen anser emellertid att vad som i det enskilda fallet utgör särskilda skäl ytterst är en fråga för rättstillämpningen.

När det gäller *Konsumentverkets* önskemål om att grunderna för att neka en konsument ett betalkonto med grundläggande funktioner bör harmoniseras med kraven för uppsägning, anser regeringen att det inte är möjligt att harmonisera dessa fullt ut då förutsättningarna inte är desamma. Bland annat föreslås (se avsnitt 5.4.3) att uppsägning ska kunna ske i det fall det under en längre tid inte förekommit transaktioner på ett betalkonto med grundläggande funktioner eller om konsumenten uppgett felaktiga uppgifter när betalkontot öppnades. Dessa grunder kan rimligen inte åberopas i samband med öppnandet av ett betalkonto med grundläggande funktioner.

Svenska Bankföreningen påpekar att det kan finnas särskilda skäl även att neka en konsument vissa eller samtliga betaltjänster som är kopplade till betalkontot.

Enligt regeringens uppfattning ger betalkontodirektivet inte utrymme för att införa en möjlighet för kreditinstitut att kunna neka en konsument en eller flera av de grundläggande funktioner som ett kreditinstitut tillhandahåller andra konsumenter. I det fall ett kreditinstitut vägrar att tillhandahålla en konsument någon av de betaltjänster som avses, bör detta därför räknas som ett avslag på ansökan om betalkonto med grundläggande funktioner.

Krav på genuint intresse eller begränsad rätt till flera konton

Förutom penningtvättsreglerna anges i betalkontodirektivet två situationer där medlemsstaterna har möjlighet att begränsa rätten att få tillgång till ett betalkonto. Medlemsstaterna får kräva att konsumenter som öppnar ett betalkonto med grundläggande funktioner på deras territorium ska visa att de har ett genuint intresse av att göra detta (artikel 16.2 andra stycket). Medlemsstaterna får också tillåta att kreditinstitut avslår ansökan om betalkonto med grundläggande funktioner om konsumenten redan har ett sådant konto i landet (artikel 16.5). Det gäller dock inte om konsumenten uppger att han eller hon underrättats om att betalkontot ska avslutas.

Vad ett genuint intresse för att öppna ett konto innebär eller hur detta ska visas framgår inte närmare av betalkontodirektivet. Några typsituationer för vad som kan anses vara eller inte vara ett genuint intresse har inte heller kunnat identifieras. För att ett krav på genuint intresse skulle vara möjligt att tillämpa skulle det krävas tydliga föreskrifter och riktlinjer om vad detta innebär. Det vore inte lämpligt att den enskilda banktjänstemannen i varje ärende skulle utforska och efter eget tycke bedöma kundens intresse av kontot. Tillämpningen av penningtvättslagstiftningen, som innebär att kunden måste göra syftet med kontot klart för kreditinstitutet, innebär också ett visst hinder mot oseriösa ansökningar.

Detsamma gäller medlemsstaternas möjligheter att begränsa en konsuments rätt till flera konton (artikel 16.5). Om konsumenten inte kan förklara syftet med att öppna ytterligare konton ska ansökan avslås med stöd av penningtvättslagstiftningen.

Regeringen anser, i likhet med utredningen, att det inte bör införas någon möjlighet att begränsa en konsuments rätt till tillgång till mer än ett konto eller krav på att konsumenten ska ha ett genuint intresse av kontot.

5.4.3 Uppsägning av ett avtal om betalkonto med grundläggande funktioner

Prop. 2016/17:129

Regeringens förslag: Ett kreditinstitut får säga upp ett avtal om tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner bara om

- konsumenten avsiktligt har använt betalkontot för olagliga ändamål,

- det inte har förekommit några transaktioner på betalkontot under de senaste 24 månaderna,

- konsumenten har lämnat felaktiga uppgifter för att få öppna betalkonto med grundläggande funktioner och korrekta uppgifter skulle ha lett till att konsumenten hade vägrats öppna ett sådant konto, eller

- det finns särskilda skäl.

Kreditinstitutet ska skriftligen och utan kostnad för konsumenten underrätta denne om uppsägningen minst två månader innan uppsägningen träder i kraft. Av underrättelsen ska framgå vart konsumenten kan vända sig för att framföra klagomål eller få beslutet rättsligt prövat och, om det är möjligt, skälen för uppsägningen. Om kreditinstitutet säger upp avtalet med anledning av att konsumenten avsiktligt använt betalkontot för olagliga ändamål eller lämnat felaktiga uppgifter för att få öppna ett betalkonto med grundläggande funktioner och korrekta uppgifter skulle ha lett till att konsumenten hade nekats att öppna ett sådant konto, får uppsägningen omedelbar verkan.

Regeringens bedömning: Det bör inte införas någon möjlighet för kreditinstitut att säga upp ett avtal om betalkonto med grundläggande funktioner om konsumenten inte längre är lagligen bosatt i unionen eller om denne öppnar ett annat betalkonto med grundläggande funktioner.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag och bedömning. Utredningens förslag innehåller inte någon skyldighet för kreditinstitutet att underrätta konsumenten om uppsägning av avtalet. I utredningens förslag regleras inte heller när en uppsägning av avtal träder i kraft.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem. *Säkerhetspolisen* anser att frågan om möjligheterna att avsluta ett betalkonto vid misstanke om penningtvätt eller terrorfinansiering inte belyses tillräckligt av utredningen och att det finns behov av att kunna avsluta ett konto redan vid sådan misstanke. *Svenska Bankföreningen* efterlyser ett förtydligande att uppsägningsgrunderna inte avser endast kontot utan även tjänsterna.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag och bedömning. Promemorians förslag innehåller inte någon möjlighet att säga upp ett avtal om det finns särskilda skäl.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem. *Svenska Bankföreningen* anser att det bör finnas en möjlighet att säga upp ett betalkonto med grundläggande funktioner även när det föreligger särskilda skäl. Detsamma bör gälla vid misstanke om penningtvätt och terrorismfinansiering.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: I betalkontodirektivet anges när ett kreditinstitut ensidigt får säga upp ett ramavtal (artikel 19.2). De situationer som räknas upp är följande:

- Konsumenten har avsiktligt använt betalkontot för olagliga ändamål.
- Det har inte förekommit några transaktioner på betalkontot under mer än 24 på varandra följande månader.
- Konsumenten har lämnat felaktiga uppgifter för att få öppna betalkontot med grundläggande funktioner och korrekta uppgifter skulle ha lett till att konsumenten hade nekats att öppna ett sådant konto.
- Konsumenten är inte längre lagligen bosatt i Europeiska unionen.
- Konsumenten har senare öppnat ett andra betalkonto, vilket gör det möjligt för konsumenten att utnyttja de tjänster som ingår i de grundläggande funktionerna, i den medlemsstat där konsumenten redan innehar ett betalkonto med grundläggande funktioner.

Medlemsstaterna får, utöver de ovan angivna situationerna, fastställa ytterligare avgränsade och specifika fall när ett kreditinstitut får säga upp ett ramavtal om ett betalkonto med grundläggande funktioner (artikel 19.3). Sådana fall ska baseras på bestämmelser i nationell rätt som är tillämpliga på medlemsstaternas territorium och syfta till att förhindra att konsumenter missbrukar rätten till tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner.

Regeringen anser att ett kreditinstitut bör få säga upp ett avtal med en konsument om betalkonto med grundläggande funktioner i de fall konsumenten avsiktligt använt betalkontot för olagliga ändamål, om det inte har förekommit några transaktioner på betalkontot under de senaste 24 månaderna, eller om konsumenten lämnat felaktiga uppgifter för att få öppna betalkontot med grundläggande funktioner och korrekta uppgifter skulle ha lett till att konsumenten hade nekats att öppna ett sådant konto. I avsnitt 5.4.2 görs bedömningen att det inte bör införas någon möjlighet för ett kreditinstitut att avslå en konsuments ansökan om betalkonto med grundläggande funktioner på den grunden att konsumenten redan har ett sådant konto i Sverige. Att konsumenten har öppnat ett andra betalkonto med tillgång till grundläggande funktioner bör därför inte heller utgöra skäl för ett kreditinstitut att ensidigt säga upp ett ramavtal om betaltjänster.

Regeringen anser att en konsument som har flyttat till ett land utanför EES kan ha ett fortsatt behov av betalkonto i Sverige, och att flytten i sig inte bör utgöra grund för att säga upp avtalet. Så länge betalkontot används löpande bör alltså ett kreditinstitut inte heller få säga upp ramavtalet på den grunden.

Regeringen anser i likhet med *Svenska Bankföreningen* att det bör finnas en möjlighet för kreditinstitut att säga upp ett avtal om betalkonto med grundläggande funktioner även när det finns särskilda skäl. En sådan möjlighet bör införas för att grunderna för avslag på ansökan och uppsägning av avtal bättre ska stämma överens. På samma sätt som vid avslag på en ansökan om betalkonto (se avsnitt 5.4.2) kan det vara svårt att göra en uttömmande reglering i lag och lokutionen ”särskilda skäl” bör därför användas även i detta sammanhang.

Särskilda skäl skulle enligt regeringens uppfattning liksom vid avslag på en ansökan exempelvis kunna anses föreligga då en konsument har misskött sig i vissa avseenden gentemot kreditinstitutet. Detta innefattar dock inte sådan misskötsamhet som innebär att konsumenten inte har betalat sina krediter eller avgifter i tid eller förekomsten av betalningsmärkningar. Även lagliga hinder bör innefattas i begreppet. Regeringen anser att vad som i det enskilda fallet utgör särskilda skäl ytterst är en fråga för rättstillämpningen. Enligt regeringens uppfattning bör dock möjligheten att säga upp ett avtal om betalkonto med grundläggande funktioner på grunden särskilda skäl endast komma i fråga i undantagsfall.

Säkerhetspolisen och *Svenska Bankföreningen* anser att det finns behov av att kunna avsluta ett betalkonto med grundläggande funktioner redan vid misstanke om penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Endast det faktum att det föreligger en misstanke om penningtvätt eller finansiering av terrorism bör enligt regeringens uppfattning inte ensamt kunna utgöra en grund för uppsägning av ett betalkonto med grundläggande funktioner. Det är dock ytterst penningtvätsregelverket som sätter ramen för vilka åtgärder som ett kreditinstitut kan behöva vidta.

Svenska Bankföreningen efterlyser även ett förtydligande att uppsägningsgrunderna inte avser endast kontot utan även tjänsterna.

Tilläggstjänsterna, dvs. de grundläggande funktionerna, är enligt regeringens uppfattning avhängiga av tillgången till betalkonto. I det fall betalkontot sägs upp upphör således även rätten till de grundläggande funktioner som är kopplade till betalkontot. Enligt regeringens uppfattning ger betalkontodirektivet inte heller någon möjlighet för ett kreditinstitut att säga upp enbart en eller flera av de grundläggande funktioner som institutet tillhandahåller andra konsumenter. Om ett avtal om betalkonto med grundläggande funktioner sägs upp torde ett avtal, med ett mera begränsat tjänsteutbud, kunna grundas på den kontraheringsplikt som i dag gäller enligt lagen om insättningsgaranti (se avsnitt 5.2.2). I det fall ett kreditinstitut upphör att erbjuda en grundläggande betaltjänst i sortimentet upphör emellertid skyldigheten att tillhandahålla den betaltjänsten.

Enligt betalkontodirektivet ska ett kreditinstitut skriftligen och utan kostnad underrätta konsumenten om uppsägningen av ett avtal om betalkonto med grundläggande funktioner minst två månader innan uppsägningen träder i kraft (artikel 19.4 och 19.5). I underrättelsen ska konsumenten informeras om förfarandet för att lämna in ett klagomål och om rätten att kontakta Finansinspektionen och Allmänna reklamationsnämnden samt tillhandahållas relevanta kontaktuppgifter. Om det är möjligt ska skälen för uppsägningen framgå av underrättelsen, om inte dessa skäl skulle skada den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen. Om kreditinstitutet säger upp avtalet med anledning av att konsumenten avsiktligt använt betalkontot för olagliga ändamål eller lämnat felaktiga uppgifter för att få öppna betalkontot med grundläggande funktioner och korrekta uppgifter skulle ha lett till att konsumenten hade nekats att öppna ett sådant konto, får uppsägningen omedelbar verkan. Regeringen anser att dessa skyldigheter för kreditinstitut bör regleras i lag.

5.5 Byte av betalkonto

5.5.1 Införande av rutiner för byte av betalkonto

Regeringens förslag: Betaltjänstleverantörer ska ha rutiner för byten av betalkonton som innehas av konsumenter. Rutinerna ska avse betaltjänstleverantörer inom Sverige.

En betaltjänstleverantör ska även bistå en konsument, som meddelar att han eller hon vill öppna ett betalkonto hos en betaltjänstleverantör i ett annat land inom EES, med viss information, överföring av medel och stängning av betalkontot.

De tidsramar för genomförande av byte av betalkonto och för bistånd vid öppnande av betalkonto i ett annat land inom EES som anges i betalkontodirektivet ska tillämpas enligt lagen om betaltjänster.

Andra avgifter som kan uppstå vid ett byte, än de som en betaltjänstleverantör tar ut av konsumenten för uppsägningen, ska vara rimliga och i linje med betaltjänstleverantörens faktiska kostnader.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om rutiner för byte av betalkonto.

Regeringens bedömning: Möjligheten i betalkontodirektivet att fastställa eller behålla åtgärder om byte av betalkonto bör utnyttjas och de befintliga rutinerna för byte av bank bör därför gälla även i fortsättningen.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag och bedömning. Utredningens förslag innebär inte någon skyldighet för betaltjänstleverantörer att ha rutiner för och bistå en konsument att öppna ett betalkonto hos en betaltjänstleverantör som är etablerad i ett annat land inom EES. Utredningens förslag innebär inte heller något krav på att andra avgifter som en betaltjänstleverantör får ta ut av en konsument vid ett byte ska vara rimliga och i linje med betaltjänstleverantörens faktiska kostnader.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem. *Sveriges riksbank* konstaterar att det saknas effektiva rutiner för byte av bank över nationsgränserna och föreslår att frågan tas upp vid nästa översyn av betalkontodirektivet. *Svenska Bankföreningen* motsätter sig ett förslag som innebär att det ska finnas ett val för banker verksamma i Sverige att tillämpa en valfri rutin för byte av bank. Den befintliga rutinen bör formaliseras i sådan grad att den täcker hela den svenska marknaden. Bankföreningen anser också att skyldigheten som följer av artikel 11 i betalkontodirektivet att bistå konsumenter som vill öppna konto i en annan medlemsstat bör anges i lag. *Sveriges Konsumenter* anser att den bästa metoden för att underlätta bankbyte för konsumenter är att införa nummerportabilitet, dvs. möjlighet att behålla sina kontonummer vid bankbyte.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem. *Finansinspektionen* anser att det bör framgå att ett bemyndigande om rutiner för byte av betalkonto endast ska behöva utnyttjas om eller när de rutiner som betal-

tjänstleverantörerna redan har lagstadgade krav på sig att upprätta inte bedöms tillräckliga. *Svenska Bankföreningen* påpekar att artikel 11 i betalkontodirektivet syftar till att bistå en konsument med uppgifter han eller hon kan behöva när ett konto öppnas i en annan medlemsstat.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Betalkontodirektivets regler om byte av betalkonto

Enligt betalkontodirektivet ska medlemsstaterna se till att betaltjänstleverantörer erbjuder en tjänst för byte mellan betalkonton i samma valuta till alla konsumenter som öppnar eller innehar ett betalkonto hos en betaltjänstleverantör som är etablerad inom den berörda medlemsstatens territorium (artikel 9). I direktivet (artikel 10.2–10.6) regleras de moment som bytestjänsten minst ska innefatta samt den övergripande tidsramen för dessa. Bytestjänsten inleds när den mottagande betaltjänstleverantören har fått konsumentens tillstånd. Den mottagande betaltjänstleverantören ska därefter inom två dagar begära att den överförande betaltjänstleverantören lämnar en förteckning över alla överföringar och autogireringar samt information om de återkommande inbetalningar och autogireringar begärda av borgenärer som har utförts på konsumentens betalkonto under de senaste 13 månaderna. Den överförande betaltjänstleverantören ska skicka över dessa handlingar inom fem bankdagar från det att begäran togs emot. I tillståndet att genomföra bytet ska kunden särskilt precisera de inkommande betalningar, stående överföringar och autogireringar som ska flyttas. Konsumenten ska ange det datum från och med vilket stående överföringar och autogireringar ska utföras från det nya betalkontot. Det datumet ska vara minst sex dagar från den dag då den mottagande betaltjänstleverantören tog emot handlingarna som skulle skickas över. Den mottagande betaltjänstleverantören ska se till att autogireringar och stående överföringar upphör, överföra eventuellt återstående medel från det gamla till det nya betalkontot och avsluta betalkontot hos den överförande betaltjänstleverantören. Den överförande betaltjänstleverantören ska utföra motsvarande åtgärder. Inom fem bankdagar från det att den mottagande betaltjänstleverantören tagit emot informationen om återkommande betalningar samt utförda betalningar de senaste 13 månaderna ska stående överföringar upprättas och nödvändiga förberedelser för att ta emot autogireringar göras. Betalare som gör stående inbetalningar till konsumentens betalkonto och mottagare av betalningar via autogirering från kontot ska informeras om de nya kontouppgifterna.

Enligt betalkontodirektivet får medlemsstaterna fastställa eller behålla åtgärder som alternativ till det som innefattas i bytestjänsten, förutsatt att det tydligt främjar konsumenten, att det inte innebär någon ytterligare belastning för konsumenten och att bytet slutförs inom den tidsram som anges i direktivet (artikel 10.1 andra stycket).

Rutiner för bankbyte i Sverige enligt branschpraxis

Medlemmarna i Svenska Bankföreningen har enats om gemensamma rutiner för bankbyte. Bytesförfarandet kan beskrivas enligt följande. Konsumenten vänder sig till det kreditinstitut han eller hon vill byta till

Prop. 2016/17:129 och ingår ett avtal om byte med det nya kreditinstitutet. Konton, produkter och tjänster läggs upp hos det nya institutet. Konsumenten får notera vilka e-fakturer som finns samt ta bort andra överföringar. Konsumenten får sina nya konton och tjänster. Det nya kreditinstitutet kan börja användas och konsumenten ska sluta använda gamla produkter. E-fakturer och andra överföringar kan läggas upp från det nya kontot. Detta moment ska vara slutfört inom tre till fem dagar. Det som kan ta mer än tre dagar är att få nya kort och koder. Det nya kreditinstitutet skickar ett avslutsuppdrag till det tidigare institutet som slutför avslutsuppdraget. När det gäller tidsuppskattningen för bytet måste någon dag för postgång förutses. Bytet ska i regel vara klart inom tre vardagar från det att det tidigare institutet tog emot avslutsuppdraget. Bytesrutinerna omfattar inte bara konton utan även andra tjänster. Dessa kan dock ta längre tid att handlägga. Bytet är kostnadsfritt för konsumenten. Om bytet inte genomförs enligt rutinerna ersätter det nya kreditinstitutet eventuell ekonomisk skada som konsumenten drabbats av. Det tidigare kreditinstitutet har ett begränsat ansvar, t.ex. att se till att de medel som förs över till det nya institutet inte har en överförmyndarspär.

Formalisering av rutinerna för byte av betalkonto

De befintliga rutinerna för byte av betalkonto i Sverige är i dag inte författningsreglerade och inte heller föremål för någon tillsyn. Enligt betalkontodirektivet (artikel 10.1 andra stycket) får medlemsstaterna behålla åtgärder som alternativ till den bytestjänst som ska erbjudas enligt direktivet. Det förutsätter dock att de alternativa åtgärderna tydligt främjar konsumenten, att det inte innebär någon ytterligare belastning för konsumenten och att bytet slutförs inom högst samma övergripande tidsram som vid bytestjänsten.

Den bytestjänst som tillämpas av medlemmarna i Svenska Bankföreningen förefaller enligt regeringens uppfattning fungera väl. Det finns inte några kända problem med rutinerna och det är inte ett område som lett till några klagomål vare sig hos kreditinstitutens egna kundombuds män eller hos exempelvis Konsumenternas Bank- och finansbyrå. Den befintliga bytestjänsten är både mindre komplicerad och slutförs snabbare än bytestjänsten enligt betalkontodirektivet. Att i svensk rätt genomföra reglerna om bytestjänsten i betalkontodirektivet på det sätt som de anges i direktivet skulle således vara till nackdel för konsumenterna. Regeringen anser därför att möjligheten i betalkontodirektivet att behålla de befintliga bytesrutinerna bör utnyttjas. Det bör därför införas ett krav i lagen om betaltjänster att betaltjänstleverantörer ska ha rutiner för byte av betalkonto inom Sverige. De närmare kraven på de rutinerna bör emellertid inte regleras i lag utan i föreskrifter på lägre nivå än lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om rutinerna för byte av betalkonto inom Sverige.

Finansinspektionen anser att det bör framgå att ett bemyndigande om rutiner för byte av betalkonto endast ska behöva utnyttjas om eller när de rutiner som betaltjänstleverantörerna redan har lagstadgade krav på sig att upprätta inte bedöms tillräckliga. Enligt regeringens uppfattning bör emellertid kravet i lag preciseras i föreskrifter på lägre nivå än lag för att

säkerställa att de betaltjänstleverantörer som erbjuder betalkonton tillämpar samma bytesrutiner. Prop. 2016/17:129

Bytesrutinen enligt betalkontodirektivet innefattar också en yttersta tidsgräns för när ett byte ska vara genomfört (artikel 10). Enligt regeringens uppfattning bör den yttersta tidsgränsen för bytet regleras i lag genom en hänvisning till direktivet. Det innebär att kravet på att byte av betalkonto ska ske inom den tidsram som anges i direktivet kommer att gälla för samtliga betaltjänstleverantörer.

Underlätta vid öppnande av betalkonto över nationsgränserna

Regeringen instämmer med *Svenska Bankföreningen* att skyldigheten som följer av betalkontodirektivet (artikel 11) att bistå en konsument som vill öppna ett betalkonto i en annan medlemsstat bör anges i lag. I likhet med det som anges ovan bör den yttersta tidsramen regleras i lag genom en hänvisning till betalkontodirektivet.

Avgifter i samband med bytestjänsten

Medlemsstaterna ska se till att konsumenterna kostnadsfritt kan få tillgång till uppgifter om sina stående överföringar och autogireringar (artikel 12.1 och 12.2 i betalkontodirektivet). Den överförande betaltjänstleverantören får inte ta ut några avgifter för den förteckning över överföringar och autogireringar samt den information om betalningar under de senaste 13 månader som ska tillhandahållas konsumenten vid ett byte.

Enligt betalkontodirektivet (artikel 12.3) ska kostnader för att avsluta ett betalkonto fastställas i enlighet med reglerna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG (artikel 45.2, 45.4 och 45.6). De reglerna har i svensk rätt genomförts i lagen om betaltjänster (4 kap. 15 §). Detta innebär att eventuella avgifter som den tidigare betaltjänstleverantören tar ut för att avsluta ett betalkonto ska motsvara de faktiska kostnaderna som uppsägningen medfört för leverantören. Periodiska avgifter för betaltjänster ska emellertid endast betalas för tiden fram till dess att avtalet upphört att gälla. Om konsumenten betalat avgifter i förskott, ska betaltjänstleverantören återbetala dem i motsvarande omfattning.

I betalkontodirektivet (artikel 12.4) anges att övriga eventuella avgifter som betaltjänstleverantörer i en bytessituation tar ut av konsumenten ska vara rimliga och i linje med betaltjänstleverantörens faktiska kostnader. Enligt regeringens uppfattning bör det införas ett motsvarande krav i lagen om betaltjänster för att betalkontodirektivet ska vara genomfört fullt ut i svensk rätt.

5.5.2 Rätt till ersättning för förlust som uppstår i samband med bytesförfarandet

Regeringens förslag: En betaltjänstleverantör ska ersätta en konsument för ren förmögenhetsskada som uppstår som en direkt följd av att

betaltjänstleverantören inte fullgjort sina skyldigheter enligt de rutiner och tidsgränser som gäller för byte av betalkonto.

Ansvar ska inte inträda i fall av osedvanliga eller oförutsägbara omständigheter som den som åberopar omständigheterna inte har något inflytande över och vars konsekvenser hade varit omöjliga att avvärja trots alla ansträngningar. Ansvar ska inte heller inträda då en betaltjänstleverantör handlar i enlighet med svensk lag eller unionsrätt.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningens förslag omfattar inte ansvarsfrihet på grund av osedvanliga eller oförutsägbara omständigheter som den som åberopar omständigheterna inte har något inflytande över och vars konsekvenser hade varit omöjliga att avvärja trots alla ansträngningar.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag: En betaltjänstleverantör som inte fullgör sina skyldigheter i bytesförfarandet ska ersätta konsumenten för den förlust som uppstår (artikel 13.1). Förluster, inklusive avgifter och räntor, som uppstår för konsumenten som en direkt följd av att betaltjänstleverantören inte följer sina skyldigheter enligt de rutiner som gäller för bytesförfarandet, ska ersättas av betaltjänstleverantören. Något ansvar ska dock inte föreligga om det varit osedvanliga eller oförutsägbara omständigheter som den betaltjänstleverantör som åberopat dem inte haft något inflytande över och inte heller hade kunnat avvärja konsekvenserna av. Ansvar ska inte heller föreligga om en betaltjänstleverantör är bunden av andra rättsliga krav som omfattas av unionslagstiftningsakter eller nationell lagstiftning (artikel 13.2). Medlemsstaterna ska se till att ansvar för finansiell förlust som uppstår i samband med bytesförfarandet fastställs i enlighet med de rättsliga krav som gäller på nationell nivå (artikel 13.3).

När det gäller genomförandet i svensk rätt av dessa regler i betalkontodirektivet kan följande konstateras. Enligt skadeståndslagen (1972:207) ersätts ren förmögenhetsskada (ekonomisk skada utan samband med person- eller sakskada) endast i vissa specifika situationer. Dessutom är skadeståndslagen dispositiv. Konsumenttjänstlagen (1985:716), som är tvingande till konsumentens förmån, är inte direkt tillämplig, även om det finns utrymme för analogisk tillämpning av lagen då den anses ge uttryck för en del allmänna kontraktsrättsliga principer. Mot denna bakgrund är det enligt regeringens uppfattning lämpligt att införa en tydlig reglering om skadeståndsansvar i svensk rätt för att säkerställa att kraven i betalkontodirektivet uppfylls.

En skadeståndsbestämmelse i lag måste kopplas samman med någon materiell bestämmelse. I avsnitt 5.5.1 föreslås att betaltjänstleverantörer ska ha rutiner för byten av betalkonton som innehas av konsumenter och att tidsgränsen för byte av betalkonto ska regleras i lag. Den skada som kan uppstå för kunden kan hänga samman med att bytet inte genomförts fullt ut, vilket exempelvis kan leda till att en betalning kommer bort, eller att bytet genomförts på felaktigt sätt. En bestämmelse om skadestånd bör

därför kunna kopplas samman med tidsgränsen eller rutinerna för byte av betalkonto.

Bestämmelser om ansvarsbefrielse på grund av omständigheter utanför partens kontroll, s.k. force majeure-klausuler, är mycket vanliga i olika typer av avtal. Det är dock mindre vanligt att det i lag uttryckligen föreskrivs om sådan ansvarsbefrielse även om det inom t.ex. köprätten finns bestämmelser som innebär att en part kan vara fri från ansvar för brister som beror på omständigheter utanför partens kontroll.

För att den svenska lagstiftningen avseende ansvarsbefrielse ska överensstämma med betalkontodirektivet bör det införas en bestämmelse i lagen om betaltjänster som utformas i linje med direktivets ordalydelse och som uttryckligen reglerar ansvarsbefrielse på grund av osedvanliga eller oförutsägbara omständigheter som ligger utanför betaltjänstleverantörens kontroll. Ansvar ska inte heller föreligga om en betaltjänstleverantör är bunden av andra rättsliga krav som omfattas av unionslagstiftningsakter eller nationell lagstiftning.

Regeringen föreslår sammantaget att en betaltjänstleverantör ska ersätta en konsument för ren förmögenhetsskada som uppstår som en direkt följd av att betaltjänstleverantören inte fullgjort sina skyldigheter enligt de rutiner och tidsgränser som gäller för byte av betalkonto. Ansvar ska dock inte inträda i fall av osedvanliga eller oförutsägbara omständigheter som den som åberopar omständigheterna inte har något inflytande över och vars konsekvenser hade varit omöjliga att avvärja trots alla ansträngningar. Ansvar ska inte heller inträda då en betaltjänstleverantör handlar i enlighet med svensk lag eller unionsrätt.

Lagrådet anser att den i lagrådsremissen föreslagna regeln om ansvar för betaltjänstleverantörer bör analyseras i ljuset av Högsta domstolens avgörande i rättsfallet NJA 1991 s. 217, som gällde en banks skadeståndsskyldighet vid dröjsmål med utbetalning av medel från ett bankkonto.

I det aktuella fallet fick en bankkund skadestånd på grund av att banken dröjt i ca två timmar med en utbetalning. Banken var, oberoende av vållande, skyldig att ersätta en förutsebar och genom dröjsmålet orsakad skada. I domskälen anges bl.a. att när dröjsmål med en penningprestation föranleder skadeståndsansvar inträder ansvaret normalt oberoende av vållande från gäldenärens, dvs. bankens, sida med de begränsningar som kan följa av reglerna om force majeure. En förutsättning för skadeståndsansvar var dock att den skada som uppkommit varit förutsebar.

Enligt betalkontodirektivet och den nu föreslagna bestämmelsen ska en betaltjänstleverantör som inte fullgör sina skyldigheter enligt bytesförfarandet för stående överföringar, inkommande betalningar och autogireringsmedgivanden, ersätta konsumenten för den eventuella förlust som uppstår som en direkt följd härav. Avsikten med den aktuella bestämmelsen är att en konsument inte ska behöva bära ekonomisk förlust i form av extraavgifter, ränta eller andra avgifter, böter, straffavgifter eller någon annan typ av finansiell skada orsakad av försening i utförandet av en betalning (skäl 33 till direktivet). Ansvar inträder i det fall betaltjänstleverantören inte följt rutinerna för byte oberoende av om detta varit försumligt eller inte. Direktivet och den föreslagna bestämmelsen gör emellertid undantag för vissa fall av osedvanliga eller oförut-

sägbara omständigheter. Ansvar inträder inte heller då en betaltjänstleverantör handlar i enlighet med svensk lag eller unionsrätt. Den föreslagna bestämmelsen är alltså i linje med den av Högsta domstolen etablerade rättsprincipen. Det föreligger ett strikt ansvar för betaltjänstleverantörer, men skadeståndsansvaret avser bara direkta skador och skadeståndsskyldigheten gäller inte vid osedvanliga eller oförutsägbara omständigheter. Ersättning för avlägsna och oförutsägbara skador kan alltså vara uteslutet.

Vidare kan det konstateras att den i rättsfallet aktuella transaktionen rör uttag av kontanter. De transaktioner som är aktuella när det gäller bytesrutinerna är insättningar, stående överföringar och autogireringar. Rättsfallet och betalkontodirektivet rör således olika typer av transaktioner. Förvisso kan det förhållandet att den överförande betaltjänstleverantören inte för över ett positivt saldo till det betalkonto som öppnas eller innehas hos den mottagande betaltjänstleverantören, innebära att denne inte har möjlighet att tillmötesgå en begäran om utbetalning. Ett strikt skadeståndsansvar vid dröjsmål med utbetalning av en penningprestation torde emellertid endast kunna anses föreligga i det fall betaltjänstleverantören de facto har tillgång till medlen.

5.6 Avgifter för betalkonto

5.6.1 Avgifternas storlek

Regeringens förslag: Ett kreditinstitut får ta ut rimliga avgifter från en konsument för att tillhandahålla ett betalkonto med grundläggande funktioner.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Riksgäldskontoret* anser att det bör vara bankmarknadens aktörer som bestämmer lämplig avgiftsnivå och inte staten. En reglering kan på sikt leda till sämre konkurrens och påverka utvecklingen av betaltjänster negativt. *Svenska Bankföreningen* erinrar om att prisreglering genom författning eller att en tillsynsmyndighet ges en aktivt prissättande funktion är främmande för svenska förhållanden.

Skälen för regeringens förslag: Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitut kostnadsfritt eller till en rimlig avgift erbjuder de tjänster som ska kunna knytas till ett betalkonto (artikel 18 i betalkontodirektivet). Kreditinstitutet får inte tar ut några avgifter utöver sådana rimliga avgifter, oberoende av antalet operationer som utförs på betalkontot (artikel 17.5). Vad som är en rimlig avgift ska fastställas med beaktande av nationella inkomstnivåer och de genomsnittliga avgifter som kreditinstitut i medlemsstaten tar ut för de tjänster som tillhandahålls genom betalkonton. Det finns också ett utrymme för att tillämpa olika prissättning beroende på i vilken utsträckning konsumenten är ansluten till kreditinstitutet.

I dagsläget varierar årskostnaden för att ha ett betalkonto med tillgång till grundläggande funktioner mellan 0 och 360 kronor hos de olika kreditinstitutet. Även avgifter i det högre spannet måste med hänsyn till nationella

inkomstnivåer i Sverige anses ligga inom ramen för vad som kan bedömas vara rimligt. Marknaden har alltså utan reglering fungerat tillfredsställande i fråga om nivåerna på årsavgifter. Det skulle kunna tala för att det i dag inte finns något egentligt behov av prisreglerande lagstiftning i Sverige.

Årsavgiften utgör inte heller alltid den fullständiga avgiften för ett betalkonto. I avgiften ska även räknas in alla avgifter som kunden måste betala för att få tillgång till kontot och tjänsterna, alltså även eventuella ansökningsavgifter och extraavgifter för utförande av betaltjänster. För den som exempelvis ofta gör kontantuttag utomlands kan kostnaderna i praktiken bli höga. Det kan också finnas begränsningar för exempelvis hur många stående överföringar som tillåts innan extraavgifter tas ut. För kunder som saknar svenska identitetshandlingar tar kreditinstitut ibland ut avgifter för sitt kundkännedomarbete. Även sådana avgifter måste vara rimliga och får inte vara diskriminerande.

När den skyldighet för banker att ta emot inlåning på räkning från allmänheten som gällde enligt bankrörelselagen (1987:617) togs bort när den lagen upphävdes 2004 var ett av argumenten att nyttan med ett sådant krav var svårt att se så länge som prissättningen var fri. Trots en kontraheringsplikt skulle en bank då alltid kunna prissätta sig ur marknaden för sådana konton. Visserligen kunde några tecken vid det tillfället inte ses på att bankerna drog sig undan från det då aktuella området. Slutatsen var dock att en tvingande lagregler utan priskontroll skulle sakna effekt (se prop. 2002/03:139 s. 199).

Syftet med betalkontodirektivet är att personer som i dag har svårt att få ett betalkonto ska kunna få detta till en rimlig kostnad. Även om problemet med att få tillgång till betalkonton möjligtvis är mindre i Sverige än på andra håll i EES, finns det kundgrupper som i nuvarande system faktiskt vägras ett konto. Risken för att ett kreditinstitut skulle vilja prissätta sig från ansvaret för dessa kunder går därför inte helt att bortse från. Utan reglering finns det inte heller något skydd mot att den generella prisnivån skulle öka kraftigt. Mot denna bakgrund är det enligt regeringens uppfattning nödvändigt med någon reglering som dels utgör grund för den enskilde att invända mot ett begärt pris, dels gör att prisnivåerna blir en fråga för tillsynen på området.

Regeringen instämmer med *Riksgäldskontoret* och *Svenska Bankföreningen* att prissättningen inte bör regleras i lag. Inte heller bör Finansinspektionen ges en aktivt prissättande funktion. För att genomföra reglerna i betalkontodirektivet i svensk rätt bör det dock i lag anges att endast rimliga avgifter får tas ut. Därigenom sätts en övre gräns för avgiftsnivåerna. Vad som i det enskilda fallet är en rimlig avgift blir ytterst en fråga för rättstillämpningen. Genom att i lagen om betaltjänster ange att ett kreditinstitut får ta ut rimliga avgifter, kan en kund som krävs på en hög avgift få saken prövad i domstol eller hos Allmänna reklamationsnämnden. Det förutsätts ligga inom ramen för tillsynen över denna lag att Finansinspektionen också bevakar att prissättningen inte sker på ett sätt som i praktiken medför att vissa kundgrupper inte får tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner. Det kreditinstitut vars avgifter i inte obetydlig mån avviker från de genomsnittliga avgifterna bör enligt regeringens uppfattning åläggas en relativt tung börda att motivera detta, vare sig frågan väcks i ett tvistemål eller i ett tillsynsärende.

5.6.2 Kostnadsfri tillgång till betalkonto?

Regeringens bedömning: En konsument bör inte ha rätt till kostnadsfri tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner om en ansökan om ett avgiftsbelagt konto har avslagits.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den. *Svenska Bankföreningen* påpekar att artikel 25 i betalkontodirektivet motsvarar befintlig nationell reglering i andra medlemsstater där regelverket inte är uppbyggt enligt svensk systematik. Det finns därför inget skäl som talar för att införa en sådan mekanism.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt betalkontodirektivet får medlemsstaterna inrätta en särskild mekanism för kostnadsfri tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner (artikel 25). Syftet med det är att konsumenter som inte har ett betalkonto på medlemsstatens territorium och som har vägrats tillgång till ett betalkonto som kreditinstitutet tar ut en avgift för kostnadsfritt ska få faktisk tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner. Införandet av en sådan mekanism ska inte påverka reglerna om rätt till tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner (artikel 16). Direktivet är konstruerat på så sätt att medlemsstaterna får införa bestämmelser som gör att kreditinstitut ska eller får avslå en ansökan om betalkonto (artikel 16), om det syftar till att underlätta kostnadsfri tillgång till betalkonto (artikel 25).

Syftet med den särskilda mekanismen framgår av skälen till betalkontodirektivet (skälen 46 och 47). Där anges att betalkonton med grundläggande funktioner bör erbjudas kostnadsfritt eller till en rimlig avgift för att så många konsumenter som möjligt ska ha tillgång till dem. För att uppmuntra utsatta konsumenter att delta på bankmarknaden bör medlemsstaterna kunna föreskriva att dessa konsumenter ska kunna erbjudas betalkonto med grundläggande funktioner till särskilt förmånliga villkor, t.ex. kostnadsfritt. Medlemsstaterna ska själva kunna avgöra hur de konsumenter som kan gynnas av förmånligare villkor ska identifieras. Det ska dock inte gå ut över alla konsumenters rätt att få tillgång till betalkonto mot åtminstone en rimlig avgift. Vidare anges att det kan förekomma fall där tidigare avslag på en ansökan om betalkonto för vilket en avgift tas ut kan vara nödvändigt för att identifiera de konsumenter som kan gynnas av ett betalkonto med grundläggande funktioner på förmånligare villkor. I ett sådant fall bör kreditinstitutet informera konsumenten om att han eller hon vid ett avslagsbeslut har möjlighet att utnyttja den särskilda mekanismen för att få tillgång till ett avgiftsfritt betalkonto med grundläggande funktioner.

Det saknas närmare uppgift om hur och av vem dessa kostnadsfria konton ska tillhandahållas. Det kan däremot konstateras att det i dagsläget inte finns någon sådan befintlig kontotyp på den svenska marknaden. För konsumenter som i dag inte kan få tillgång till betalkonto kan kostnaderna för att exempelvis betala räkningar över disk bli stora. Tillgång till betalkonto till en rimlig avgift innebär då en stor besparing. Enligt regeringens bedömning finns det inte behov av att därutöver införa

5.6.3 Information till konsumenter

Regeringens förslag: En betaltjänstleverantör ska i rimlig tid innan den ingår ett avtal om betalkonto med en konsument lämna över en förteckning, på papper eller annat varaktigt medium, över de mest representativa tjänsterna som är anknutna till betalkonton i Sverige och, i den utsträckning betaltjänstleverantören tillhandahåller dessa tjänster, informera om avgifterna för dem.

Betaltjänstleverantören ska också hålla förteckningen, och en ordlista som minst omfattar de begrepp som fastställts i förteckningen, tillgängliga för konsumenten.

Betaltjänstleverantören ska minst en gång per år utan kostnad förse konsumenten med en redovisning av alla avgifter och räntesatser som är förbundna med tjänster som rör betalkontot. Betaltjänstleverantören och konsumenten ska komma överens om på vilket sätt redovisningen av avgifter ska ske. Redovisningen ska lämnas i pappersform om konsumenten begär det.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om den information som en betaltjänstleverantör ska lämna till en konsument.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. I utredningens förslag anges inte när och på vilket sätt en betaltjänstleverantör ska redovisa uppgifter om avgifter och räntesatser till konsumenter.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Konsumentverket* tar upp frågan om det inte bör införas en hänvisning till marknadsföringslagen (2008:486) om inte nödvändig information lämnas vid marknadsföring. En sådan hänvisning skulle möjliggöra även en marknadsrättslig tillsyn med ingripanden från Konsumentombudsmannens sida och på så vis bidra till ett starkare konsumentskydd på området. *Svenska Bankföreningen* påpekar att frågan om avgiftsinformation till konsumenter bör regleras tydligt i lag. Vidare bör det föreslagna bemyndigandet ses över. Bankföreningen framhåller att artikel 29 i betalkontodirektivet tillåter en utökad tidsram för genomförandet av artiklarna 4 och 5 då dessa är beroende av att Eba ska ta fram gemensamma standarder. Således bör för tydlighets skull framgå att de föreslagna informationskraven inte kommer att kunna tillämpas förrän vid en senare tidpunkt.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Finansinspektionen* anser att det bör framgå att bemyndigandet att meddela föreskrifter om den information som en betaltjänstleverantör ska lämna till en konsument endast behöver och kan utnyttjas i de delar som inte regleras av de tekniska standarder som tas fram av Eba. *Konsumentverket* vidhåller att det är önskvärt med en hänvisning till marknadsföringslagen. *Svenska Bankföreningen* önskar ett

Prop. 2016/17:129 klargörande av hur uttrycket ”innan ett avtal” ingås förhåller sig till uttrycket ”i rimlig tid” i 4 kap. 10 § lagen om betaltjänster samt vidhåller att ikraftträdandedatumet för bestämmelserna om information bör senareläggas.

Skälen för regeringens förslag: Medlemsstaterna ska upprätta preliminära förteckningar över minst 10 och högst 20 av de mest representativa tjänster som är knutna till ett betalkonto (artikel 3 i betalkontodirektivet). Förteckningen ska avse avgiftsbelagda tjänster som erbjuds av minst en betaltjänstleverantör och innehålla standardiserade termer. Förteckningarna ska skickas till Eba som på grundval av dessa ska utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn, som antas av kommissionen (artikel 3.4). Den standardiserade unionsterminologin som på detta sätt ska fastställas ska sedan användas av medlemsstaterna (artikel 3.5). Eba har ännu inte lämnat något förslag till sådana tekniska standarder till kommissionen.

I lagen om betaltjänster (4 kap.) finns bestämmelser om informationskrav vid tillhandahållande av betaltjänster. De innebär t.ex. att en betaltjänstleverantör i rimlig tid innan ett ramavtal sluts ska ge betaltjänstanvändaren viss information om villkor och avgifter för tjänsterna (4 kap. 10 §). Den information som ska lämnas enligt betalkontodirektivet går dock utöver det befintliga informationskravet i lagen. Enligt betalkontodirektivet ska informationen dessutom presenteras på ett visst sätt och innehålla en viss terminologi. För att genomföra reglerna om information i direktivet i svensk rätt behöver bestämmelserna om informationskrav i lagen om betaltjänster således kompletteras i fråga om den information som ska lämnas till konsumenter innan de öppnar ett betalkonto samt den årliga redovisningen av avgifter.

Betaltjänstleverantörer ska, i god tid innan de ingår avtal om ett betalkonto med en konsument, ge konsumenten ett dokument på papper eller på annat varaktigt medium med de standardiserade termerna i den slutliga förteckning som avser de mest representativa tjänster som är knutna till ett betalkonto (artikel 4 i betalkontodirektivet). Betaltjänstleverantören ska vidare minst en gång per år och utan kostnad förse konsumenten med en redovisning av alla avgifter och räntesatser som är förbundna med tjänster som rör betalkontot (artikel 5). Vidare ska en ordlista som omfattar den standardiserade terminologin (artikel 3.5) alltid hållas tillgänglig för konsumenten (artikel 4). Betaltjänstleverantörer ska i sin avtalsinformation, kommersiella information och information i marknadsföring till konsumenter använda de standardiserade begreppen i den slutliga förteckningen. Informationen får innehålla namn på varumärken förutsatt det tydligt framgår vilka standardiserade termer som avses (artikel 6). En betaltjänstleverantör som erbjuder ett betalkonto som en del av ett paket tillsammans med en annan produkt eller tjänst som inte hör ihop med ett betalkonto ska informera konsumenten om huruvida det går att köpa betalkontot separat och, i så fall, tillhandahålla separat information om kostnaderna och avgifterna för var och en av de andra produkterna och tjänsterna som erbjuds i det paketet och som kan köpas separat (artikel 8).

Enligt regeringens mening bör direktivets informationskrav framgå av lagen om betaltjänster för att betalkontodirektivet ska anses genomfört fullt ut i svensk rätt.

Enligt betalkontodirektivet ska ett kreditinstitut även tillhandahålla allmän information om betalkonto med grundläggande funktioner (artikel 20.2).

Enligt regeringens mening tillgodoses direktivets krav på att ett kreditinstitut ska tillhandahålla allmän information genom bestämmelserna i 4 kap. lagen om betaltjänster.

Svenska Bankföreningen önskar ett klargörande av hur uttrycket ”innan ett avtal” ingås förhåller sig till uttrycket ”i rimlig tid” i lagen om betaltjänster (4 kap. 10 §).

I betalkontodirektivet (artikel 4.1) anges att en betaltjänstleverantör, innan den ingår avtal om ett betalkonto med en konsument, ”i god tid” ger konsumenten information. I förarbetena till lagen om betaltjänster uttalade regeringen att man bör eftersträva en enhetlig terminologi vid genomförandet av betaltjänstdirektivet och att uttrycket ”i rimlig tid” därför bör användas i stället för det i direktivet angivna ”i god tid” (prop. 2009/10:220 s. 183). Regeringen finner inte skäl att frångå tidigare ställningstagande. Kravet i lagen om betaltjänster bör därför formuleras så att informationen ska tillhandahållas ”i rimlig tid” innan ett avtal ingås. Det bör noteras att det i betalkontodirektivet, till skillnad mot vad som anges i 4 kap. lagen om betaltjänster, inte finns någon möjlighet att i vissa fall lämna informationen efter det att avtalet har ingåtts.

Konsumentverket tar upp frågan om det inte bör tas in en hänvisning till marknadsföringslagen i lagen om betaltjänster.

Genomförandet i svensk rätt av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG (det andra betaltjänstdirektivet) kommer att innebära omfattande ändringar av lagen om betaltjänster. Direktivet ska vara genomfört senast den 13 januari 2018. Regeringen anser att det med hänsyn till den pågående översynen av lagen om betaltjänster, och då *Konsumentverket* inte är förhindrat att utöva generell marknadstillsyn, inte finns skäl att i detta sammanhang införa en uttrycklig hänvisning till marknadsföringslagen i lagen om betaltjänster.

En betaltjänstleverantör ska enligt betalkontodirektivet (artikel 5.1) träffa en överenskommelse med konsumenten om vilken kommunikationskanal som ska användas för redovisningen av avgifter. Om konsumenten begär det, ska redovisningen av avgifter tillhandahållas i pappersform. För att genomföra reglerna i betalkontodirektivet i svensk rätt bör även dessa krav anges i lagen om betaltjänster.

Betalkontodirektivet reglerar även omfattningen och utformningen av den information och redovisning beträffande avgifter och räntesatser som en betaltjänstleverantör ska lämna (artiklarna 4–6). Det är fråga om detaljerade regler av sådan art som inte bör anges i lag, utan de bör i stället anges i föreskrifter på lägre nivå än lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om den information som en betaltjänstleverantör ska lämna till en konsument. Som *Finansinspektionen* påpekar kan sådana föreskrifter omfatta endast de områden som inte regleras i de tekniska standarder som kommissionen ska anta enligt betalkontodirektivet.

Svenska Bankföreningens synpunkt att bestämmelserna om information och redovisning bör träda i kraft vid en senare tidpunkt eftersom Eba ännu inte har överlämnat något förslag till tekniska standarder till kommissionen behandlas i avsnitt 6.

Regeringens bedömning: Betalkontodirektivets krav på att konsumenterna ska ha kostnadsfri tillgång till minst en webbplats med jämförelser av avgifter som betaltjänstleverantörer tar ut för de mest representativa betalkontotjänsterna bör regleras i föreskrifter på lägre nivå än lag.

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka uppgifter om betalkonton med grundläggande funktioner en betaltjänstleverantör ska lämna till Finansinspektionen.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning. Utredningen föreslår inte något bemyndigande.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den. *Sveriges riksbank* erinrar om att Konsumenternas Bank- och finansbyrå redan driver en sådan webbplats som finansieras av marknadsaktörerna. Finansinspektionen skulle kunna agera som huvudman för webbplatsen men även Konsumentverket kan vara lämplig. Oavsett vilken myndighet som ges detta uppdrag är det enligt Riksbanken viktigt att myndigheten får medel för det ändamålet. *Finansinspektionen* anser att det bör införas ett bemyndigande om vilka uppgifter om grundläggande betalkonton en betaltjänstleverantör ska lämna till Finansinspektionen för införande på jämförelsewebbplatsen. Det är vidare av vikt att det tydliggörs att myndigheten får uppdra åt annan aktör att svara för driften av webbplatsen. *SPF Seniorerna* och *Sveriges Konsumenter* framhåller att det är viktigt att informationen inte enbart är webbaserad utan att den kan användas av alla. Informationen ska vara på lätt svenska och andra språk. Om Finansinspektionen får uppdraget föreslår de båda organisationerna att prisjämförelsetjänsten skapas som öppen data, vilket också ligger i linje med lagen (2010:566) om vidarenyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen.

Skälen för regeringens bedömning och förslag: Medlemsstaterna ska enligt betalkontodirektivet se till att konsumenterna har kostnadsfri tillgång till minst en webbplats med jämförelser av avgifter (artikel 7). Jämförelseavgifterna ska avse de tjänster som framgår av den slutliga förteckning över de mest representativa tjänsterna som är knutna till ett betalkonto med grundläggande funktioner. En jämförelsewebbplats kan enligt direktivet drivas antingen av en privat aktör eller av en myndighet. Jämförelsewebbplatsen ska vara objektiv och säkerställa att alla betaltjänstleverantörer behandlas på samma sätt i sökresultaten. Andra krav som ställs på jämförelsewebbplatsen är att den ska innehålla tydlig information om ägarna och att den ska ange tydliga och objektiva kriterier som grund för jämförelserna. Språket ska vara klart och otvetydigt och standardiserade begrepp ska användas. Den ska erbjuda korrekt och aktuell information samt ange tidpunkten för den senaste uppdateringen. Urvalet av information ska vara brett och täcka en betydande del av marknaden. När den presenterade informationen inte ger en fullständig bild av marknaden ska detta framgå tydligt. Slutligen ska det finnas effektiva ruiner för rapportering av felaktig avgiftsinformation.

Regeringen anser att reglerna i betalkontodirektivet om en jämförelsewebbplats (artikel 7) bör genomföras i svensk rätt genom föreskrifter på lägre nivå än lag. Enligt regeringens uppfattning bör Finansinspektionen ha ansvaret för jämförelsewebbplatsen. Om, och i så fall, i vilken mån Finansinspektionen bör överlåta driften av webbplatsen till en privat aktör, som t.ex. den som *Sveriges riksbank* nämner, är emellertid något som bör avgöras av inspektionen. *Finansinspektionen* anser dock att det bör tydliggöras att myndigheten får uppdra åt annan att svara för driften av webbplatsen.

Enligt regeringsformen får förvaltningsuppgifter överlämnas åt andra juridiska personer och enskilda individer (12 kap. 4 § andra stycket). Överlämnande kan göras utan stöd av lag i det fall förvaltningsuppgiften inte innefattar myndighetsutövning. Enligt regeringens uppfattning är driften av jämförelsewebbplatsen inte en sådan förvaltningsuppgift som innebär myndighetsutövning varför ett överlämnande till en privat aktör inte kräver stöd i lag.

Enligt betalkontodirektivet (artikel 7.2) får medlemsstaterna kräva att jämförelsewebbplatserna innehåller ytterligare faktorer för jämförelse av den servicenivå som betaltjänstleverantörerna erbjuder. Finansinspektionen bör få begära in uppgifter om avgifter och andra förhållanden som kan ligga till grund för jämförelse av servicenivån. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om vilka uppgifter om betalkonton med grundläggande funktioner en betaltjänstleverantör ska lämna till Finansinspektionen.

SPF Seniorerna och *Sveriges Konsumenter* framhåller att informationen inte endast ska vara webbaserad. Regeringen konstaterar att betalkontodirektivet inte ställer upp något krav på att betaltjänstleverantörer ska tillhandahålla konsumenter den aktuella informationen på något annat sätt än kostnadsfritt och på en webbplats. Betaltjänstleverantörerna har dock skyldighet att tillhandahålla konsumenter, även för de som inte är kunder, kostnadsfri information om avgifter på papper eller annat varaktigt medium (se avsnitt 5.6.3).

5.7 Tvistlösning

Regeringens bedömning: Konsumenters rätt till effektiva förfaranden för alternativ lösning av tvister enligt betalkontodirektivet tillgodoses inom ramen för gällande rätt.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den. *Riksgäldskontoret* påpekar att det skulle kunna uppstå situationer där ett kreditinstitut nekar en kund tillgång till betalkonto för att identifiering av kunden enligt penningtvättslagstiftningen inte kan ske samtidigt som Allmänna reklamationsnämnden är av motsatt uppfattning. Om kunden tillåts att öppna ett betalkonto skulle osäkerhet kunna uppstå om insättningar på kontot omfattas av insättningsgarantin, eftersom Allmänna reklamationsnämndens avgörande inte är rättsligt bindande. *Konsumentverket* påpekar att

Prop. 2016/17:129 beloppsgränsen för banktjänster måste sänkas i förordningen (2015:739) med instruktion för Allmänna reklamationsnämnden för att konsumenterna i realiteten ska ha möjlighet att få en tvist om avgift för ett betal-konto prövat. *Allmänna reklamationsnämnden* (ARN) påpekar att den saknar kompetens för att pröva utländska identitetshandlingar och att kostnader för att ta in expertutlåtanden kan uppkomma. ARN erinrar även om att det kan finnas ärenden som nämnden inte kan pröva med anledning av att det krävs muntlig förberedelse eller förhör med parter och sakkunniga. *Yrkesföreningen för budget- och skuldrådgivare i kom-munal tjänst* (BUS) anför att den har förtroende för ARN som en respekterad institution för tvistlösning. Nackdelen med ARN är enligt föreningen att ärendehantering tar tid och frågor om betalkonto med grundläggande funktioner borde få prioriteras. *Svenska Bankföreningen* ser praktiska problem med att ARN ska besluta i fall där en konsument nekats öppna konto eller betaltjänst. Det kommer bli svårt för banken att bemöta kundens yrkanden då det inte är tillåtet enligt personuppgifts-lagen (1998:204) att spara uppgifter om personer som inte är kunder. Om avslaget grundas på penningtvättslagstiftningen är banken förhindrad att berätta detta för kunden. Banken kan då inte gå i svaromål när tvisten ska prövas.

Skälen för regeringens bedömning: Medlemsstaterna ska se till att konsumenterna har tillgång till effektiva förfaranden för alternativ lös-ning av tvister som kan uppstå till följd av betalkontodirektivet (artikel 24). Förfarandena ska uppfylla kraven i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU av den 21 maj 2013 om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG (tvistlösningsdirektivet).

Tvistlösningsdirektivet har till syfte att göra organ för alternativ tvist-lösning av hög kvalitet tillgängliga i hela EU för alla konsumentklagomål vid avtalstvister i samband med försäljning av varor eller av tjänster. Direktivet har i svensk rätt genomförts genom lagen (2015:671) om alter-nativ tvistlösning i konsumentförhållanden och en ny förordning med instruktion för ARN, som trädde i kraft den 1 januari 2016.

Konsumenttvister om utförandet av betaltjänster enligt lagen om betaltjänster kan redan i dag prövas av ARN. Enligt betalkontodirektivet ska dock alla tvister som reglerna i direktivet kan ge upphov till kunna prövas i ett förfarande för alternativ tvistlösning. Det innebär att även frågor om tillgång till betalkonto och byte av betalkonto ska kunna prövas. ARN handlägger i dag inte den typen av ärenden. I förordningen med instruktion för ARN anges att myndigheten efter anmälan av en konsument ska rekommendera en lösning av tvister mellan konsumenter och näringsidkare som härrör från ett avtal om köp av en vara, tjänst eller annan nytthet (3 § 1). Om en ansökan om betalkonto har avslagits är det inte fråga om en tvist som härrör från ett avtal om köp av en vara, tjänst eller annan nytthet. Tvärt om är det ett avtal om köp av en tjänst som näringsidkaren har vägrat att ingå och som konsumenten genom sin talan vill få till stånd.

Det finns i dagsläget inget annat befintligt organ för alternativ tvistlös-ning, vare sig någon myndighet eller något privat organ, som skulle kunna ta upp de aktuella tvisterna till följd av betalkontodirektivet till prövning. Frågan är då om ett nytt organ för prövning av konsument-

tvister med anledning av betalkontodirektivet bör inrättas. Under nuvarande förutsättningar skulle det dock bli fråga om att inrätta en ny myndighet vid sidan av ARN för lösning av tvister med anledning av betalkontodirektivet. Det är i dagsläget svårt att ange hur många konsumenttvister som reglerna om betalkonto kommer att ge upphov till. Det kan exempelvis tänkas att tvister uppstår till följd av att penningtvätsreglerna försvårar öppnande av betalkonto. Det kan dock inte antas att tvister om betalkonto kommer att bli vanligt förekommande. Redan på dessa grunder är det enligt regeringens mening tveksamt om det är motiverat att bilda en ny myndighet.

För de tvister som kan komma i fråga gäller lagen om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden. Enligt den lagen får regeringen utse en förvaltningsmyndighet till nämnd för alternativ tvistlösning. Den förvaltningsmyndighet som avses är ARN (prop. 2014/15:128 s. 56 f.). Det är i och för sig inte uteslutet att utse någon annan förvaltningsmyndighet att vid sidan av ARN vara nämnd för alternativ tvistlösning. En förutsättning i så fall är dock att kraven i tvistlösningsdirektivet (artiklarna 5–9) är uppfyllda. De kraven gäller bl.a. sakkunskap, oberoende och effektivitet. Det finns också krav på att nämnderna ska ha uppdaterade webbplatser med relevant information. Kvalitetskraven är så högt ställda att de skulle vara svåra att uppfylla för en myndighet som bara handlägger något eller några ärenden per år.

Regeringen konstaterar mot denna bakgrund att det inte är motiverat att inrätta något nytt organ för lösning av de konsumenttvister som kan uppstå till följd av de föreslagna nya bestämmelserna om betalkonto i lagen om betaltjänster. Tvister om tillgång till betalkonto bör handläggas av det befintliga organet för alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden, ARN. Det krävs därför inte någon ändring i lag för att genomföra betalkontodirektivet i svensk rätt i denna del (se Delrapport 2 från 2015 års betaltjänstutredning [Fi2015:02], s. 91).

Konsumentverket påpekar att beloppsgränsen för banktjänster måste sänkas i förordningen med instruktion för Allmänna reklamationsnämnden för att konsumenterna i realiteten ska ha möjlighet att få en tvist om avgift för ett betalkonto prövad. Eftersom tvister om tillgång till eller byte av betalkonto innebär talan om fastställelse, kommer de inte att omfattas av beloppsgränsen för prövning i ARN, dvs. 2 000 kronor när det gäller banktjänster. Tvister om avgifter för betalkonto till vilket grundläggande funktioner kan knytas eller om skadestånd för att ett byte inte genomförts i tid omfattas däremot av beloppsgränsen. Vid genomförandet i svensk rätt av tvistlösningsdirektivet har denna gräns inte ansetts väsentligen försämra konsumenternas tillgång till alternativ tvistlösning. Gränsen behölls därför i den nya förordningen med instruktion för Allmänna reklamationsnämnden. Beloppsgränsen kan således inte heller anses hindra konsumenter från att få tillgång till alternativ lösning av tvister i anledning av betalkontodirektivet.

Riksgäldskontoret påpekar att osäkerhet skulle kunna uppstå i fråga om insättningsgaranti på ett konto omfattas av insättningsgaranti enligt lagen om insättningsgaranti om ett kreditinstitut nekar en kund tillgång till betalkonto för att identifiering av kunden inte har kunnat ske i enlighet med lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansering av terrorism, eftersom ARN:s beslut inte är rättsligt bindande.

Regeringen konstaterar att garantimyndigheten, i händelse av ett ersättningsfall, har att tillämpa lagen om insättningsgaranti alldeles oavsett om huruvida en uppkommen tvist mellan en konsument och ett kreditinstitut enligt betalkontodirektivet är rättsligt bindande eller inte.

Allmänna reklamationsnämnden erinrar om att det kan finnas ärenden som nämnden inte kan pröva med anledning av att det krävs muntlig förberedelse eller förhör med parter och sakkunniga. Frågan om ARN:s skyldighet att avvisa vissa typer av ärenden följer av förordningen med instruktion för Allmänna reklamationsnämnden. Enligt förordningen har ARN en möjlighet att avvisa ett ärende om prövning av ärendet med hänsyn till myndighetens arbetsformer eller av något annat skäl allvarligt skulle hindra myndigheten från att fungera effektivt (26 §). Även med beaktande av det anser regeringen inte att det framkommit skäl för att inrätta ett särskilt tvistlösningsorgan för framtida tvister med anledning av betalkontodirektivet.

Svenska Bankföreningen erinrar om vissa praktiska problem vid handläggningen av ärenden i ARN och förhållandet till personuppgiftslagen och det s.k. meddelandeförbudet i lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (3 kap. 4 §). Enligt de regelverken är kreditinstitut dels förhindrade att spara uppgifter om konsumenter som inte är kunder, dels förhindrade att lämna uppgifter som kan vara av betydelse för den aktuella tvisten.

Regeringen anser i och för sig att de frågor som Svenska Bankföreningen tar upp är viktiga och att de bör analyseras ytterligare. Regeringen konstaterar dock att det inte inom ramen för detta lagstiftningsärende finns det utrymme som skulle krävas för en sådan analys.

Lagrådet anför att det, i fråga om rätten till eller uppsägning av ett betalkonto med grundläggande funktioner, bör klargöras vad en sådan prövning ska gå ut på. Lagrådet konstaterar att motsvarande situation, att ett försäkringsbolag har vägrat teckna eller förnya försäkring, har reglerats i 7 kap. 6 § försäkringsavtalslagen (2005:104). Här framgår att domstolen då ska förklara att försäkringstagaren har rätt att teckna eller förnya försäkringen. Lagrådet anser att motsvarande måste anses gälla vid en prövning av om en konsument har rätt till ett bankkonto med grundläggande funktioner eller vid en prövning av ett kreditinstituts beslut att säga upp ett sådant konto.

Regeringen instämmer i Lagrådets bedömning. En prövning i sak av rätten till, eller en uppsägning av, ett betalkonto med grundläggande funktioner bör utmynna i en förklaring om konsumenten har rätt att öppna eller behålla ett betalkonto med grundläggande funktioner eller inte.

5.8 Tillsyn, ingripanden och sanktioner

5.8.1 Finansinspektionens befogenhet

Regeringens förslag: Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör samarbete mellan behöriga myndigheter, särskilt om informationsutbyte, till Europeiska bankmyndigheten för tvistlösning i enlighet med artikel 23 i betalkontodirektivet.

Regeringens bedömning: Det krävs inte några lagstiftningsåtgärder för att genomföra betalkontodirektivets krav på att utse en behörig myndighet, skyldighet att samarbeta och utbyta information med andra behöriga myndigheter inom EES, att utse en kontaktpunkt eller att införa bestämmelser om sanktioner och ingripanden.

Utredningens bedömning överensstämmer delvis med regeringens förslag och bedömning. Utredningen föreslår inte någon bestämmelse som möjliggör för Finansinspektionen att hänskjuta frågor till Eba för lösande av tvister mellan behöriga myndigheter i olika medlemsstater. Utredningens bedömning innefattar inte Finansinspektionens skyldighet att samarbeta och utbyta information med andra behöriga myndigheter inom EES samt att utgöra kontaktpunkt.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Medlemsstaterna ska utse nationella behöriga myndigheter med befogenhet att se till att betalkontodirektivet följs (artikel 21.1). Medlemsstaterna ska vidare säkerställa att dessa myndigheter har utrednings- och verkställighetsbefogenheter. De behöriga myndigheterna i medlemsstaterna ska samarbeta med varandra (artikel 22.1). Samarbetsskyldigheten innebär i huvudsak utbyte av information men det kan även vara fråga om utredningsåtgärder som att bistå med kontroller. För att underlätta och påskynda samarbetet ska medlemsstaterna utse en kontaktpunkt (artikel 22.1 tredje stycket). En behörig myndighet kan under vissa förhållanden vägra samarbete med hänvisning till bl.a. allmän ordning och säkerhet (artikel 22.4). Medlemsstaterna ska också fastställa effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner för överträdelse av den nationella lagstiftning som genomför direktivet (artikel 26.a).

I lagen om betaltjänster finns bestämmelser om samarbete och utbyte av information (8 kap. 4 §). I fråga om tillsynen över betaltjänstleverantörer som inte är betalningsinstitut eller registrerade betaltjänstleverantörer gäller bestämmelserna i de lagar som reglerar deras verksamhet, om inte något annat följer av lagen om betaltjänster. För kreditinstitut innebär det att bestämmelserna om samarbete och utbyte av information i lagen om bank- och finansieringsrörelse (13 kap.) är tillämpliga.

Regeringen anser att den nuvarande regleringen i svensk rätt när det gäller skyldigheten för Finansinspektionen att samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter i andra länder inom EES uppfyller de krav som ställs i betalkontodirektivet. Dessa regler i betalkontodirektivet kräver därför inte några särskilda lagstiftningsåtgärder.

Som situationen är i dag framstår det som naturligt att Finansinspektionen utses till kontaktpunkt enligt direktivet. Finansinspektionen deltar i liknande europeiska samarbeten på finansmarknadsområdet och utgör då kontaktpunkt. Finansinspektionen har utsetts till kontaktpunkt enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU av den 4 februari 2014 om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010

Prop. 2016/17:129 (bolånedirektivet), se förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen (4 § andra stycket). Regeringen anser att det saknas skäl att göra en annan bedömning när det gäller att utse Finansinspektionen som kontaktpunkt än den som gjordes vid genomförandet i svensk rätt av bolånedirektivet.

I lagen om betaltjänster finns bestämmelser om tillsyn och ingripanden (8 kap.). Finansinspektionen har tillsyn över att bestämmelserna i bl.a. den lagen följs (8 kap. 1 §). Finansinspektionen har därvid möjlighet att ingripa mot betalningsinstitut som åsidosätter sina skyldigheter enligt den lagen och i slutändan återkalla ett instituts tillstånd. I fråga om tillsynen över betaltjänstleverantörer som inte är betalningsinstitut eller registrerade betaltjänstleverantörer gäller bestämmelserna i de lagar som reglerar deras verksamhet, om inte något annat följer av lagen om betaltjänster.

För kreditinstitut innebär det att bestämmelserna om tillsyn i lagen om bank- och finansieringsrörelse (13 kap.) är tillämpliga. Det innebär att Finansinspektionen har tillsyn över att kreditinstitut driver rörelsen i enlighet med den lagen och andra författningar som reglerar institutets verksamhet (13 kap. 1 §). Kreditinstituten är skyldiga att lämna de uppgifter som Finansinspektionen begär, och myndigheten får genomföra en undersökning hos ett kreditinstitut när den anser att det är nödvändigt. Bestämmelser om ingripanden finns i samma lag (15 kap.). Finansinspektionen ska ingripa mot ett kreditinstitut genom att utfärda ett föreläggande om att institutet inom viss tid ska begränsa eller minska riskerna i rörelsen i något avseende, begränsa eller helt underlåta utdelning eller räntebetalningar eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, meddela ett förbud att verkställa beslut eller genom att göra en anmärkning (15 kap. 1 §). Om överträdelsen är allvarlig ska kreditinstitutets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas. Finansinspektionen ska även ingripa genom att utfärda ett föreläggande om det är sannolikt att ett kreditinstitut inom tolv månader inte längre kommer att fullgöra sina skyldigheter enligt den lagen eller andra författningar som reglerar institutets verksamhet. Om ett kreditinstitut har fått en anmärkning eller en varning, får Finansinspektionen också besluta att institutet ska betala en sanktionsavgift (15 kap. 7 §). Avgiften tillfaller staten.

Regeringen anser att den nuvarande ordningen för ingripanden och sanktioner är i linje med de krav som ställs i betalkontodirektivet i fråga om de behöriga myndigheternas utrednings- och verkställighetsbefogenheter samt om effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner. Eftersom Finansinspektionen enligt gällande rätt har de befogenheter som anges i lagen om betaltjänster och lagen om bank- och finansieringsrörelse, och därmed är att behörig myndighet i Sverige, kräver dessa regler i betalkontodirektivet inte några särskilda lagstiftningsåtgärder.

När det gäller lösande av tvister mellan behöriga myndigheter i olika medlemsstater finns det i betalkontodirektivet (artikel 23) möjlighet för de behöriga myndigheterna att hänskjuta frågor till Eba, om en begäran om samarbete, särskilt om informationsutbyte, har avslagits eller inte besvarats inom rimlig tid. En motsvarande bestämmelse, som ger Finansinspektionen möjlighet att till Eba hänskjuta frågor för lösande av

5.8.2 Sekretess

Regeringens bedömning: Den befintliga offentlighets- och sekretessregleringen tillgodoser betalkontodirektivets krav på tystnadsplikt.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt betalkontodirektivet ska de behöriga myndigheterna och alla som arbetar eller har arbetat där samt revisorer och experter som arbetar på deras uppdrag vara bundna av tystnadsplikt (artikel 21.2). Ingen förtrolig information som erhållits i tjänsten får röjas till någon person eller myndighet utom i sammanfattad eller förkortad form, med förbehåll för fall som omfattas av straffrätt eller av direktivet.

Enligt 30 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL, gäller sekretess i en statlig myndighets verksamhet som består i tillsyn med avseende på bank- och kreditväsendet för uppgift om affärs- eller driftförhållanden hos den som myndighetens verksamhet avser, om det kan antas att denne lider skada om uppgiften röjs. Sekretess gäller också för uppgift om ekonomiska eller personliga förhållanden för annan som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som myndighetens verksamhet avser. Bestämmelsen i OSL innebär ett sekretesskydd för vissa uppgifter som Finansinspektionen får del av i sin tillsynsverksamhet.

Förbud att röja eller utnyttja en uppgift enligt OSL gäller inte bara för personalen inom myndigheten, utan också för personer som får kännedom om uppgifterna genom att för det allmännas räkning delta i myndighetens verksamhet, t.ex. på grund av uppdrag hos myndigheten (2 kap. 1 § OSL).

Kravet på tystnadsplikt hos Finansinspektionen och för revisorer och experter som arbetar på uppdrag av myndigheten följer således redan av gällande rätt. Reglerna om tystnadsplikt i betalkontodirektivet kräver därför inte några särskilda lagstiftningsåtgärder.

5.8.3 Offentliggörande av administrativa sanktioner

Regeringens bedömning: Skyldigheten att offentliggöra sanktionsbeslut bör genomföras genom föreskrifter på förordningsnivå.

Utredningens bedömning överensstämmer inte med regeringens bedömning. Enligt utredningens bedömning följer det av gällande rätt att tillsynsmyndighetens sanktionsbeslut blir offentliga och det krävs därför inte någon ytterligare författningsreglering om offentliggörande av sanktioner.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt betalkontodirektivet (artikel 26.2) ska medlemsstaterna föreskriva att den behöriga myndigheten får offentliggöra administrativa sanktioner som påförts för överträdelser av de bestämmelser som antas för införlivande av direktivet, om inte offentliggörandet allvarligt äventyrar finansmarknaderna eller åsamkar de berörda parterna oproportionell skada.

De sekretessbestämmelser som är tillämpliga på Finansinspektionens verksamhet och som nu aktualiseras är 30 kap. 4 och 5 §§ OSL. Dessa bestämmelser innebär sekretess för vissa uppgifter som förekommer i Finansinspektionens tillstånds- och tillsynsverksamhet.

Enligt 30 kap. 5 § OSL gäller sekretess i särskilt angivna ärenden för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden. Sekretessen gäller emellertid aldrig för uppgift i beslut, 30 kap. 5 § andra stycket OSL. Enligt regeringens mening utgör bestämmelsen därför inte något hinder mot att uppgifter offentliggörs i enlighet med betalkontodirektivet (artikel 26.2).

Enligt 30 kap. 4 § första stycket 1 OSL gäller sekretess för uppgift om affärs- eller driftförhållanden hos den som myndighetens verksamhet avser, om det kan antas att denne lider skada om uppgiften röjs. Något undantag för uppgift i beslut gäller inte enligt 30 kap. 4 § OSL. Det finns därmed en presumtion för att Finansinspektionen får offentliggöra uppgifter om åtgärder eller sanktioner, men sekretess råder om det kan antas att den berörde lider skada om uppgiften röjs.

Motsvarande regler om offentliggörande av sanktionsbeslut finns även i bl.a. Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (kapitaltäckningsdirektivet) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012 (krishanteringsdirektivet). Vid genomförandet i svensk rätt av de reglerna (artikel 68 i kapitaltäckningsdirektivet och artikel 112 i krishanteringsdirektivet) gjorde regeringen bedömningen att 30 kap. 4 § OSL inte utgjorde något hinder för Finansinspektionen att publicera beslut om sanktioner (prop. 2013/14:228 s. 233 f. och prop. 2015/16:5 s. 741). Vidare konstaterades att reglerna i de båda direktiven om offentliggörande av beslut tillåter att besluten publiceras utan att avslöja identiteten på den som beslutet avser, om publiceringen av identiteten utgör en oproportionerlig åtgärd eller bedöms orsaka en oproportionell skada för berörda aktörer eller de fysiska personer som berörs. Reglerna i kapitaltäckningsdirektivet och krishanteringsdirektivet om skyldigheten att offentliggöra sanktionsbeslut har genomförts i svensk rätt genom förordningen (2014:993) om särskild tillsyn och kapitalbuffertar (3 § 6) och förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse (1 kap. 10 §).

Regeringen anser att det saknas skäl att göra en annan bedömning när det gäller publicering av sanktionsbeslut enligt betalkontodirektivet än den som gjordes vid genomförandet i svensk rätt av kapitaltäckningsdirektivet och krishanteringsdirektivet. Finansinspektionens skyldighet att offentliggöra sanktionsbeslut som avses i betalkontodirektivet bör därför anges i föreskrifter på förordningsnivå.

6 Ikraftträdande

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 juni 2017.

Bestämmelserna i lagen om betalkonto om information om de mest representativa tjänsterna som är knutna till betalkonton i Sverige och redovisning av avgifter och räntesatser för sådana tjänster ska träda i kraft den dag som regeringen bestämmer.

Utredningens förslag innebär ett ikraftträdande den 18 september 2016.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Svenska Bankföreningen* framhåller att artikel 29 i betalkontodirektivet tillåter en utökad tidsram för genomförandet av artiklarna 4 och 5 då dessa är beroende av att Eba ska ta fram gemensamma standarder. Bankföreningen anser att ikraftträdandedatumet för bestämmelserna om information bör senareläggas.

Skälen för regeringens förslag: Av betalkontodirektivet följer att medlemsstaterna senast den 18 september 2016 ska anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet och att de ska tillämpa dessa bestämmelser från och med detta datum (artikel 29). Det har inte varit möjligt att genomföra direktivet i svensk rätt inom föreskriven tidsfrist. Det är emellertid angeläget att genomförandet av direktivet sker så snart som möjligt för att minimera de negativa konsekvenserna av förseningarna. De föreslagna lagändringarna bör träda i kraft så snart det är möjligt, vilket bedöms vara den 1 juni 2017.

Enligt betalkontodirektivet (artikel 29.2 andra stycket b) ska medlemsstaterna tillämpa de bestämmelser som i nationell rätt genomför reglerna om information om och redovisning av avgifter (artiklarna 4.1–4.5 och 5.1–5.3) senast nio månader efter ikraftträdandet av en delegerad akt som kommissionen ska anta om gemensamma termer och definitioner av tjänster (artikel 3.4). *Svenska Bankföreningen* framhåller att dessa bestämmelser är beroende av att Eba tar fram tekniska standarder och att det därför bör framgå att informationskraven inte kommer att kunna tillämpas förrän vid en senare tidpunkt när det finns sådana standarder (se avsnitt 5.6.3). Kommissionen har således ännu inte antagit någon delegerad akt med tekniska standarder. Regeringen instämmer med Svenska Bankföreningen att de nya bestämmelser om information och redovisning som föreslås i lagen om betaltjänster bör börja tillämpas först när det finns tekniska standarder som närmare reglerar den

Prop. 2016/17:129 information som ska lämnas. Bestämmelserna om information om de mest representativa tjänsterna som är knutna till betalkonton i Sverige och redovisning av avgifter för sådana tjänster bör därför träda i kraft det datum som regeringen bestämmer.

7 Förslagets konsekvenser

7.1 Samhällsekonomiska konsekvenser

Betalkontodirektivet syftar till att förbättra förutsättningarna för en integrerad europeisk inre marknad för finansiella tjänster och till att stärka medborgarnas förtroende för den inre marknaden. Genomförandet av direktivet i svensk rätt förväntas leda till ökad konkurrens mellan betaltjänstleverantörerna, förbättrade villkor för konsumenterna och till att en stor del av den grupp som i dag inte har möjlighet att skaffa betalkonto kommer att kunna inkluderas bättre i samhället.

Genom att förslaget i denna proposition att kräva att betaltjänstleverantörer ska redovisa avgiftsstrukturen på ett standardiserat sätt säkerställs att konsumenterna kan göra väl avvägda beslut om vilken betaltjänstleverantör som bäst uppfyller deras behov både såväl avseende tjänsteutbudet som kostnaderna för det. Konsumentskyddet stärks ytterligare genom att transparensen ökar mellan olika betaltjänstleverantörers avgiftsstruktur genom en jämförelsewebbplats. Införandet av en sådan webbplats bidrar även till ökad konkurrens genom att inverka positivt på konsumenternas benägenhet att byta betaltjänstleverantör. Vidare ges konsumenterna tillgång till effektiva förfaranden för tvistlösning.

7.2 Konsekvenser för berörda institut

Två grupper av marknadsaktörer berörs av förslagen i denna proposition. Den första gruppen utgörs av svenska kreditinstitut enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse. Den andra gruppen utgörs av företag som omfattas av definitionen av betaltjänstleverantör i lagen om betaltjänster men som inte är kreditinstitut.

Den första gruppen av företag kommer i och med genomförandet i svensk rätt av betalkontodirektivet inte kunna neka konsumenterna som är lagligen bostatta inom EES att öppna betalkonto med sådana grundläggande funktioner som institutet tillhandahåller andra konsumenterna. Enligt uppgifter från Finansinspektionens företagsregister fanns det 123 svenska kreditinstitut i februari 2017. De är fördelade på 40 banker, 2 medlemsbanker, 47 sparbanker och 34 kreditmarknadsbolag. Det framgår inte av registret hur många av dessa institut som tillhandahåller sådana betalkonton med grundläggande funktioner som avses i betalkontodirektivet till konsumenterna. Kreditinstituterna kommer att påverkas av ökade kostnader, främst av två anledningar, dels för att förse myndigheter med information, dels för att säkerställa att den konsument de ingår avtal med inte ägnar sig åt verksamhet som strider mot lagen om åtgärder

mot penningtvätt och finansiering av terrorism. De berörda instituten förväntas behöva skapa nya rutiner för att förse Finansinspektionen med data över de avgifter som tas ut för betalkonton och de avgiftsbelagda tjänster som kan kopplas till dessa konton. Dessa kostnader bedöms i huvudsak vara av engångskaraktär och relativt små i förhållande till institutens övriga kostnader. Instituterna kommer dessutom bli tvungna att stärka sina rutiner ytterligare för att säkerställa att de nya kunderna inte individuellt eller genom kriminella nätverk agerar i strid med vad som följer av lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller på annat sätt avser utnyttja kreditinstitutets tjänster för kriminella ändamål. De kostnader som uppstår för instituten på grund av en förstärkning av dessa rutiner förväntas vara av såväl engångskaraktär som av löpande karaktär. Engångskostnaderna består troligen av att upprätta bättre rutiner med utländska myndigheter då en stor del av de kunder som kommer att vilja ansluta sig till betalkonto i dag saknar permanent bostadsadress i Sverige. De löpande kostnaderna kommer sannolikt uppstå på grund av ett ökat antal förfrågningar till utländska myndigheter och databaser i samband med att nya kunder vill ansluta sig till bankens betalkonton. Även dessa kostnadsökningar bedöms vara små i förhållande till kreditinstitutens övriga kostnader och intäkter. Att tillhandahålla betalkonton till konsumenterna ingår i kreditinstitutens affärsmodeller och de antas därför ha de flesta övriga rutiner på plats.

Den andra gruppen består av övriga betaltjänstleverantörer som inte är kreditinstitut. Eftersom övriga betaltjänstleverantörer inte är kreditinstitut kommer de inte att omfattas av kravet att tillhandahålla betalkonto till konsumenterna som är lagligen bosatta inom EES. Däremot kan de om de tillhandahåller betalkonton till konsumenterna omfattas av andra bestämmelser som föreslås i denna proposition om t.ex. byte av betalkonton och rapportering av avgifter. En betaltjänstleverantör som har tillstånd att genomföra betalningstransaktioner från betalkonto enligt definitionen i lagen om betaltjänster (1 kap. 2 §) kan antas tillhandahålla betalkonton. Enligt uppgifter från Finansinspektionen fanns det 12 registrerade betaltjänstleverantörer och 22 betalningsinstitut med ett sådant tillstånd i februari 2017. Det finns inte någon uppgift om hur många av dessa betaltjänstleverantörer som tillhandahåller betalkonton till konsumenterna. De övriga betaltjänstleverantörerna kommer att träffas av samma typ av kostnader som kreditinstituterna. Genomförandet av betalkontodirektivet i svensk rätt kan dock få relativt stora konsekvenser för flertalet övriga betaltjänstleverantörer eftersom de inte har som sin primära affärsmodell att tillhandahålla betalkonton. Det handlar t.ex. om bostadsföretag som erbjuder bospärande och gräsrotsfinansieringsföretag som genom förslagen i denna proposition blir tvingade att upprätta rutiner för byte av betalkonton och rapportering av avgifter. Det är sammantaget svårt att göra en exakt bedömning hur stora kostnadsökningarna kommer att vara eftersom omfattningen av dessa är direkt avhängiga av befintliga it-system och rutiner som redan finns hos betaltjänstleverantörerna. Ur den aspekten är företagsgruppen som helhet dessutom inte homogen, vilket innebär att ett enskilt exempel inte bidrar till bättre information om kostnadsökningarna för andra i gruppen. På marginalen bedöms dock kostnaderna för de mindre övriga betaltjänstleverantörerna vara större i relation till både kostnader och intäkter än för de större.

Ett harmoniserat regelverk för betalkonton ger dock fördelar. De aktörer som bedriver gränsöverskridande verksamhet kan förbättra sin kostnadseffektivitet genom stordriftsfördelar eftersom de kan införa samma it-system, processer och personalutbildning m.m. i alla länder inom EES där de bedriver verksamhet. Ett harmoniserat regelverk minskar även trösklarna att expandera till andra länder inom EES. Aktörerna kan även öka sin intjäning genom en ökad kundbas att marknadsföra andra produkter till.

Från ett konkurrensperspektiv påverkar den föreslagna nya regleringen ett stort antal kreditinstitut och betaltjänstleverantörer. I praktiken påverkas dock en relativt liten grupp av konsumenter som i dag inte enkelt kan erhålla tillgång till betalkonto av olika skäl. Genomförandet av betalkontodirektivet i svensk rätt förväntas därför få mycket begränsade effekter på konkurrensförhållandena både inom respektive sektor och mellan sektorerna på kort sikt.

7.3 Konsekvenser för myndigheter och domstolar

Finansinspektionen föreslås i denna proposition få tillsyn över att de bestämmelser som i svensk rätt genomför betalkontodirektivet följs. Finansinspektionen föreslås även få ansvar för att driva en jämförelsewebbplats. Förslagen, som i och för sig följer direkt av medlemsstaternas skyldigheter enligt betalkontodirektivet, medför ökade kostnader för Finansinspektionen. Finansinspektionens verksamhet finansieras i huvudsak genom anslag på statens budget. Finansinspektionens eventuellt tillkommande kostnader som följer av dessa förslag ska finansieras inom befintliga ramar.

Kammarrätten i Stockholm noterar att det saknas en analys av de konsekvenser som överklagade beslut från Finansinspektionen kan komma att få för de allmänna förvaltningsdomstolarna. Enligt kammarrätten måste domstolarna tillförsäkras erforderliga resurser för ökade kostnader.

De föreslagna lagändringarna innebär att Finansinspektionen får möjlighet att fatta ett antal beslut och att besluten som huvudregel får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Det är i detta sammanhang svårt att bedöma hur många beslut som kan komma att överklagas. Det är emellertid fråga om ett begränsat antal aktörer som har tillstånd att agera på den relevanta marknaden. Det förefaller mindre sannolikt att den föreslagna nya lagstiftningen föranleder någon större förändring i inflödet av mål till de allmänna förvaltningsdomstolarna. Det bedöms därför inte föreligga något behov av resurstillskott till domstolarna med anledning av förslagen i denna proposition.

Utgångspunkten är att betaltjänstleverantörerna inte kommer att neka konsumenter att teckna avtal om betalkonto om de inte har goda grunder för det. Konsumenter som får avslag på ansökan om betalkonto med grundläggande funktioner kommer att ha möjlighet att vända sig till framför allt ARN för att få saken prövad. Även om antalet ärenden hos ARN förväntas öka i viss mån, görs bedömningen att de budgetära konsekvenserna kan finansieras inom befintliga ramar.

8.1 Förslaget till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486)

1 §

I paragrafen finns i *andra stycket* en icke uttömmande uppräkningslista av lagar som innehåller bestämmelser om marknadsföring. Enligt 3 § lagen om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner, som trädde i kraft den 1 juli 2016, ska marknadsföringslagens bestämmelser tillämpas (se prop. 2015/16:133). Av förbiseende gjordes emellertid inte någon komplettering av listan i samband med att lagen om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner antogs.

8.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

1 kap.

1 §

I paragrafen anges lagens tillämpningsområde.

I *tredje stycket*, som är nytt, införs en upplysning om att det nya 4 a kap. innehåller bestämmelser om avgifter för betalkonto och byte av betalkonto samt om kreditinstituts skyldighet att tillhandahålla betalkonto med grundläggande funktioner till en konsument.

4 §

Paragrafen innehåller definitioner av i lagen centrala begrepp som i allt väsentligt motsvarar dem i artikel 2 i betalkontodirektivet.

Ändringen innebär att definitionskatalogen utökas med definitioner av betalkontodirektivet och uttrycket lagligen bosatt inom EES samt att den nuvarande numreringen av definitionerna tas bort. Definitionen lagligen bosatt inom EES motsvarar i allt väsentligt artikel 2.2 i betalkontodirektivet.

4 a kap. Betalkonto

I lagen införs ett nytt kapitel med bestämmelser om skyldighet för kreditinstitut att tillhandahålla betalkonto med grundläggande funktioner till en konsument samt om avgifter för betalkonto och byte av betalkonto. Bestämmelserna om byte av betalkonto gäller alla betaltjänstleverantörer och inte bara dem som är kreditinstitut. Bestämmelserna i kapitlet genomför i huvudsak reglerna i betalkontodirektivet (se dock även nya 8 kap. 4 a § som genomför artikel 23 i direktivet).

1 §

Paragrafen genomför delvis artikel 1, artikel 15 och delvis artiklarna 16 och 17 i betalkontodirektivet.

Paragrafen innebär att svenska kreditinstitut som driver verksamhet enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse inte får vägra en konsument, som är lagligen bosatt inom EES, att öppna ett betalkonto med sådana grundläggande funktioner som avses i 2 §. I 1 kap. 4 § finns en definition av vad som avses med lagligen bosatt inom EES. Med betalkonto avses konton där konsumenten åtminstone kan placera medel, ta ut pengar samt utföra och ta emot betalningstransaktioner till och från tredje parter, inbegripet genomförande av betalningar. Betalkonton med mer begränsade funktioner bör dock inte omfattas av tillämpningsområdet. Detta innebär att exempelvis sparkonton, bolånekonton, kreditkortskonton och konton för elektroniska pengar i princip bör vara uteslutna från tillämpningsområdet såvida de inte används för dagliga betalningstransaktioner och har grundläggande funktioner kopplade till sig.

I *första stycket* anges skyldigheten att tillhandahålla betalkonton med s.k. grundläggande funktioner. Skyldigheten avser endast sådana grundläggande funktioner som kreditinstitutet tillhandahåller andra konsumenter.

Av *andra stycket* följer att skyldigheten i första stycket inte gäller om tillhandahållandet av ett betalkonto skulle strida mot lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller om det finns särskilda skäl. Exempel på särskilda skäl som talar mot ett tillhandahållande är om konsumenten använt eller kan antas komma att använda ett betalkonto för olagliga ändamål eller om konsumenten tidigare misskött sig gentemot kreditinstitutet.

Övervägandena finns i avsnitten 5.3.1, 5.3.2 och 5.4.2.

2 §

Paragrafen genomför delvis artikel 17 i betalkontodirektivet.

I paragrafen definieras vad som avses med grundläggande funktioner enligt 1 §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.2.

3 §

Paragrafen genomför delvis artikel 16 i betalkontodirektivet.

Paragrafen, som gäller enbart kreditinstitut, innehåller bestämmelser om hur kreditinstitut ska behandla en ansökan från en konsument om betalkonto med grundläggande funktioner.

Första stycket anger inom vilken tid som ett kreditinstitut ska behandla en konsuments ansökan om betalkonto.

Enligt *andra stycket* ska kreditinstitutet, om ansökan avslås, omedelbart underrätta konsumenten om avslaget och informera om vart han eller hon kan vända sig för att framföra klagomål eller för att få beslutet rättsligt prövat. Instanser som konsumenten i så fall kan vända sig till är kreditinstitutets klagomålsansvariga, Finansinspektionen, Allmänna reklamationsnämnden eller allmän domstol. Om det är möjligt ska skälen för beslutet framgå av underrättelsen. Ett kreditinstitut får underlåta att motivera ett avslagsbeslut om motiven för ett sådant beslut skulle skada den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen, eller strida mot lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

4 §

Paragrafen genomför artiklarna 17.5 och 18 i betalkontodirektivet.

Paragrafen, som gäller enbart kreditinstitut, innehåller bestämmelser om avgifter för betalkonton med grundläggande funktioner som kreditinstitut får ta ut av en konsument. I begreppet avgift ingår, utöver årsavgifter, även eventuella ansökningsavgifter och avgifter för att utföra de tjänster som ingår i de grundläggande funktionerna enligt 2 §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.6.1.

5 §

Paragrafen genomför delvis artikel 1.3 och artiklarna 4–6 och 8 i betalkontodirektivet.

Paragrafen, som gäller samtliga betalkonton och inte enbart betalkonton med grundläggande funktioner, innehåller bestämmelser om avgiftsinformation och redovisning av avgifter och räntesatser till konsumenter. Bestämmelsen gäller för samtliga betaltjänstleverantörer och inte enbart dem som är kreditinstitut.

Första stycket innebär att betaltjänstleverantörer i rimlig tid innan ett avtal ingås ska lämna viss standardiserad information om de vanligaste tjänsterna som är knutna till betalkonton och avgifterna för dessa.

Enligt *andra stycket* ska betaltjänstleverantören hålla förteckningen och en ordlista, som minst omfattar de begrepp som fastställs i förteckningen, tillgängliga för konsumenten.

I *tredje stycket* regleras betaltjänstleverantörernas förpliktelser att även tillhandahålla konsumenter årlig kostnadsfri information om avgifter och räntor. Betaltjänstleverantören och konsumenten ska komma överens om på vilket sätt redovisningen av avgifter ska ske. Redovisningen ska lämnas i pappersform om konsumenten begär det.

Övervägandena finns i avsnitt 5.6.3.

6 §

Paragrafen genomför delvis artikel 1.3 och artiklarna 9–11 i betalkontodirektivet.

Paragrafen, som gäller samtliga betalkonton och inte bara betalkonton med grundläggande funktioner, innehåller bestämmelser om byte av betalkonto och om åtgärder för att bistå en konsument vid öppnande av betalkonto i ett annat land inom EES. Bestämmelsen gäller för samtliga betaltjänstleverantörer och inte enbart dem som är kreditinstitut.

Enligt *första stycket* ska en betaltjänstleverantör ha rutiner för byte av betalkonto i samma valuta mellan betaltjänstleverantörer i Sverige.

I *andra stycket* anges att det är den betaltjänstleverantör som konsumenten vill öppna ett betalkonto hos som ska kontakta den betaltjänstleverantör som konsumenten har ett betalkonto hos och som ska se till att bytet genomförs. I bestämmelsen görs en hänvisning till artikel 10 i direktivet som anger den tidsram inom vilket ett byte ska vara genomfört.

Enligt *tredje stycket* ska en betaltjänstleverantör även bistå en konsument som meddelar att han eller hon ska öppna betalkonto hos en betaltjänstleverantör etablerad i ett annat land inom EES. Betaltjänstleverantören ska bistå med viss information, överföring av medel samt stängning av betalkontot. I likhet med vad som anges i andra stycket görs en hänvisning till den tidsram som följer av artikel 11 i direktivet. Åtgärderna ska som huvudregel genomföras minst sex bankdagar efter den dag då betaltjänstleverantören tar emot konsumentens begäran.

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.1.

7 §

Paragrafen genomför delvis artiklarna 1.3 och 12 i betalkontodirektivet.

Paragrafen, som gäller samtliga betalkonton och inte bara betalkonton med grundläggande funktioner, behandlar avgifter som en betaltjänstleverantör kan ta ut av en konsument i samband med ett byte av betalkonto. Sådana avgifter ska vara rimliga och i linje med betaltjänstleverantörens faktiska kostnader. Bestämmelsen gäller för samtliga betaltjänstleverantörer och inte enbart dem som är kreditinstitut.

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.1.

8 §

Paragrafen genomför delvis artikel 1.3 och artikel 13 i betalkontodirektivet.

Paragrafen, som gäller samtliga betalkonton och inte bara betalkonton med grundläggande funktioner, innehåller bestämmelser om betaltjänstleverantörens ansvar för direkt skada som uppstår i samband med byte av betalkonto. Bestämmelsen gäller för samtliga betaltjänstleverantörer och inte enbart dem som är kreditinstitut.

Första stycket reglerar konsumenters rätt till ersättning för ren förmögenhetsskada som uppstår i samband med ett bytesförfarande som en direkt följd av att en betaltjänstleverantör inte har fullgjort sina skyldigheter enligt 6 §.

I *andra stycket* stadgas att en betaltjänstleverantör är fri från ansvar vid osedvanliga eller oförutsägbara omständigheter som den som åberopar omständigheterna inte har något inflytande över och vars konsekvenser hade varit omöjliga att avvärja trots alla anstängningar. Ansvar kan vara uteslutet om t.ex. ett bytesförfarande inte kan genomföras på grund av force majeure. Detsamma gäller när en betaltjänstleverantör handlat i enlighet med svensk lag eller unionsrätt.

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.2.

9 §

Paragrafen genomför artikel 19 i betalkontodirektivet.

Paragrafen behandlar uppsägning av ett avtal om betalkonto med grundläggande funktioner.

I *första stycket* anges de fall då ett kreditinstitut ensidigt får säga upp ett avtal om betalkonto med grundläggande funktioner. Vid bedömningen av om ett konto är vilande enligt *punkten 2* ska bortses från eventuella avgifts- och räntetransaktioner som förekommit på kontot.

I *andra stycket* finns tvingande bestämmelser för kreditinstitut att i ett uppsägningsfall skriftligen underrätta konsumenten och informera om vart han eller hon kan vända sig för att framföra klagomål eller för att få beslutet rättsligt prövat, se författningskommentaren till 3 §. Om det är möjligt ska skälen för uppsägningen framgå av underrättelsen.

Enligt *tredje stycket* ska kreditinstitutet, om uppsägning sker på den grunden att kontot är vilande eller det finns särskilda skäl, underrätta konsumenten minst två månader innan uppsägningen träder i kraft. I övrigt gäller en uppsägning omedelbart.

Paragrafen har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 5.4.3.

10 §

Paragrafen innehåller bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter.

Punkten 1 möjliggör meddelande av föreskrifter om sådan information som en betaltjänstleverantör ska lämna till eller hålla tillgänglig för en konsument enligt 5 §.

Punkten 2 ger förutsättningar att närmare föreskriva hur rutinerna för byte av ett betalkonto enligt 6 § ska gå till.

Punkten 3 ger förutsättningar att närmare föreskriva om vilka uppgifter om betalkonton med grundläggande funktioner en betaltjänstleverantör ska lämna till Finansinspektionen.

Övervägandena finns i avsnitten 5.5.1, 5.6.3 och 5.6.4.

8 kap.

4 a §

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 23 i betalkontodirektivet.

Paragrafen innebär att Finansinspektionen får hänskjuta frågor till Europeiska bankmyndigheten (Eba) för tvistlösning om en begäran om samarbete eller informationsutbyte har avslagits eller inte besvarats inom rimlig tid. Paragrafen är utformad efter förebild av 6 kap. 4 och 5 §§ lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

Övervägandena finns i avsnitt 5.8.1.

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2014/92/EU

av den 23 juli 2014

om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska centralbankens yttrande ⁽¹⁾,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) Enligt artikel 26.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) ska den inre marknaden omfatta ett område utan inre gränser där den fria rörligheten för varor, personer, tjänster och kapital säkerställs. En fragmenterad inre marknad skadar konkurrenskraften, tillväxten och skapandet av sysselsättning inom unionen. Att undanröja direkta och indirekta hinder för den inre marknadens funktion är avgörande för att fullborda den. Unionsåtgärder när det gäller den inre marknaden för den finansiella tjänstesektorn för privatpersoner har redan i hög grad bidragit till att utveckla betaltjänstleverantörernas gränsöverskridande verksamhet, öka konsumenternas valmöjligheter och förbättra kvaliteten på och insynen i erbjudandena.
- (2) I detta avseende fastställs genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG ⁽⁴⁾ grundläggande krav på insyn när det gäller de avgifter som betaltjänstleverantörer tar ut för tjänster i samband med betalkonton. Detta har underlättat betaltjänstleverantörernas verksamhet avsevärt genom enhetliga regler för tillhandahållandet av betaltjänster och den information som ska lämnas, minskad administrativ börda och sänkta kostnader för betaltjänstleverantörerna.
- (3) En välfungerande inre marknad och utvecklingen av en modern, socialt integrerad ekonomi är i allt högre grad beroende av att betaltjänster är tillgängliga för alla. Ny lagstiftning måste i detta avseende vara en del av en smart ekonomisk strategi för unionen, som måste ta faktisk hänsyn till mer utsatta konsumenters behov.

⁽¹⁾ EUT C 51, 22.2.2014, s. 3.

⁽²⁾ EUT C 341, 21.11.2013, s. 40.

⁽³⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 15 april 2014 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 23 juli 2014.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG (EUT L 319, 5.12.2007, s. 1).

- (4) Som Europaparlamentet påpekade i sin resolution av den 4 juli 2012 med rekommendationer till kommissionen om tillgång till grundläggande banktjänster måste det dock göras mer för att förbättra och utveckla den inre marknaden för banktjänster till privatkunder. För närvarande hämmar bristen på insyn i och jämförbarhet hos avgifter samt svårigheterna med att byta betalkonton fortfarande utvecklingen av en fullständigt integrerad marknad och bidrar till en låg nivå av konkurrens inom banksektorn för privatkunder. Dessa problem måste åtgärdas och höga kvalitetsstandarder måste uppnås.
- (5) Dagens förhållanden på den inre marknaden kan avskräcka betaltjänstleverantörer från att utöva sin frihet att etablera sig eller erbjuda tjänster inom unionen på grund av svårigheten att få kunder på en ny marknad. Det krävs ofta en stor investering för att gå in på en ny marknad. En sådan investering kan endast motiveras om leverantören förväntar sig tillräckliga möjligheter och en motsvarande efterfrågan hos konsumenterna. Konsumenternas låga rörlighet när det gäller finansiella tjänster för privatpersoner beror till stor del på bristen på insyn och jämförbarhet när det gäller de avgifter och tjänster som erbjuds och på svårigheter i samband med byte av betalkonton. Dessa faktorer dämpar också efterfrågan. Detta gäller särskilt i gränsöverskridande sammanhang.
- (6) Dessutom kan betydande hinder för fullbordandet av den inre marknaden för betalkonton också uppstå genom fragmenteringen av de befintliga nationella regelverken. De nuvarande bestämmelserna på nationell nivå om betalkonton och i synnerhet om jämförbarhet hos avgifter samt byte av betalkonton varierar. När det gäller byten har bristen på enhetliga bindande bestämmelser på unionsnivå lett till varierande praxis och bestämmelser på nationell nivå. Dessa skillnader är ännu mer framträdande när det gäller jämförbarhet hos avgifter där det inte finns några bestämmelser, inte ens självregleringsbestämmelser, på unionsnivå. Om dessa skillnader skulle bli ännu mer betydande i framtiden, eftersom betaltjänstleverantörerna tenderar att anpassa sin praxis efter de nationella marknaderna, skulle detta öka kostnaderna för att bedriva gränsöverskridande verksamhet jämfört med inhemska leverantörers kostnader och på så sätt göra det mindre lockande att bedriva verksamhet på gränsöverskridande basis. Den gränsöverskridande verksamheten på den inre marknaden försvaras också av hindren för att öppna ett betalkonto utomlands. De nuvarande restriktiva kriterierna för rätten att öppna betalkonton kan hindra unionsmedborgare från att röra sig fritt inom unionen. Om alla konsumenter får tillgång till ett betalkonto kommer de att kunna delta på den inre marknaden och ta del av fördelarna med den inre marknaden.
- (7) Eftersom vissa potentiella kunder inte öppnar betalkonton, antingen för att de inte får eller för att inte erbjuds lämpliga produkter, utnyttjas den potentiella efterfrågan på betalkontotjänster i unionen inte fullt ut i dag. Om fler konsumenter deltog på den inre marknaden skulle detta vara en ytterligare motivation för betaltjänstleverantörer att gå in på nya marknader. Att skapa förutsättningar för att ge alla konsumenter tillgång till ett betalkonto är också nödvändigt för att främja deras deltagande på den inre marknaden och ge dem möjlighet att ta del av de fördelar som den inre marknaden har medfört.
- (8) Insyn i och jämförbarhet hos avgifter har behandlats på unionsnivå i ett självregleringsinitiativ som bankindustrin lanserat. Det gick dock aldrig att nå en slutlig överenskommelse om det initiativet. När det gäller byten innehåller de gemensamma principer som infördes 2008 av EBIC (European Banking Industry Committee) en mallmekanism för byten mellan betalkonton som erbjuds av banker i samma medlemsstat. Eftersom de inte är bindande har dessa gemensamma principer emellertid inte tillämpats enhetligt inom unionen, och de har inte gett tillfredsställande resultat. Vidare gäller de gemensamma principerna endast byte av betalkonto på nationell nivå och berör inte gränsöverskridande byten. När det slutligen gäller tillgång till ett grundläggande betalkonto uppmånades medlemsstaterna i kommissionens rekommendation 2011/442/EU⁽¹⁾ att vidta de åtgärder som var nödvändiga för att se till att den tillämpades senast sex månader efter offentliggörandet. Hitills är det endast ett fåtal medlemsstater som följer de viktigaste principerna i den rekommendationen.

(1) Kommissionens rekommendation 2011/442/EU av den 18 juli 2011 om tillgång till ett grundläggande betalkonto (EUT L 190, 21.7.2011, s. 87).

- (9) För att stödja en effektiv och problemfri finansiell rörlighet på lång sikt är det mycket viktigt att införa en enhetlig uppsättning regler för att hantera problemet med låg konsumentrörlighet, och i synnerhet att förbättra möjligheterna att jämföra betalkontotjänster och betalkontoavgifter, och att öka viljan att byta betalkonto, samt undvika diskriminering på grund av bosättningsort av konsumenter som vill öppna och använda ett betalkonto på gränsöverskridande basis. Vidare är det mycket viktigt att anta lämpliga åtgärder för att främja kundernas deltagande på marknaden för betalkonton. Dessa åtgärder kommer att göra det mer attraktivt för betaltjänstleverantörer att gå in på den inre marknaden och skapa rättvisa villkor, vilket kommer att leda till ökad konkurrens och effektiv fördelning av resurser på unionens finansiella marknad för privatpersoner, till gagn för såväl företag som konsumenter. Information som ger insyn i avgifter och bytesmöjligheter kommer tillsammans med rätten till tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner också att göra det lättare för unionsmedborgarna att söka leverantörer i hela unionen, och därmed dra nytta av en fullt fungerande inre marknad för finansiella tjänster till privatpersoner och bidra till den fortsatta utvecklingen av den inre marknaden.
- (10) Det är också av avgörande betydelse att se till att detta direktiv inte hämmar innovation på området för finansiella tjänster till privatpersoner. Varje år blir ny teknik tillgänglig, vilket kan göra den nuvarande typen av betalkonton föråldrad, så som mobila banktjänster och värdekort.
- (11) Detta direktiv bör inte hindra medlemsstaterna från att behålla eller anta strängare bestämmelser för att skydda konsumenterna, förutsatt att sådana bestämmelser står i överensstämmelse med deras förpliktelser enligt unionsrätten och detta direktiv.
- (12) Bestämmelserna i det här direktivet om jämförbarhet hos avgifter och byte av betalkonto bör tillämpas på samtliga betaltjänstleverantörer, enligt definitionen i direktiv 2007/64/EG. Bestämmelserna i det här direktivet om tillgång till betalkonton med grundläggande funktioner bör tillämpas endast på kreditinstitut. Samtliga bestämmelser i det här direktivet bör gälla betalkonton genom vilka konsumenter kan genomföra följande transaktioner: placera medel, ta ut pengar samt genomföra och ta emot betalningstransaktioner till och från tredje parter, inbegripet genomförandet av betalningar. Till följd av detta bör konton med mer begränsade funktioner exkluderas. Konton som exempelvis sparkonton, kreditkortskonton dit medel vanligtvis betalas in med återbetalningen av en kreditkortsskuld som enda syfte, bolånekonton och konton för elektroniska pengar bör i princip vara uteslutna från tillämpningsområdet för i det här direktivet. Om sådana konton används för dagliga betalningstransaktioner och innehåller alla de funktioner som förtecknas ovan kommer de däremot att omfattas av tillämpningsområdet för det här direktivet. Konton som innehas av företag, även små företag och mikroföretag, ligger utanför direktivets räckvidd, såvida det inte är fråga om ett personligt innehav. Medlemsstater bör kunna välja att utvidga det här direktivets tillämpningsområde till andra betaltjänstleverantörer och andra betalkonton, t.ex. sådana som erbjuder mer begränsade betalningsfunktioner.
- (13) Eftersom ett betalkonto med grundläggande funktioner är ett sådant betalkonto som omfattas av detta direktiv, bör bestämmelserna om insyn och byte också tillämpas på sådana konton.
- (14) De definitioner som används i detta direktiv bör i största möjliga utsträckning anpassas efter dem som finns i andra unionslagstiftningsakter, särskilt de som ingår i direktiv 2007/64/EG och i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012⁽¹⁾.
- (15) Det är mycket viktigt att konsumenter kan förstå avgifterna, så att de kan jämföra erbjudanden från olika betaltjänstleverantörer och fatta välgrundade beslut om vilket betalkonto som är lämpligast för deras behov. Det går inte att jämföra avgifter om betaltjänstleverantörerna använder olika terminologi för samma tjänster och lämnar informationen i olika format. En standardiserad terminologi, tillsammans med riktad avgiftsinformation som presenteras i ett enhetligt format och täcker de mest representativa tjänsterna som är knutna till betalkonton, kan hjälpa konsumenterna att förstå och jämföra avgifter.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 av den 14 mars 2012 om antagande av tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro och om ändring av förordning (EG) nr 924/2009 (EUT L 94, 30.3.2012, s. 22).

- (16) Konsumenterna skulle ha störst nytta av information som är kortfattad, standardiserad och lätt att jämföra mellan olika betaltjänstleverantörer. De verktyg som konsumenterna erbjuds för att jämföra betalkontoerbjudanden skulle inte vara till någon nytta om det tar så lång tid att gå igenom långa listor över avgifter för olika erbjudanden att detta omintetgör fördelen med att kunna välja det bästa erbjudandet. Dessa verktyg bör vara av många olika slag och konsumentundersökningar bör genomföras. I detta skede bör avgiftsterminologin endast vara standardiserad när det gäller de mest representativa begreppen och definitionerna inom medlemsstaterna för att undvika risken för alltför mycket information och underlätta ett snabbt genomförande.
- (17) Medlemsstaterna bör fastställa avgiftsterminologin och därvid ta hänsyn till de lokala marknadernas särskilda egenskaper. För att betraktas som representativa bör tjänsterna omfattas av avgifter hos minst ett kreditinstitut i en medlemsstat. När tjänsterna är gemensamma för en majoritet av medlemsstaterna bör även den terminologi som används för att definiera dessa tjänster standardiseras på unionsnivå för att möjliggöra bättre jämförelser av betalkontoerbjudanden i hela unionen. För att säkerställa en tillräcklig grad av överensstämmelse mellan de nationella förteckningarna bör Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska bankmyndigheten) (EBA) inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010⁽¹⁾ utfärda riktlinjer för att hjälpa medlemsstaterna att identifiera de tjänster som oftast används och som medför de högsta kostnaderna för konsumenterna på nationell nivå. Därför bör medlemsstaterna senast den 18 december 2014 för kommissionen och EBA ange vilka myndigheter de riktlinjerna bör riktas till.
- (18) När medlemsstaterna har upprättat en preliminär förteckning över de mest representativa tjänster som omfattas av en avgift på nationell nivå, tillsammans med begrepp och definitioner, bör EBA granska dem för att med hjälp av förslag till tekniska standarder för tillsyn fastställa vilka tjänster som är gemensamma för majoriteten av medlemsstaterna och föreslå begrepp och definitioner på unionsnivå för dessa på unionens institutioners samtliga officiella språk. EBA bör se till att det inte används mer än en term för varje tjänst på något av medlemsstaternas officiella språk som också är ett av unionens institutioners officiella språk. Detta innebär att olika medlemsstater, som har ett av unionens institutioners officiella språk gemensamt, kan använda olika termer för samma tjänst, och därmed beakta nationella variationer. Medlemsstaterna bör därefter införliva tillämpliga unionstermer i sina preliminära förteckningar och offentliggöra sina slutliga förteckningar baserade på detta.
- (19) För att hjälpa konsumenterna att enkelt jämföra betalkontoavgifter på hela den inre marknaden bör betaltjänstleverantörer ge konsumenterna ett dokument med avgiftsinformation som anger avgifterna för alla tjänster i förteckningen över de mest representativa betalkontotjänsterna på nationell nivå. I dokumentet med avgiftsinformation bör, när detta är tillämpligt, endast de standardiserade begrepp och definitioner som fastställts på unionsnivå användas. Detta skulle också bidra till att skapa rättvisa villkor mellan betaltjänstleverantörer som konkurrerar på marknaden för betalkonton. Dokumentet med avgiftsinformation bör inte omfatta några andra avgifter. Om en betaltjänstleverantör inte erbjuder en tjänst som ingår i förteckningen över de mest representativa betalkontotjänsterna bör detta anges exempelvis genom att tjänsten markeras med "erbjuds inte" eller "ej tillämplig". Medlemsstaterna bör kunna kräva att väsentliga indikatorer som t.ex. en heltäckande kostnadsindikator där den övergripande årliga kostnaden för betalkontot summeras för konsumenterna ska tillhandahållas tillsammans med dokumentet med avgiftsinformation. För att göra det lättare för konsumenterna att förstå vilka avgifter de måste betala för sitt betalkonto ska de ges tillgång till en tydlig, icke-teknisk och otvetydig ordlista som åtminstone innehåller förklaringar av de avgifter och tjänster som ingår i dokumentet med avgiftsinformation. Ordlistan bör bli ett användbart verktyg för att främja en bättre förståelse av vad avgifterna innebär, vilket i sin tur ger konsumenterna makt att öka sin rörlighet och bredda urvalet av betalkontoerbjudanden. Det bör också införas en skyldighet som kräver att betaltjänstleverantörer informerar konsumenterna avgiftsfritt och minst en gång om året om samtliga avgifter som har tagits ut för deras betalkonto, i tillämpliga fall inbegripet kontokreditsräntan och inlåningsräntan.

(1) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/78/EG (EUT L 331, 15.12.2010, s. 12).

Detta ska inte påverka tillämpningen av de bestämmelser om kontokrediter som framgår av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG⁽¹⁾. Efterhandsinformation bör lämnas i ett särskilt dokument benämnt *avgiftsredovisning*. Det bör ge en överblick över upplupen ränta och samtliga avgifter som har tagits ut i samband med användning av betalkonton så att konsumenten kan förstå vad de avser och bedöma behovet av att ändra konsumtionsmönster eller byta leverantör. Denna fördel skulle maximeras genom information i efterhand om avgifterna där de mest representativa tjänsterna presenteras i samma ordning som i förhandsinformationen om avgifterna.

- (20) För att tillgodose konsumenternas behov måste det ses till att informationen om avgifter för betalkonton är korrekt, tydlig och jämförbar. EBA bör därför, efter samråd med nationella myndigheter och efter det att en konsumentundersökning har utförts, utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande i syfte att fastställa ett standardiserat presentationsformat för dokumentet med avgiftsinformation och avgiftsredovisningen och de gemensamma symbolerna, för att säkerställa att dessa är begripliga och jämförbara för konsumenterna. Alla dokument med avgiftsinformation och avgiftsredovisning bör upprättas i samma format och med samma disposition i varje medlemsstat, så att konsumenterna kan jämföra de båda dokumenten och så att informationen blir så begriplig och användbar som möjligt. Dokumentet med avgiftsinformation och avgiftsredovisning bör vara lätta att särskilja från andra meddelanden. När de formaten utarbetas bör EBA också beakta att medlemsstaterna kan välja att tillhandahålla dokumentet med avgiftsinformation och avgiftsredovisningen tillsammans med sådan information som krävs enligt andra unionslagstiftningsakter eller nationella lagstiftningsakter om betalkonton och tillhörande tjänster.
- (21) För att se till att gällande unionsterminologi används konsekvent i hela unionen bör medlemsstaterna införa en skyldighet för betaltjänstleverantörer att i sin kommunikation med konsumenterna, däribland i dokumentet med avgiftsinformation och i avgiftsredovisningen, använda den gällande unionsterminologin tillsammans med den övriga nationella standardiserade terminologi som fastställs i den slutliga förteckningen. Betaltjänstleverantörer bör få använda namn på varumärken i avtalsinformation, kommersiell information och marknadsföringsinformation till konsumenter, förutsatt att de tydligt anger det motsvarande standardiserade begrepp som är tillämpligt. Om de väljer att använda namn på varumärken i dokumentet med avgiftsinformation eller i avgiftsredovisningen bör detta ske utöver användningen av de standardiserade termerna vilka fungerar som en sekundär beteckning, genom att t.ex. vara skrivet inom parentes eller med mindre bokstäver.
- (22) Jämförelsewebbplatser som är fristående är ett effektivt verktyg för konsumenterna när det gäller att bedöma olika betalkontoerbjudandens fördelar på ett enda ställe. Sådana webbplatser kan erbjuda en bra avvägning mellan behovet av tydlig och kortfattad information och behovet av att den är fullständig och uttömmande genom att ge användarna möjlighet att få mer detaljerad information när detta är av intresse för dem. För att ge en representativ översikt bör de syfta till att omfatta så många olika sorters erbjudanden som möjligt, samtidigt som de också täcker en betydande del av marknaden. De kan också minska sökningskostnaderna, eftersom konsumenterna inte behöver samla in information separat från de olika betaltjänstleverantörerna. Det är mycket viktigt att den information som lämnas på dessa webbplatser är tillförlitlig, objektiv och transparent samt att konsumenterna informeras om att dessa webbplatser finns tillgängliga. Medlemsstaterna bör i detta avseende informera allmänheten om dessa webbplatser.
- (23) För att få opartisk information om avgifter och räntesatser som tillämpas gällande betalkonton bör konsumenterna kunna gå in på för allmänheten tillgängliga jämförelsewebbplatser vars verksamhet är fristående från betaltjänstleverantörer, vilket betyder att ingen betaltjänstleverantör får gynnas på andras bekostnad i sökresultatet. Därför bör medlemsstaterna se till att konsumenterna har fri tillgång till minst en sådan webbplats inom deras respektive territorier. Dessa webbplatser får drivas av de behöriga myndigheterna eller för deras räkning, av andra offentliga myndigheter och/eller av privata aktörer. Behovet av en funktion för jämförelse av avgifter knutna till betalkonton kan också tillgodoses genom befintliga webbplatser där en omfattande uppsättning finansiella eller icke-finansiella produkter jämförs. Sådana webbplatser bör fungera i enlighet med specificerade kvalitetskriterier inbegripet kravet att de bör tillhandahålla uppgifter om deras ägare och korrekt och aktuell information, ange tidpunkten för den senaste uppdateringen, ange tydliga och objektiva kriterier som jämförelserna ska grundas på samt omfatta ett brett

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG (EUT L 133, 22.5.2008, s. 66).

urval av betalkonton som täcker en betydande del av marknaden. Medlemsstaterna bör kunna bestämma hur ofta den information som konsumenterna ges på jämförelsewebbplatser ska revideras och uppdateras, med beaktande av hur ofta betaltjänstleverantörer vanligtvis uppdaterar sin avgiftsinformation. Medlemsstaterna bör också fastställa vad som utgör ett brett urval av betalkonton som täcker en betydande del av marknaden genom att bedöma t.ex. hur många betaltjänstleverantörer det finns och därmed huruvida en enkel majoritet eller mindre skulle vara tillräckligt och/eller marknadsandel och/eller geografisk belägenhet. På en jämförelsewebbplats bör avgifterna för tjänster som ingår i förteckningen över de mest representativa betalkontotjänsterna jämföras, med användande av integrerad unionsterminologi.

Det är lämpligt att medlemsstaterna bör kunna kräva att sådana webbplatser innehåller jämförelser av annan information, t.ex. information om bestämningsfaktorer för nivån på de tjänster betaltjänstleverantörer tillhandahåller, så som antalet filialer eller uttagsautomater och deras belägenhet. Om det bara finns en webbplats i en medlemsstat och den webbplatsen slutar att fungera eller inte längre uppfyller kvalitetskriterierna bör medlemsstaten se till att konsumenterna inom rimlig tid får tillgång till en annan jämförelsewebbplats på nationell nivå.

- (24) Betaltjänstleverantörer brukar erbjuda ett betalkonto inom ramen för ett paket med andra produkter eller tjänster än de som är knutna till ett betalkonto, så som försäkringsprodukter eller finansiell rådgivning. Det kan vara ett sätt för betaltjänstleverantörerna att diversifiera sitt utbud och konkurrera med varandra och kan i slutändan främja konsumenterna. Kommissionens undersökning av kopplingsförbehåll i den finansiella sektorn från 2009, samt åtföljande samråd och klagomål från konsumenter, har visat att betaltjänstleverantörer kan erbjuda betalkonton i paket med produkter som konsumenterna inte har efterfrågat som inte är nödvändiga för betalkontot, såsom hemförsäkring. Det har också konstaterats att de förfarandena kan minska insynen i och jämförbarheten hos priserna, begränsa konsumenternas köpalternativ och hämma deras rörlighet. Därför bör medlemsstaterna se till att konsumenterna, när betaltjänstleverantörer erbjuder betalkonton i paket, får information om huruvida det är möjligt att köpa betalkontot separat och att de i så fall tillhandahålls separat information om de gällande kostnader och avgifter som är knutna till var och en av de övriga produkter eller tjänster som kan köpas separat.
- (25) Processen för byte av betalkonton bör harmoniseras i hela unionen. Befintliga åtgärder på nationell nivå är extremt varierade för närvarande och ger inga garantier för att nivån av konsumentskydd är tillräcklig i alla medlemsstater. Införandet av lagstiftningsåtgärder i varje medlemsstat för fastställande av de viktigaste principer betaltjänstleverantörer som tillhandahåller en sådan tjänst måste följa skulle förbättra den inre marknads funktion för både konsumenter och betaltjänstleverantörer. Å ena sidan skulle det garantera lika villkor för konsumenter som kanske är intresserade av att öppna ett betalkonto i en annan medlemsstat, eftersom det skulle säkerställa att en motsvarande nivå av skydd erbjuds. Å andra sidan skulle det minska skillnaderna mellan de lagstiftningsåtgärder som redan har införts på nationell nivå och skulle därför begränsa den administrativa bördan för betaltjänstleverantörer som avser att erbjuda sina tjänster på gränsöverskridande basis. Som följd skulle åtgärderna för byte underlätta tillhandahållandet av tjänster med anknytning till betalkonton inom den inre marknaden.
- (26) Byte bör inte innebära något avtalsbyte från den överförande betaltjänstleverantören till den mottagande betaltjänstleverantören.
- (27) Konsumenterna kommer att ha ett incitament att byta betalkonto endast om processen inte är alltför administrativ och finansiellt betungande. Därför bör betaltjänstleverantörer erbjuda konsumenterna ett tydligt, snabbt och säkert förfarande för byte av betalkonto, inbegripet betalkonton med grundläggande funktioner. Ett sådant förfarande bör garanteras när konsumenter vill byta från en betaltjänstleverantör till en annan och också när konsumenter vill byta mellan olika betalkonton hos samma betaltjänstleverantör. Detta skulle göra att konsumenterna kan dra nytta av de mest fördelaktiga erbjudandena på marknaden och lätt byta från sitt befintliga betalkonto till andra, som eventuellt passar bättre, oavsett om detta sker hos samma betaltjänstleverantör eller mellan olika betaltjänstleverantörer. Om betaltjänstleverantörer tar ut avgifter i samband med bytestjänsten bör dessa vara rimliga samt anpassade efter betaltjänstleverantörens faktiska kostnader.

- (28) Medlemsstaterna bör, när det gäller byten där båda betaltjänstleverantörerna är etablerade på deras territorium, kunna fastställa eller bibehålla arrangemang som avviker från dem som fastställs i detta direktiv om detta klart och tydligt ligger i konsumentens intresse.
- (29) Bytesprocessen bör vara så okomplicerad som möjligt för konsumenten. Därför bör medlemsstaterna se till att det är den mottagande betaltjänstleverantören som har ansvar för att inleda och förvalta processen för konsumentens räkning. Medlemsstaterna bör kunna använda ytterligare medel, t.ex. en teknisk lösning, när bytestjänsten fastställs. Sådana ytterligare medel får överskrida kraven i detta direktiv, t.ex. får bytestjänsten tillhandahållas inom en kortare tidsram eller betaltjänstleverantörer kan bli tvungna att på konsumentens begäran säkerställa en automatisk eller manuell översändning av betalningar som mottagits på det tidigare betalkontot till det nya betalkontot under en fastställd begränsad period från och med erhållandet av tillståndet att byta. Sådana ytterligare medel får också användas av betaltjänstleverantörer på frivillig grund även om det inte krävs av någon medlemsstat.
- (30) Konsumenterna bör kunna be den mottagande betaltjänstleverantören att genomföra bytet för alla eller delar av inkommande betalningar, stående överföringar och autogireringsmedgivanden, helst vid ett enda möte med den mottagande betaltjänstleverantören. Därför bör konsumenterna kunna underteckna ett tillstånd där de samtycker till vart och ett av de ovannämnda uppdragen. Medlemsstaterna kan kräva att konsumentens tillstånd avges skriftligt, men kan också välja att godta likvärdiga medel när detta är lämpligt, t.ex. när ett automatiskt system för byte har införts. Innan konsumenten ger sitt tillstånd bör denne informeras om alla steg i det förfarande som krävs för att genomföra bytet. Tillståndet kan t.ex. inbegripa alla uppdrag som utgör en del av bytestjänsten och göra det möjligt för konsumenten att välja bara några av dessa uppdrag.
- (31) Den överförande betaltjänstleverantören måste samarbeta för att bytet ska kunna genomföras. Den överförande betaltjänstleverantören bör ge den mottagande betaltjänstleverantören all information som är nödvändig för att lägga in betalningarna i det andra betalkontot. Informationen bör dock inte överskrida vad som krävs för att genomföra bytet.
- (32) För att underlätta öppnandet av gränsöverskridande konton bör konsumenterna kunna begära att den nya betaltjänstleverantören för det nya betalkontot upprättat alla eller delar av stående överföringar, godkänner autogireringar från och med den dag som konsumenten har angivit samt ger konsumenten information med närmare uppgifter om det nya betalkontot, helst vid ett enda möte med den nya betaltjänstleverantören.
- (33) Konsumenterna bör inte bli föremål för ekonomiska förluster, inbegripet avgifter och ränta, orsakade av misstag som begåtts av någon av de betaltjänstleverantörer som är inblandade i bytet. Framför allt ska konsumenterna inte behöva bära någon ekonomisk förlust som härstammar från betalningen av extraavgifter, ränta eller andra avgifter, böter, straffavgifter eller någon annan typ av finansiell skada orsakad av försening i utförandet av betalningen.
- (34) Medlemsstaterna bör garantera att konsumenterna som har för avsikt att öppna ett betalkonto inte diskrimineras på grund av sin nationalitet eller bostadsort. Samtidigt som det är viktigt att kreditinstitut förvisar sig om att deras kunder inte utnyttjar det finansiella systemet för olagliga ändamål som bedrägeri, penningtvätt eller finansiering av terrorism, bör de inte införa hinder för konsumenterna som vill ta del av fördelarna med den inre marknaden genom att öppna och använda betalkonton på gränsöverskridande basis. Därför bör inte bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG⁽¹⁾ användas som en förevändning för att avvisa kunder som är kommersiellt mindre attraktiva.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG av den 26 oktober 2005 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism (EUT L 309, 25.11.2005, s. 15).

- (35) Konsumenter som är lagligen bosatta i unionen bör inte diskrimineras på grund av sin nationalitet eller bosättningsort eller av något annat av de skäl som anges i artikel 21 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*), när de ansöker om eller använder ett betalkonto i unionen. Medlemsstaterna bör dessutom säkerställa tillgång till betalkonton med grundläggande funktioner, oavsett konsumentens ekonomiska omständigheter, så som deras anställning, inkomstnivå, kredithistoria eller personliga konkurs.
- (36) Konsumenter som är lagligen bosatta i unionen, och som inte har ett betalkonto i en viss medlemsstat, bör ha rätt att öppna och nyttja ett betalkonto med grundläggande funktioner i den medlemsstaten. Begreppet "lagligen bosatt i unionen" bör omfatta såväl unionsmedborgare som tredjelandsmedborgare som redan har vissa rättigheter genom olika unionsakter, t.ex. rådets förordning (EEG) nr 1408/71 ⁽¹⁾, rådets direktiv 2003/109/EG ⁽²⁾, rådets förordning (EG) nr 859/2003 ⁽³⁾ samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG ⁽⁴⁾. Det bör även omfatta personer som söker asyl inom ramen för Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning och protokollet av den 31 januari 1967 och andra relevanta internationella fördrag. Dessutom bör medlemsstaterna kunna låta begreppet "lagligen bosatt i unionen" omfatta även andra tredjelandsmedborgare inom det egna territoriet.
- (37) Medlemsstaterna bör, med full respekt för de grundläggande friheter som garanteras genom fördragen, kunna kräva att konsumenter som vill öppna ett betalkonto med grundläggande funktioner på deras territorium visar att de har ett genuint intresse av att göra detta. Utan att det påverkar tillämpningen av de krav som antagits i enlighet med direktiv 2005/60/EG för att förhindra penningtvätt, bör fysisk närvaro i kreditinstitutens lokaler inte krävas för att ett sådant genuint intresse ska ha visats.
- (38) Medlemsstaterna bör se till att antalet kreditinstitut som erbjuder betalkonton med grundläggande funktioner är tillräckligt högt för att säkerställa att alla konsumenter kan omfattas, för att undvika all slags diskriminering av dem och för att undvika snedvridning av konkurrensen. Vid fastställandet av det antal kreditinstitut som är tillräckligt högt bör de faktorer som ska tas i beaktande omfatta täckningen för nätverket av kreditinstitut, storleken på medlemsstatens territorium, spridningen av konsumenter över territoriet, kreditinstitutens marknadsandelar och huruvida betalkonton med grundläggande funktioner endast utgör en liten del av de betalkonton som tillhandahålls av ett kreditinstitut. Betalkonton med grundläggande funktioner bör i princip erbjudas av så många kreditinstitut som möjligt, i syfte att garantera att konsumenterna kan öppna sådana konton i ett kreditinstituts lokaler som ligger inom nära räckhåll från deras bostad, att konsumenter inte på något sätt diskrimineras när de använder sådana konton samt att de kan använda dem på ett effektivt sätt. Medlemsstaterna bör framför allt se till att det inte förekommer någon synlig diskriminering genom t.ex. ett kort som ser annorlunda ut eller genom ett annorlunda konto- eller kortnummer. Det bör dock vara möjligt för en medlemsstat att förutse att betalkonton med grundläggande funktioner erbjuds av ett lägre antal kreditinstitut men detta bör motiveras på grundval av att dessa kreditinstitut t.ex. är representerade med så stor spridning över denna medlemsstats territorium att de kan betjäna samtliga konsumenter utan att dessa tvingas resa alltför långt från sina hem för att nå dem. Dessutom bör konsumenter som använder betalkonton med grundläggande funktioner inte stigmatiseras på något sätt, och det målet kan lättare nås om ett högre antal kreditinstitut utses.
- (39) Medlemsstaterna bör kunna införa mekanismer för att konsumenter utan fast adress, asylsökande och konsumenter som inte beviljas uppehållstillstånd men vilkas avvisning av juridiska eller faktiska skäl inte är möjlig ska få hjälp att till fullo dra nytta av detta direktiv.

⁽¹⁾ Rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen (EGT L 149, 5.7.1971, s. 2).

⁽²⁾ Rådets direktiv 2003/109/EG av den 25 november 2003 om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning (EUT L 16, 23.1.2004, s. 44).

⁽³⁾ Rådets förordning (EG) nr 859/2003 av den 14 maj 2003 om utvidgning av bestämmelserna i förordning (EEG) nr 1408/71 och förordning (EEG) nr 574/72 till att gälla de medborgare i tredje land som enbart på grund av sitt medborgarskap inte omfattas av dessa bestämmelser (EUT L 124, 20.5.2003, s. 1).

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, 30.4.2004, s. 77).

- (40) Medlemsstaterna bör, om de tillåter kreditinstitut att på konsumentens begäran tillhandahålla en kontokredit kopplad till ett betalkonto med grundläggande funktioner, kunna fastställa ett högsta belopp och en längsta varaktighet för alla sådana kontokrediter. Medlemsstaterna bör också se till att konsumenterna informeras om alla sådana avgifter på ett öppet sätt. Slutligen bör kreditinstituten följa direktiv 2008/48/EG när de erbjuder kontokredit i samband med ett betalkonto med grundläggande funktioner.
- (41) För att användare av betalkonton med grundläggande funktioner ska få lämplig service bör medlemsstaterna kräva att kreditinstitut ser till att den berörda personalen har lämplig utbildning och att eventuella intressekonflikter inte påverkar kunderna negativt.
- (42) Medlemsstaterna bör ha rätt att tillåta att kreditinstitut vägrar att öppna ett betalkonto med grundläggande funktioner för konsumenter som redan har ett aktivt och minst likvärdigt betalkonto i samma medlemsstat. För att kontrollera om en konsument redan har ett betalkonto eller ej bör kreditinstitut kunna förlita sig på en försäkran på heder och samvete från konsumenten.
- (43) Medlemsstaterna bör se till att kreditinstituten behandlar ansökningar om ett betalkonto med grundläggande funktioner inom de tidsfrister som fastställs i detta direktiv, och att kreditinstituten vid avslag informerar konsumenten om de särskilda skälen till att ansökan har avslagits, såvida inte detta skulle skada nationell säkerhet, allmän ordning eller direktiv 2005/60/EG.
- (44) Konsumenterna bör garanteras tillgång till en rad grundläggande betal tjänster. Bland de tjänster som är knutna till ett betalkonto med grundläggande funktioner bör det ingå en möjlighet att placera medel och ta ut kontanter. Konsumenterna bör kunna göra viktiga betalningstransaktioner som att ta emot lön eller förmåner, betala räkningar eller skatt och köpa varor eller tjänster, även genom autogirering, betalningar och debetkort. Dessa tjänster bör göra det möjligt att köpa varor och tjänster online och bör ge konsumenterna möjlighet att lägga upp betalningsuppdrag via kreditinstitutets tjänster online, om sådana finns. Ett betalkonto med grundläggande funktioner bör dock inte vara begränsat till användning online, eftersom detta skulle innebära ett hinder för konsumenter som saknar tillgång till internet. Medlemsstaterna bör se till att det för tjänster i samband med öppnande, användande och avslutande av ett betalkonto, liksom placering av medel och uttag av kontanter samt utförande av betalningstransaktioner med debetkort, med undantag för kreditkort, inte finns några gränser för antalet operationer som kommer att göras tillgängliga för konsumenten inom ramen för de särskilda prissättningsreglerna i detta direktiv. När det gäller genomförandet av betalningar och autogireringar, samt transaktioner som görs genom ett kreditkort som är kopplat till det betalkontot med grundläggande funktioner, bör medlemsstaterna ha möjlighet att fastställa ett minsta antal operationer som konsumenten kommer att tillhandahållas inom ramen för de särskilda prissättningsreglerna i detta direktiv, förutsatt att de tjänster som operationerna hänger samman med är för konsumentens personliga bruk. När medlemsstaterna fastställer vad som ska betraktas som personligt bruk bör de ta hänsyn till befintligt konsumentbeteende och gängse kommersiell praxis. De avgifter som tas ut för operationer utöver det minsta antalet operationer bör aldrig vara högre än kreditinstitutets gängse prissättning.
- (45) Vid identifieringen av de tjänster som ska erbjudas tillsammans med ett betalkonto med grundläggande funktioner samt det minsta antal operationer som ska ingå, bör nationella särdrag beaktas. Framför allt får vissa tjänster anses väsentliga för att säkerställa att ett betalkonto utnyttjas i full utsträckning i en viss medlemsstat, på grund den utbredda användningen av dessa tjänster på nationell nivå. Det är till exempel fortfarande mycket vanligt att konsumenterna använder checkar i vissa medlemsstater, medan det betalningssättet används mycket sällan i andra medlemsstater. Detta direktiv bör därför låta medlemsstaterna fastställa vilka tilläggstjänster som anses väsentliga på nationell nivå och bör tillhandahållas tillsammans med ett betalkonto med grundläggande funktioner i den berörda medlemsstaten. Medlemsstaterna bör också se till att de avgifter som tas ut av kreditinstitut för sådana tilläggstjänster i samband med ett betalkonto med grundläggande funktioner är rimliga.

- (46) För att se till att så många konsumenter som möjligt har tillgång till betalkonton med grundläggande funktioner bör dessa konton erbjudas kostnadsfritt eller till en rimlig avgift. För att uppmuntra utsatta konsumenter utan bankkonto att delta på bankmarknaden för privatpersoner bör medlemsstaterna kunna föreskriva att dessa konsumenter ska erbjudas betalkonton med grundläggande funktioner till särskilt förmånliga villkor, t.ex. avgiftsfritt. Det bör stå medlemsstaterna fritt att ange vilken mekanism som ska användas för att identifiera konsumenter som kan gynnas av betalkonton med grundläggande funktioner till förmånligare villkor, förutsatt att mekanismen säkerställer att utsatta konsumenter kan få tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner. Under alla omständigheter bör en sådan strategi aldrig påverka rätten för alla konsumenter, inbegripet icke-utsatta sådana, att få tillgång till betalkonton med grundläggande funktioner åtminstone mot en rimlig avgift. Om konsumenten bryter mot något av villkoren i avtalet bör alla extraavgifter för detta vara rimliga. Medlemsstaterna bör fastställa vad en rimlig avgift är med hänsyn till nationella förhållanden.
- (47) Kreditinstitut bör endast under särskilda omständigheter vägra att öppna eller häva ett avtal om betalkonto med grundläggande funktioner, t.ex. bristande efterlevnad av lagstiftning om penningtvätt och finansiering av terrorism eller om förebyggande och utredning av brott. Även i dessa fall är ett avslag endast motiverat om konsumenten inte uppfyller den lagstiftningen och inte för att förfarandet för att kontrollera att lagstiftningen följs är alltför betungande eller dyrt. Det kan dock finnas fall då en konsument missbrukar sin rätt att öppna och använda ett betalkonto med grundläggande funktioner. En medlemsstat bör exempelvis kunna tillåta att kreditinstitut vidtar åtgärder mot en konsument som har begått ett brott, såsom omfattande bedrägeri mot ett kreditinstitut, i syfte att undvika att sådana händelser inträffar igen. Sådana åtgärder får omfatta t.ex. begränsning av tillgången för den konsumenten till ett betalkonto med grundläggande funktioner under en viss tidsperiod. Därutöver kan det förekomma fall där ett tidigare avslag på ansökan om betalkonto kan vara nödvändigt för att identifiera konsumenter som kan gynnas av ett betalkonto med grundläggande funktioner på förmånligare villkor. I ett sådant fall bör kreditinstitutet informera konsumenten om att han eller hon kan utnyttja en särskild mekanism ifall denne får avslag på en ansökan om ett betalkonto för vilken en avgift tas ut i enlighet med detta direktiv för att få tillgång till ett avgiftsfritt betalkonto med grundläggande funktioner. Fall av båda dessa slag bör emellertid vara begränsade, tydligt angivna och baserade på exakt fastställda bestämmelser i nationell rätt. Medlemsstaterna bör, när de identifierar ytterligare fall där kreditinstitut kan vägra att erbjuda betalkonton till konsumenter, även bland annat kunna inkludera skäl som avser allmän ordning eller säkerhet.
- (48) Medlemsstaterna och kreditinstitutet bör ge konsumenterna tydlig och begriplig information om rätten till att öppna och använda ett betalkonto med grundläggande funktioner. Medlemsstaterna bör se till att kommunikationsåtgärderna är välriktade och framför allt att de når ut till utsatta och rörliga konsumenter och konsumenter utan bankkonto. Kreditinstitutet bör aktivt ge konsumenterna tillgång till lättillgänglig information och lämplig hjälp rörande de särskilda funktioner som är knutna till det betalkonto med grundläggande funktioner som erbjuds, åtföljande avgifter och nyttjandevillkoren för det, samt vilka steg konsumenten bör ta för att utöva sin rätt att öppna ett betalkonto med grundläggande funktioner. Konsumenterna bör särskilt informeras om att det inte är obligatoriskt att köpa tilläggstjänster för att få tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner.
- (49) Medlemsstaterna bör främja stöd till utbildning av de mest utsatta konsumenterna genom att ge dem vägledning och hjälp till en ansvarsfull förvaltning av deras ekonomi. Information bör även ges om den vägledning som konsumentorganisationer och nationella myndigheter kan ge konsumenter. Dessutom bör medlemsstaterna främja initiativ hos kreditinstitutet som syftar till att kombinera tillhandahållandet av betalkonton med grundläggande funktioner med en oberoende finansiell utbildning.
- (50) För att underlätta för betaljänstleverantörer att tillhandahålla sina tjänster över nationsgränser bör med hänsyn till samarbete, informationsutbyte och tvistlösning mellan behöriga myndigheter de behöriga myndigheter som svarar för verkställandet av detta direktiv vara de myndigheter som agerar under överinseende av EBA enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 eller andra nationella myndigheter under förutsättning att de samarbetar med de myndigheter som agerar under överinseende av EBA vid utförandet av sina uppgifter enligt detta direktiv.

- (51) Medlemsstaterna bör utse behöriga myndigheter med befogenhet att se till att detta direktiv verkställs och säkerställa att de har utredningsbefogenheter och befogenheter för kontroll av efterlevnad samt tillräckliga resurser så att de kan fullgöra sitt uppdrag. Behöriga myndigheter skulle, när det gäller vissa aspekter av detta direktiv, kunna agera genom ansökan till domstolar som är behöriga att fatta ett rättsligt beslut, inbegripet, när så är lämpligt, genom överklagande. Detta skulle kunna möjliggöra för medlemsstaterna att, särskilt om detta direktivs bestämmelser införlivas med civilrätten, överläta verkställandet av de bestämmelserna på relevanta organ och domstolarna. Medlemsstaterna bör kunna utnämna olika behöriga myndigheter för att verkställa de många olika skyldigheter som fastställs i detta direktiv. Till exempel skulle medlemsstaterna för vissa bestämmelser kunna utse behöriga myndigheter med ansvar för kontrollen av efterlevnad av konsumentskyddsbestämmelser och för andra beslutade att utse tillsynsmyndigheter. Möjligheten att utse olika behöriga myndigheter bör inte påverka kraven på löpande tillsyn och samarbete mellan de behöriga myndigheterna, enligt detta direktiv.
- (52) Konsumenterna bör ha tillgång till ändamålsenliga och effektiva förfaranden för alternativ tvistlösning för tvister som kan uppstå till följd av de rättigheter och skyldigheter som införs genom detta direktiv. Denna tillgång säkerställs redan genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU ⁽¹⁾ i fråga om berörda avtalstvister. Konsumenterna bör emellertid också ha tillgång till förfaranden för alternativ tvistlösning för tvister som uppstår innan ett avtal ingås i fråga om de rättigheter och skyldigheter som införs genom det här direktivet, t.ex. när de vägras tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner. I det här direktivet föreskrivs därför att konsumenterna bör ha tillgång till förfaranden för alternativ tvistlösning för tvister i fråga om rättigheter och skyldigheter som införs genom det här direktivet, utan att åtskillnad görs mellan avtalstvister och tvister som uppstår innan ett avtal ingås. Sådana förfaranden för alternativ tvistlösning och de enheter som erbjuder dessa bör uppfylla de kvalitetskrav som fastställs genom direktiv 2013/11/EU. För att det här direktivet ska kunna följas krävs behandling av konsumenternas personuppgifter. Denna behandling regleras av Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG ⁽²⁾. Det här direktivet bör alltså följa de bestämmelser som fastställs i direktiv 95/46/EG.
- (53) Medlemsstaterna bör en gång vartannat år och för första gången inom fyra år från och med ikraftträdandet av detta direktiv samla in tillförlitlig årlig statistik över hur de åtgärder som införs genom detta direktiv fungerar. De bör använda alla relevanta informationskällor och överlämna den informationen till kommissionen. Kommissionen bör lämna en rapport på grundval av den information som mottagits från medlemsstaterna, första gången efter fyra år från ikraftträdandet av detta direktiv och därefter vartannat år.
- (54) En översyn av detta direktiv bör göras fem år efter dess ikraftträdande för att ta hänsyn till utvecklingen på marknaden, t.ex. utveckling av nya typer av betalkonton och betaltjänster, och till utvecklingen inom andra områden av unionsrätten och medlemsstaternas erfarenheter. Rapporten som grundas på översynen bör innehålla en förteckning över de överträdelseförfaranden som kommissionen har inlett gällande detta direktiv. Den bör också innehålla en bedömning av de genomsnittliga avgiftsnivåerna i medlemsstaterna för betalkonton som omfattas av detta direktiv, huruvida de införda åtgärderna har förbättrat konsumenternas förståelse av avgifter för betalkonton, jämförbarhet hos betalkonton och hur lätt det är att byta betalkonton samt antalet kontoinnehavare som har bytt betalkonto efter införlivandet av detta direktiv.

Den bör också innehålla en analys av antalet leverantörer som erbjuder betalkonton med grundläggande funktioner och antalet sådana konton som har öppnats, däribland av konsumenter som tidigare inte hade något bankkonto, exempel på bästa praxis i medlemsstaterna när det gäller att minska antalet konsumenter som inte får tillgång till betaltjänster samt de genomsnittliga årsavgifter som tas ut för betalkonton med grundläggande funktioner. Den bör också innehålla en bedömning av kostnader och fördelar med unionsomfattande portabilitet för betalkonton och möjligheten att skapa ramar för att säkerställa automatisk omdirigering av betalningar från ett betalkonto till ett annat inom samma medlemsstat i kombination med automatiska meddelanden till betalningsmottagare eller betalare när deras överföringar omdirigeras och av en utvidgning av bytestjänsterna till fall där de mottagande och

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU av den 21 maj 2013 om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG (direktivet om alternativ tvistlösning) (EUT L 165, 18.6.2013, s. 63).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (EGT L 281, 23.11.1995, s. 31).

överförande betaltjänstleverantörerna är etablerade i olika medlemsstater. Den bör också innehålla en bedömning av befintliga åtgärders effektivitet och behovet av ytterligare åtgärder för att öka den ekonomiska integrationen och för att bistå utsatta samhällsmedlemmar i samband med överskuldssättning. Vid översynen bör det också göras en bedömning av huruvida bestämmelserna om den information som ska lämnas av betaltjänstleverantörerna när de erbjuder produktpaket är tillräcklig eller om det krävs ytterligare åtgärder. Den bör också innehålla en bedömning av behovet av ytterligare åtgärder när det gäller jämförelsewebbplatser och behovet av ackreditering av jämförelsewebbplatser. Kommissionen bör överlämna den rapporten till Europaparlamentet och rådet, vid behov åtföljt av lagstiftningsförslag.

- (55) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns i stadgan i enlighet med artikel 6.1 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget).
- (56) Eftersom målen för detta direktiv, nämligen att förbättra insyn i och jämförbarhet hos avgifter som avser betal-konton, byte av betalkonto och tillgång till betalkonton med grundläggande funktioner, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, utan snarare, på grund av behovet av att övervinna marknadsfragmentering och säkerställa rättvisa villkor i unionen, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EU-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (57) I enlighet med den gemensamma politiska förklaringen från medlemsstaterna och kommissionen om förklarande dokument av den 28 september 2011⁽¹⁾ har medlemsstaterna åtagit sig att, i de fall detta är berättigat, låta anmälan av införlivandeåtgärder åtföljas av ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan de olika delarna i direktivet och motsvarande delar i de nationella instrumenten för införlivande. Med avseende på detta direktiv anser lagstiftaren att översändandet av sådana dokument är berättigat.
- (58) Europeiska datatillsynsmannen har hörts.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

SYFTE, TILLÄMPNINGSMÅL OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. I detta direktiv fastställs bestämmelser om insyn i och jämförbarhet hos de avgifter som tas ut av konsumenterna för betalkonton som de innehar i unionen, regler för byte av betalkonto inom en medlemsstat och regler för att förenkla öppnande av betalkonton över nationsgränserna för konsumenterna.
2. I detta direktiv fastställs också en ram för de regler och villkor som medlemsstaterna ska använda för att garantera konsumenternas rätt att öppna och använda betalkonton med grundläggande funktioner i unionen.
3. Kapitel II och III gäller betaltjänstleverantörer.
4. Kapitel IV gäller kreditinstitut.

Medlemsstaterna får besluta att kapitel IV ska tillämpas på andra betaltjänstleverantörer än kreditinstitut.

⁽¹⁾ EUT C 369, 17.12.2011, s. 14.

5. Medlemsstaterna får besluta att de enheter som avses i artikel 2.5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU⁽¹⁾ inte ska omfattas av tillämpningen av hela eller delar av detta direktiv.

6. Detta direktiv tillämpas på betalkonton där konsumenter åtminstone ska kunna

a) placera medel på ett betalkonto,

b) ta ut kontanter från ett betalkonto,

c) utföra och ta emot betalningstransaktioner, inklusive betalningar till och från tredje part.

Medlemsstaterna får besluta att tillämpningen av hela eller delar av detta direktiv ska omfatta andra betalkonton än de som avses i första stycket.

7. Öppnande och nyttjande av ett betalkonto med grundläggande funktioner enligt detta direktiv ska ske i överensstämmelse med direktiv 2005/60/EG.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv avses med

1. *konsument*: en fysisk person som handlar för ändamål som faller utanför hans eller hennes näringsverksamhet, affärsverksamhet, hantverk eller yrke,
2. *lagligen bosatt i unionen*: en fysisk person som har rätt att vistas i en medlemsstat i enlighet med unionsrätten eller nationell rätt, inbegripet personer utan fast adress och personer som söker asyl inom ramen för Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning, protokollet till denna av den 31 januari 1967 och andra relevanta internationella fördrag,
3. *betalkonto*: ett konto i en eller flera konsumenters namn och som används för att utföra betalningstransaktioner,
4. *betaltjänst*: en betaltjänst enligt definitionen i artikel 4.3 i direktiv 2007/64/EG,
5. *betalningstransaktion*: en åtgärd som initieras av betalaren eller betalningsmottagaren vid överföring av medel mellan betalkonton i unionen, oberoende av eventuella underliggande förpliktelser mellan betalaren och betalningsmottagaren,
6. *tjänster som är knutna till betalkontot*: alla tjänster med anknytning till öppnandet, användandet och avslutandet av ett betalkonto, däribland betaltjänster och betalningstransaktioner som omfattas av artikel 3 g i direktiv 2007/64/EG samt kontokrediter och överskridande,
7. *betaltjänstleverantör*: en betaltjänstleverantör enligt definitionen i artikel 4.9 i direktiv 2007/64/EG,

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (EUT L 176, 27.6.2013, s. 338).

8. *kreditinstitut*: ett kreditinstitut enligt definitionen i artikel 4.1.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 ⁽¹⁾,
9. *betalningsinstrument*: ett betalningsinstrument enligt definitionen i artikel 4.23 i direktiv 2007/64/EG,
10. *överförande betaltjänstleverantör*: den betaltjänstleverantör från vilken den information som krävs för att utföra bytet överförs,
11. *mottagande betaltjänstleverantör*: den betaltjänstleverantör till vilken den information som krävs för att utföra bytet överförs,
12. *betalningsorder*: varje instruktion som en betalare eller betalningsmottagare ger sin betaltjänstleverantör om att en betalningstransaktion ska genomföras,
13. *betalare*: en fysisk eller juridisk person som är innehavare av ett betalkonto och som godkänner ett betalningsuppdrag från detta betalkonto eller, om det inte finns något sådant betalkonto, en fysisk eller juridisk person som lämnar en betalningsorder till en betalningsmottagares betalkonto,
14. *betalningsmottagare*: en fysisk eller juridisk person som är den avsedda mottagaren av medel som har omfattats av en betalningstransaktion,
15. *avgifter*: alla eventuella avgifter och sanktionsavgifter som konsumenten ska betala till betaltjänstleverantören för, eller med avseende på, tjänster som är knutna till ett betalkonto,
16. *inlåningsränta*: räntesats till vilken ränta betalas till kunden avseende inlåningsmedel på ett betalkonto,
17. *varaktigt medium*: varje medel som gör det möjligt för konsumenten att bevara information, som riktas till den konsumenten personligen, på ett sätt som är tillgängligt för användning i framtiden under en tidsperiod som är lämplig med hänsyn till vad som är avsikten med informationen och som tillåter oförändrad återgivning av den bevarade informationen,
18. *byte eller bytestjänst*: överföring på en konsuments begäran från en betaltjänstleverantör till en annan antingen av information om alla eller vissa stående överföringar, återkommande autogireringar och återkommande inbetalningar som utförs för ett betalkonto, eller ett positivt betalsaldo från ett betalkonto till ett annat, eller både och, med eller utan avslutande av det tidigare betalkontot,
19. *autogirering*: en nationell eller gränsöverskridande betaltjänst för debitering av en betalares betalkonto, där en betalningstransaktion initieras av betalningsmottagaren med betalarens medgivande,
20. *betalning*: en nationell eller gränsöverskridande betaltjänst för kreditering av en betalningsmottagares betalkonto genom en betalningstransaktion eller en rad betalningstransaktioner från en betalares betalkonto och som utförs av den betaltjänstleverantör hos vilken betalarens betalkonto finns, på grundval av en instruktion som lämnats av betalaren,

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (EUT L 176, 27.6.2013, s. 1).

21. *stående överföring*: en instruktion som betalaren lämnat till den betaltjänstleverantör hos vilken betalarens betalkonto finns i syfte att utföra regelbundna betalningar eller betalningar vid förutbestämda tidpunkter,
22. *medel*: sedlar och mynt, kontotillgodohavanden samt elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG ⁽¹⁾,
23. *ramavtal*: ett betaltjänstavtal som reglerar det kommande genomförandet av enskilda och successiva betalningstransaktioner och som kan innehålla skyldigheter och villkor för att öppna ett betalkonto,
24. *bankdag*: en dag då den berörda betaltjänstleverantören har öppet för verksamhet i den utsträckning som krävs för att genomföra en betalningstransaktion,
25. *kontokredit*: ett uttryckligt kreditavtal varigenom en betaltjänstleverantör ger en konsument tillgång till medel som överskrider det aktuella saldot på konsumentens betalkonto,
26. *överskridande*: en underförstått accepterad kontokredit varigenom en betaltjänstleverantör tillåter en konsument att utnyttja medel som överskrider det aktuella saldot på konsumentens betalkonto eller den överenskomna kontokrediten,
27. *behörig myndighet*: en myndighet som utsetts som behörig av en medlemsstat i enlighet med artikel 21.

KAPITEL II

JÄMFÖRBARHET HOS AVGIFTER I SAMBAND MED BETALKONTON

Artikel 3

Förteckning över de mest representativa betalkontotjänster som omfattas av en avgift på nationell nivå samt standardiserad terminologi

1. Medlemsstaterna ska upprätta en preliminär förteckning över som minst 10 och högst 20 av de mest representativa tjänster som är knutna till ett betalkonto och som omfattas av en avgift på nationell nivå som erbjuds av minst en betaltjänstleverantör. Förteckningen ska innehålla standardiserade termer och definitioner för var och en av de identifierade tjänsterna. Endast en term ska användas för varje tjänst på vart och ett av medlemsstatens officiella språk.
2. Vid tillämpning av punkt 1 ska medlemsstaterna ta hänsyn till de tjänster som
 - a) konsumenterna oftast använder i samband med sina betalkonton,
 - b) medför de högsta sammanlagda kostnaderna för konsumenterna, både sammanlagt och per enhet.

För att säkerställa en korrekt tillämpning av de kriterier som fastställs i första stycket i denna punkt ska EBA utfärda riktlinjer enligt artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010 senast den 18 mars 2015.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG av den 16 september 2009 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet, om ändring av direktiven 2005/60/EG och 2006/48/EG och om upphävande av direktiv 2000/46/EG (EUT L 267, 10.10.2009, s. 7).

3. Medlemsstaterna ska översända de preliminära förteckningar som avses i punkt 1 till kommissionen och EBA senast den 18 september 2015. Medlemsstaterna ska på begäran tillhandahålla kommissionen kompletterande information om de uppgifter som ligger till grund för upprättandet av dessa förteckningar när det gäller de kriterier som fastställs i punkt 2.

4. På grundval av de preliminära förteckningar som översänts i enlighet med punkt 3 ska EBA utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn där den standardiserade unionsterminologin anges för de tjänster som är gemensamma för åtminstone en majoritet av medlemsstaterna. Den standardiserade unionsterminologin ska omfatta gemensamma termer för och definitioner av de gemensamma tjänsterna och ska göras tillgänglig på unionens institutioners officiella språk. På vart och ett av en medlemsstats officiella språk ska endast en term användas för varje tjänst.

EBA ska lämna dessa förslag till tekniska standarder för genomförande till kommissionen senast den 18 september 2016.

Kommissionen ska delegeras befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med det förfarande som fastställs i artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

5. Medlemsstaterna ska integrera den standardiserade unionsterminologi som fastställts enligt punkt 4 i den preliminära förteckning som avses i punkt 1 och offentliggöra den resulterande slutliga förteckningen över de mest representativa bankkontotjänsterna utan dröjsmål och senast inom tre månader efter ikraftträdandet av den delegerade akt som avses i punkt 4.

6. Medlemsstaterna ska vart fjärde år, efter offentliggörande av den slutliga förteckning som avses i punkt 5, genomföra en bedömning och när så krävs en uppdatering av förteckningen över mest representativa tjänster som fastställts enligt punkterna 1 och 2. De ska underrätta kommissionen och EBA om resultatet av bedömningen och i förekommande fall om den uppdaterade förteckningen över mest representativa tjänster. EBA ska se över och vid behov uppdatera den standardiserade unionsterminologin, i enlighet med den process som anges i punkt 4. Vid en uppdatering av den standardiserade unionsterminologin ska medlemsstaterna uppdatera och offentliggöra den slutliga förteckning som avses i punkt 5 och se till att betaltjänstleverantörerna använder de uppdaterade termerna och definitionerna.

Artikel 4

Dokument med avgiftsinformation och ordlista

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 42.3 i direktiv 2007/64/EG och kapitel II i direktiv 2008/48/EG ska medlemsstaterna se till att betaltjänstleverantörer, innan de ingår avtal om ett betalkonto med en konsument, i god tid ger konsumenten ett dokument på papper eller på eller annat varaktigt medium, med de standardiserade termerna i den slutliga förteckningen över de mest representativa tjänsterna som är knutna till ett betalkonto och som avses i artikel 3.5 i det här direktivet och, om dessa tjänster erbjuds av betaltjänstleverantören, motsvarande avgifter för varje tjänst.

2. Dokumentet med avgiftsinformation ska

- a) vara en kortfattad och separat handling,
- b) vara presenterat och utformat så att det är tydligt och lättläst, med tillräckligt stora tecken,
- c) inte vara svårare att läsa om originalet är utformat i färg om det är utskrivet eller kopierat i svartvitt,
- d) vara skrivet på det officiella språket i det land där betalkontot erbjuds eller på ett annat språk om konsumenten och betaltjänstleverantören har avtalat om detta,

- e) vara korrekt, inte vilseledande och anges i betalkontots valuta eller i annan unionsvaluta om konsumenten och betaltjänstleverantören har avtalat om detta,
- f) innehålla rubriken "dokument med avgiftsinformation" högst upp på första sidan bredvid en gemensam symbol som särskiljer dokumentet från övrig dokumentation, och
- g) innehålla en förklaring om att det innehåller avgifter för betalkontots mest representativa tjänster och att den fullständiga förhands- och avtalsinformationen för alla tjänster finns i andra dokument.

Medlemsstater får besluta att dokumentet med avgiftsinformation vid tillämpning av punkt 1 ska tillhandahållas tillsammans med den information som krävs enligt andra unionslagstiftningsakter eller nationella lagstiftningsakter om betalkonton och tillhörande tjänster på villkor att alla krav i första stycket i denna punkt uppfylls.

3. Om en eller flera tjänster erbjuds som en del av ett paket med tjänster som rör ett betalkonto ska dokumentet med avgiftsinformation innehålla uppgifter om avgiften för paketet i sin helhet, vilka och hur många tjänster som ingår i paketet samt om extraavgiften för eventuella tjänster som går utöver det antal tjänster som omfattas av paketavgiften.

4. Medlemsstaterna ska införa en skyldighet för betaltjänstleverantörer att för konsumenterna tillgängliggöra en ordlista som minst omfattar de standardiserade begrepp som fastställs i den slutliga förteckning som avses i artikel 3.5 och tillhörande definitioner.

Medlemsstaterna ska se till att den ordlista som tillhandahålls i enlighet med första stycket, inbegripet eventuella tillhörande definitioner, formuleras på ett klart, otvetydigt och icke-tekniskt sätt och att den inte är vilseledande.

5. Betaltjänstleverantörerna ska se till att dokumentet med avgiftsinformation och ordlistan alltid är tillgängliga för konsumenten. De ska tillhandahållas så att de är lätt tillgängliga, även för personer som inte är kunder, i elektronisk form på kreditinstitutens webbplatser om möjligt och, i betaltjänstleveratörens lokaler som är tillgängliga för konsumenten. De ska också på begäran av en konsument tillhandahållas kostnadsfritt på papper eller på ett annat varaktigt medium.

6. EBA ska, efter samråd med nationella myndigheter och efter det att konsumentundersökningar gjorts, utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande för ett standardiserat presentationsformat för dokumentet med avgiftsinformation och dess gemensamma symbol.

EBA ska lämna dessa förslag till tekniska standarder för genomförande till kommissionen senast den 18 september 2016.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket i denna punkt i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1093/2010.

7. Efter uppdateringen av den standardiserade unionsterminologin enligt artikel 3.6 ska EBA, vid behov, granska och uppdatera det standardiserade presentationsformatet för dokumentet med avgiftsinformation och dess gemensamma symbol med hjälp av det förfarande som anges i punkt 6 i den här artikeln.

Artikel 5

Redovisning av avgifter

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 47 och 48 i direktiv 2007/64/EG och artikel 12 i direktiv 2008/48/EG ska medlemsstaterna se till att betaltjänstleverantörer minst en gång per år utan kostnad förser konsumenter med en redovisning av alla de avgifter och, i förekommande fall, information om de räntesatser som avses i punkt 2 c och d i den här artikeln, som är förbundna med tjänster som rör betalkonton. I tillämpliga fall ska betaltjänstleverantörerna använda de standardiserade begreppen i den slutliga förteckning som avses i artikel 3.5 i det här direktivet.

En överenskommelse ska träffas med konsumenten om vilken kommunikationskanal som ska användas för redovisning av avgifter. Redovisningen av avgifter ska åtminstone på konsumentens begäran tillhandahållas på papper.

2. Redovisningen av avgifter ska åtminstone omfatta följande information:

- a) Den enhetsavgift som tas ut för varje tjänst och det antal tillfällen tjänsten nyttjades under den aktuella perioden, och när tjänsterna kombineras i ett paket, den avgift som tas ut för paketet som helhet samt antalet gånger paketavgiften tas ut under den aktuella perioden och den extraavgift som tas ut för eventuella tjänster som går utöver det antal tjänster som omfattas av paketavgiften.
- b) Det sammanlagda beloppet för de avgifter som under den aktuella perioden tagits ut för varje tjänst, varje paket med tjänster och för tjänster som går utöver det antal tjänster som omfattas av paketavgiften.
- c) I förekommande fall, den kontokreditsränta som tillämpas på betalkontot och det sammanlagda räntebelopp som tagits ut i samband med kontokrediten under den aktuella perioden.
- d) I förekommande fall, den inlåningsränta som tillämpas på betalkontot och det sammanlagda beloppet för upplupen ränta under den aktuella perioden.
- e) Det sammanlagda beloppet för de avgifter som har tagits ut för alla tillhandahållna tjänster under den aktuella perioden.

3. Redovisningen av avgifter ska

- a) vara presenterad och utformad så att den är tydlig och lättläst, med tillräckligt stora tecken,
- b) vara korrekt, inte vilseledande och anges i betalkontots valuta eller i annan valuta om konsumenten och betaltjänstleverantören har avtalat om detta,
- c) innehålla rubriken "redovisning av avgifter" högst upp på första sidan av redovisningen, bredvid en gemensam symbol som särskiljer dokumentet från övrig dokumentation, och
- d) vara skriven på det officiella språket i det land där betalkontot erbjuds eller på ett annat språk om konsumenten och betaltjänstleverantören har avtalat om detta.

Medlemsstaterna får besluta att redovisningen av avgifter ska tillhandahållas tillsammans med den information som krävs enligt andra unionslagstiftningsakter eller nationella lagstiftningsakter om betalkonton och tillhörande tjänster så länge som alla krav i första stycket uppfylls.

4. EBA ska, efter samråd med nationella myndigheter och efter det att konsumentundersökningar gjorts, utarbeta tekniska standarder för genomförande för ett standardiserat presentationsformat för redovisningen av avgifter och dess gemensamma symbol.

EBA ska lämna dessa förslag till de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket till kommissionen senast den 18 september 2016.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket i denna punkt i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1093/2010.

5. Efter uppdateringen av den standardiserade unionsterminologin enligt artikel 3.6 ska EBA, vid behov, granska och uppdatera det standardiserade presentationsformatet för redovisningen av avgifter och dess gemensamma symbol med hjälp av det förfarande som anges i punkt 4 i den här artikeln.

Artikel 6

Information till konsumenter

1. Medlemsstaterna ska se till att betaltjänstleverantörer i sin avtalsinformation, kommersiella information och information i marknadsföring till konsumenter, i tillämpliga fall, använder de standardiserade begreppen i den slutliga förteckning som avses i artikel 3.5. Betaltjänstleverantörer får använda namn på varumärken i dokumentet med avgiftsinformation och i redovisningen av avgifter, förutsatt att sådana namn på varumärken används som tillägg till de standardiserade termerna i den slutliga förteckning som avses i artikel 3.5 och fungerar som en sekundär beteckning på de tjänsterna.

2. Betaltjänstleverantörer får använda namn på varumärken för att beteckna sina tjänster i sin avtalsinformation, kommersiella information och information i marknadsföring till konsumenter, förutsatt att de i förekommande fall tydligt anger de motsvarande standardiserade termerna som fastställs i den slutliga förteckning som avses i artikel 3.5.

Artikel 7

Jämförelsewebbplatser

1. Medlemsstaterna ska se till att konsumenterna har kostnadsfri tillgång till minst en webbplats med jämförelser av de avgifter som betaltjänstleverantörer tar ut för åtminstone tjänsterna i den slutliga förteckning som avses i artikel 3.5 på nationell nivå.

En jämförelsewebbplats kan drivas antingen av en privat aktör eller en offentlig myndighet.

2. Medlemsstaterna får kräva att de jämförelsewebbplatser som avses i punkt 1 innehåller ytterligare faktorer för jämförelse av den servicenivå som betaltjänstleverantören erbjuder.

3. De jämförelsewebbplatser som upprättas i enlighet med punkt 1 ska

- a) vara fristående genom att säkerställa att alla betaltjänstleverantörer behandlas på samma sätt i sökresultaten,
- b) innehålla tydlig information om ägarna,
- c) ange tydliga och objektiva kriterier som grund för jämförelserna,
- d) använda klarspråk och otvetydigt språk samt i tillämpliga fall använda de standardiserade begreppen i den slutliga förteckning som avses i artikel 3.5,
- e) erbjuda korrekt och aktuell information samt ange tidpunkten för den senaste uppdateringen,
- f) innefatta ett brett urval av betalkontoerbjudanden som täcker en betydande del av marknaden och, när den presenterade informationen inte utgör en fullständig bild av marknaden, en tydlig angivelse av detta innan resultaten visas, och
- g) erbjuda effektiva rutiner för rapportering av felaktig avgiftsinformation.

4. Medlemsstaterna ska se till att information om tillgängligheten av webbplatser som uppfyller kraven i denna artikel är tillgänglig online.

Artikel 8

Betalkonton i paket med en annan produkt eller tjänst

Medlemsstaterna ska se till att en betaltjänstleverantör som erbjuder ett betalkonto som en del av ett paket tillsammans med en annan produkt eller tjänst som inte hör ihop med ett betalkonto informerar konsumenten om huruvida det går att köpa betalkontot separat, och i så fall tillhandahåller separat information om kostnaderna och avgifterna för var och en av de andra produkterna och tjänsterna som erbjuds i det paketet och som kan köpas separat.

KAPITEL III

BYTE

Artikel 9

Tillhandahållande av bytestjänsten

Medlemsstaterna ska se till att betaltjänstleverantörer erbjuder en bytestjänst enligt beskrivningen i artikel 10 mellan betalkonton i samma valuta till alla konsumenter som öppnar eller innehar ett betalkonto hos en betaltjänstleverantör som är etablerad inom den berörda medlemsstatens territorium.

Artikel 10

Bytestjänsten

1. Medlemsstaterna ska se till att bytestjänsten inleds av den mottagande betaltjänstleverantören på konsumentens begäran. Bytestjänsten ska åtminstone efterleva punkterna 2–6.

Medlemsstaterna får fastställa eller bibehålla åtgärder som alternativ till dem som avses i punkterna 2–6, under förutsättning att

- a) det tydligt främjar konsumenten,
- b) det inte innebär någon ytterligare belastning för konsumenten och
- c) bytet slutförs inom högst samma övergripande tidsram som den som anges i punkterna 2–6.

2. Den mottagande betaltjänstleverantören ska genomföra bytestjänsten när den har mottagit konsumentens tillstånd. Om kontot har fler än två innehavare ska tillstånd inhämtas från var och en av dem.

Tillståndet ska upprättas på ett av de officiella språken i den medlemsstat där bytestjänsten initieras eller på ett annat språk som parterna kommit överens om.

I tillståndet ska konsumenten kunna ge sitt specifika samtycke till att den överförande betaltjänstleverantören utför var och en av de uppgifter som avses i punkt 3 och sitt specifika samtycke till att den mottagande betaltjänstleverantören utför var och en av de uppgifter som avses i punkt 5.

I tillståndet ska konsumenten särskilt kunna precisera de inkommande betalningar, stående överföringar och autogireningsmedgivanden som ska bytas. I tillståndet ska konsumenten även kunna ange det datum från och med vilket stående överföringar och autogireringar ska utföras från det betalkonto som öppnas eller innehas hos den mottagande betaltjänstleverantören. Det datumet ska vara minst sex bankdagar efter den dag då den mottagande betaltjänstleverantören tar emot de handlingar som överförs från den överförande betaltjänstleverantören enligt punkt 4. Medlemsstaterna får kräva att konsumentens tillstånd ska vara skriftligt och att konsumenten får en kopia av tillståndet.

3. Den mottagande betaltjänstleverantören ska, inom två dagar från mottagandet av det tillstånd som avses i punkt 2, begära att den överförande betaltjänstleverantören utför följande uppgifter om detta anges i konsumentens tillstånd:
- a) Överlämna en förteckning över samtliga stående överföringar och tillgänglig information om autogireringsmedgivanden som ska bytas till den mottagande betaltjänstleverantören och, om konsumenten specifikt begär detta, till konsumenten.
 - b) Överlämna tillgänglig information om återkommande inkommande betalningar och autogireringar begärda av borgenärer som har utförts på konsumentens betalkonto under de föregående 13 månaderna till den mottagande betaltjänstleverantören och, på särskild begäran av konsumenten, till konsumenten.
 - c) I fall då den överförande betaltjänstleverantören inte tillhandahåller ett system för automatisk omdirigering av inkommande betalningar och autogireringar till det betalkonto som konsumenten innehar hos den mottagande betaltjänstleverantörer, upphöra att godkänna autogireringar och inkommande betalningar med verkan från och med den dag som anges i tillståndet.
 - d) Annullera stående överföringar med verkan från och med den dag som anges i tillståndet.
 - e) Överföra eventuellt återstående positivt saldo till det betalkonto som öppnats eller innehas hos den mottagande betaltjänstleverantören på den dag som konsumenten anger.
 - f) Avsluta det betalkonto som innehas hos det överförande kreditinstitutet på den dag som konsumenten anger.
4. Från och med mottagandet av en begäran från den mottagande betaltjänstleverantören ska den överförande betaltjänstleverantören, om detta framgår av konsumentens tillstånd, göra följande:
- a) Inom fem bankdagar till den mottagande betaltjänstleverantören översända den information som avses i punkt 3 a och b.
 - b) I de fall då den överförande betaltjänstleverantören inte tillhandahåller ett system för automatisk omdirigering av inkommande betalningar och autogireringar till det betalkonto som konsumenten innehar eller öppnar hos den mottagande betaltjänstleverantören, upphöra att godkänna inkommande betalningar och autogireringar för betalkontot med verkan från och med den dag som anges i tillståndet. Medlemsstaterna får kräva att den överförande betaltjänstleverantören informerar betalaren eller betalningsmottagaren om skälet till att betalningstransaktionen inte godkänns.
 - c) Annullera stående överföringar med verkan från och med den dag som anges i tillståndet.
 - d) Överföra det eventuella återstående positiva saldot från betalkontot till det betalkonto som öppnas eller innehas hos den mottagande betaltjänstleverantören på den dag som anges i tillståndet.
 - e) Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 45.1 och 45.6 i direktiv 2007/64/EG, avsluta betalkontot på den dag som anges i tillståndet om konsumenten inte har några utestående skyldigheter i fråga om det betalkontot och förutsatt att de åtgärder som förtecknas i leden a, b och d i denna punkt har fullföljts. Betaltjänstleverantören ska omedelbart informera konsumenten om sådana utestående skyldigheter förhindrar att konsumentens betalkonto avslutas.

5. Inom fem bankdagar från och med att den mottagande betaltjänstleverantören tagit emot den information som begärs från den överförande betaltjänstleverantör som anges i punkt 3 ska den mottagande betaltjänstleverantören i enlighet med vad som anges i tillståndet och i den mån som den information som den överförande betaltjänstleverantören eller konsumenten tillhandahåller gör det möjligt för den mottagande betaltjänstleverantören att göra detta, utföra följande uppgifter:

- a) Upprätta de stående överföringar som konsumenten har begärt och utföra dem med verkan från och med den dag som anges i tillståndet.
- b) Göra eventuella förberedelser som är nödvändiga för att ta emot autogireringar och ta emot dem med verkan från och med den dag som anges i tillståndet.
- c) I förekommande fall informera konsumenterna om deras rättigheter enligt artikel 5.3 d i förordning (EU) nr 260/2012.
- d) Informera de betalare som anges i tillståndet och som gör återkommande inkommande betalningar till en konsuments betalkonto om konsumentens betalkontouppgifter hos den mottagande betaltjänstleverantören samt överföra en kopia av konsumentens tillstånd till betalarna. Om den mottagande betaltjänstleverantören inte har all information som krävs för att informera betalningsmottagarna ska den uppmana konsumenten eller den överförande betaltjänstleverantören att lämna den information som saknas.
- e) Informera de betalningsmottagare som anges i tillståndet, och som använder en autogirering för att inkassera medel från en konsuments betalkonto, om konsumentens betalkontouppgifter hos den mottagande betaltjänstleverantören och från vilket datum autogireringar ska inkasseras från det betalkontot samt överföra en kopia av konsumentens tillstånd till betalningsmottagarna. Om den mottagande betaltjänstleverantören inte har all information som krävs för att informera betalningsmottagaren ska den uppmana konsumenten eller den överförande betaltjänstleverantören att lämna den information som saknas.

Om konsumenten väljer att personligen lämna den information som avses i leden d och e i första stycket i denna punkt till betalarna eller betalningsmottagarna, snarare än att ge sitt specifika samtycke i enlighet med punkt 2 till att den mottagande betaltjänstleverantören gör detta, ska den mottagande betaltjänstleverantören ge konsumenten standardbrev med uppgifter om betalkontot och det startdatum som anges i tillståndet inom den tidsfrist som avses i första stycket i denna punkt.

6. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 55.2 i direktiv 2007/64/EG ska den överförande betaltjänstleverantören inte blockera betalningsinstrument före den dag som anges i konsumentens tillstånd, så att tillhandahållandet av betaltjänster till konsumenten inte avbryts under tillhandahållandet av bytestjänsten.

Artikel 11

Underlätta för konsumenter att öppna konton över nationsgränserna

1. Medlemsstaterna ska se till att den betaltjänstleverantör hos vilken en konsument innehar ett betalkonto, om konsumenten meddelar betaltjänstleverantören att han önskar öppna ett betalkonto hos en betaltjänstleverantör som är etablerad i en annan medlemsstat, efter mottagandet av en sådan begäran bistår konsumenten på följande sätt:

- a) Kostnadsfritt tillhandahålla konsumenten en förteckning över alla de stående överföringar och gäldenärdrivna autogireringsmedgivanden, när sådana är tillgängliga, som för närvarande är aktiva samt tillgänglig information om de återkommande inkommande betalningar och borgenärdrivna autogireringar som utförts på konsumentens betalkonto under de senaste 13 månaderna. Den förteckningen ska inte medföra någon skyldighet för den nya betaltjänstleverantören att införa tjänster som den inte tillhandahåller.

- b) Överföra det eventuella återstående positiva saldot från det betalkonto som konsumenten innehar till det betalkonto som konsumenten öppnat eller innehar hos den nya betaltjänstleverantören, förutsatt att begäran innehåller fullständiga uppgifter för identifiering av den nya betaltjänstleverantören och konsumentens betalkonto.
- c) Stänga konsumentens betalkonto.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 45.1 och 45.6 i direktiv 2007/64/EG, och om konsumenten inte har några utestående skyldigheter i fråga om ett betalkonto, ska den betaltjänstleverantör hos vilken konsumenten innehar det betalkontot vidta de åtgärder som anges i leden a, b och c i punkt 1 i den här artikeln den dag som anges av konsumenten och som ska vara minst sex bankdagar efter den dag då den betaltjänstleverantören mottar konsumentens begäran, såvida inget annat överenskommit mellan parterna. Betaltjänstleverantören ska omedelbart informera konsumenten om utestående skyldigheter förhindrar att konsumentens betalkonto avslutas.

Artikel 12

Avgifter i samband med bytestjänsten

1. Medlemsstaterna ska se till att konsumenterna kostnadsfritt kan få tillgång till sina personuppgifter i fråga om befintliga stående överföringar och autogireringar som finns hos den överförande eller mottagande betaltjänstleverantören.
2. Medlemsstaterna ska se till att den överförande betaltjänstleverantören tillhandahåller den information som begärs av den mottagande betaltjänstleverantören enligt artikel 10.4 a utan att ta ut några avgifter av konsumenten eller den mottagande betaltjänstleverantören.
3. Medlemsstaterna ska se till att eventuella avgifter som den överförande betaltjänstleverantören tar ut av konsumenten för att avsluta det betalkonto som konsumenten innehar hos den leverantören fastställs enligt artikel 45.2, 45.4 och 45.6 i direktiv 2007/64/EG.
4. Medlemsstaterna ska se till att de eventuella avgifter som den överförande eller mottagande betaltjänstleverantören tar ut av konsumenten för andra tjänster som erbjuds enligt artikel 10 än de som avses i punkterna 1, 2 och 3 i den här artikeln är rimliga och i linje med betaltjänstleverantörens faktiska kostnader.

Artikel 13

Finansiell förlust för konsumenter

1. Medlemsstaterna ska se till att eventuella finansiella förluster, inbegripet avgifter och räntor, som uppstår för konsumenten och som är direkt följd av att en betaltjänstleverantör som deltar i bytesförfarandet inte uppfyller sina skyldigheter enligt artikel 10, utan dröjsmål ersätts av den betaltjänstleverantören.
2. Ansvar enligt punkt 1 ska inte vara tillämpligt i fall av osedvanliga eller oförutsägbara omständigheter som den betaltjänstleverantör som åberopar dessa omständigheter inte har något inflytande över och vars konsekvenser hade varit omöjliga att avvärja trots alla ansträngningar att göra så eller då en betaltjänstleverantör är bunden av andra rättsliga krav som omfattas av unionslagstiftningsakter eller nationella lagstiftningsakter.
3. Medlemsstaterna ska se till att ansvar enligt punkterna 1 och 2 fastställs i enlighet med de rättsliga krav som gäller på nationell nivå.

Artikel 14

Information om bytestjänsten

1. Medlemsstaterna ska se till att betaltjänstleverantörer ger konsumenterna tillgång till följande information om bytestjänsten:

- a) Den överförande respektive mottagande betaltjänstleverantörens roll under varje steg i bytesprocessen, enligt artikel 10.
- b) Tidsplanen för att slutföra de olika stegen.
- c) Eventuella avgifter för bytet.
- d) All information som konsumenten kommer att uppmanas att lämna.
- e) Det förfarande för alternativ tvistlösning som avses i artikel 24.

Medlemsstaterna får kräva att betaltjänstleverantörer även ger tillgång till annan information, inbegripet i tillämpliga fall information som är nödvändig för att avgöra vilket insättningsgarantisystem inom unionen betaltjänstleverantören är ansluten till.

2. Den information som avses i punkt 1 ska göras tillgänglig kostnadsfritt på papper eller på ett annat varaktigt medium i alla de av betaltjänstleverantörens lokaler som är tillgängliga för konsumenter och ska alltid finnas tillgänglig i elektronisk form på dess webbplats och ska på begäran lämnas till konsumenterna.

KAPITEL IV

TILLGÅNG TILL BETALKONTON

Artikel 15

Icke-diskriminering

Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitut inte diskriminerar konsumenter som är lagligen bosatta i unionen på grund av deras nationalitet eller bosättningsort eller på någon annan av de grunder som avses i artikel 21 i stadgan när de konsumenterna ansöker om eller använder ett betalkonto i unionen. De villkor som gäller för innehav av ett betalkonto med grundläggande funktioner får under inga omständigheter vara diskriminerande.

Artikel 16

Rätt till tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner

1. Medlemsstaterna ska se till att alla kreditinstitut eller ett tillräckligt antal kreditinstitut erbjuder konsumenter betalkonton med grundläggande funktioner, i syfte att garantera att samtliga konsumenter på deras territorium har tillgång till sådana konton och för att förhindra snedvridning av konkurrensen. Medlemsstaterna ska se till att betalkonton med grundläggande funktioner inte enbart erbjuds av kreditinstitut som endast tillhandahåller betalkonton med tjänster online.

2. Medlemsstaterna ska se till att konsumenter som är lagligen bosatta i unionen, inbegripet konsumenter som saknar fast adress och asylsökande samt konsumenter som inte beviljas uppehållstillstånd men som av rättsliga eller faktiska skäl inte kan utvisas, har rätt att öppna och nyttja ett betalkonto med grundläggande funktioner hos kreditinstitut som är etablerade inom deras territorium. Denna rätt ska gälla oberoende av konsumentens bosättningsort.

Medlemsstaterna får, med full respekt för de grundläggande friheter som garanteras genom fördragen, kräva att konsumenter som önskar öppna ett betalkonto med grundläggande funktioner på deras territorium visar att de har ett genuint intresse av att göra detta.

Medlemsstaterna ska se till att det inte är alltför svårt eller betungande för konsumenten att utöva sin rätt.

3. Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitut som erbjuder betalkonton med grundläggande funktioner öppnar betalkontot med grundläggande funktioner eller avslår en konsuments ansökan om ett betalkonto med grundläggande funktioner i varje fall utan onödigt dröjsmål och senast tio bankdagar efter det att en fullständig ansökan har mottagits.

4. Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitut avslår en ansökan om ett betalkonto med grundläggande funktioner, om öppnandet av ett sådant konto skulle innebära en överträdelse av bestämmelserna om förebyggande av penningtvätt och bekämpning av finansiering av terrorism fastställda i direktiv 2005/60/EG.

5. Medlemsstaterna får tillåta kreditinstitut som erbjuder betalkonton med grundläggande funktioner att avslå en ansökan om ett sådant konto, om en konsument redan har ett betalkonto hos ett kreditinstitut som är etablerat inom deras territorium, vilket gör det möjligt för konsumenten att utnyttja de tjänster som förtecknas i artikel 17.1, utom när konsumenten uppger att han har underrättats om att betalkontot ska avslutas.

I sådana fall får kreditinstitutet, innan det öppnar ett betalkonto med grundläggande funktioner, kontrollera huruvida konsumenten redan har ett betalkonto hos ett kreditinstitut etablerat i samma medlemsstat som gör det möjligt för konsumenten att utnyttja de tjänster som förtecknas i artikel 17.1. Kreditinstitut får i det syftet förlita sig på en av konsumenterna undertecknad försäkran på heder och samvete.

6. Medlemsstaterna får fastställa avgränsade och specifika ytterligare fall, när kreditinstitut kan vara tvungna eller kan välja att avslå en ansökan om ett betalkonto med grundläggande funktioner. Sådana fall ska baseras på bestämmelser i nationell rätt som är tillämpliga på landets territorium och antingen syfta till att underlätta kostnadsfri tillgång för konsumenten till ett betalkonto med grundläggande funktioner enligt mekanismen i artikel 25 eller till att undvika att konsumenter missbrukar sin rätt till tillgång till betalkonton med grundläggande funktioner.

7. Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitutet i de fall som avses i punkterna 4, 5 och 6 efter sitt beslut skriftligen och kostnadsfritt omedelbart underrättar konsumenten om att ansökan har avslagits och om den specifika anledningen till det, såvida inte en sådan underrättelse skulle skada den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen eller strida mot direktiv 2005/60/EG. Vid avslag ska kreditinstitutet informera konsumenten om förfarandet för att lämna in ett klagomål mot avslaget och om rätten för konsumenten att kontakta den relevanta behöriga myndigheten och det utsedda alternativa organet för tvistlösning samt tillhandahålla relevanta kontaktuppgifter.

8. Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitutet i de fall som avses i punkt 4 vidtar lämpliga åtgärder i enlighet med kapitel III i direktiv 2005/60/EG.

9. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillgången till ett betalkonto med grundläggande funktioner inte villkoras av köpet av ytterligare tjänster eller av aktier i kreditinstitutet, såvida inte det sistnämnda är ett villkor för alla kunder i kreditinstitutet.

10. Medlemsstaterna ska anses uppfylla de skyldigheter som fastställs i kapitel IV, om befintliga och bindande ramar säkerställer dess fullständiga tillämpning på ett tillräckligt klart och tydligt sätt, så att de berörda personerna kan ta reda på den fulla vidden av sina rättigheter och förlita sig på dem inför nationella domstolar.

Artikel 17

Egenskaper hos ett betalkonto med grundläggande funktioner

1. Medlemsstaterna ska se till att ett betalkonto med grundläggande funktioner innefattar följande tjänster:
 - a) Tjänster som möjliggör alla operationer som krävs för att öppna, inneha och avsluta ett betalkonto.
 - b) Tjänster som möjliggör insättning av medel på ett betalkonto.
 - c) Tjänster som möjliggör uttag av kontanter inom unionen från ett betalkonto över disk eller i uttagsautomater under eller utanför kreditinstitutets öppettider.
 - d) Utförande av följande betalningstransaktioner inom unionen:
 - i) Autogirering.
 - ii) Betalningstransaktioner genom ett debetkort, inbegripet betalningar online.
 - iii) Betalningar, inbegripet stående överföringar, vid terminaler och över disk och via kreditinstitutets onlinetjänster, i den mån dessa är tillgängliga.

Kreditinstitut ska erbjuda de tjänster som förtecknas i första stycket leden a–d i samma utsträckning som de redan erbjuder dem till konsumenter med andra betalkonton än betalkonton med grundläggande funktioner.

2. Medlemsstaterna får fastställa en skyldighet för kreditinstitut som är etablerade på deras territorium att tillsammans med ett betalkonto med grundläggande funktioner tillhandahålla ytterligare tjänster som anses vara väsentliga för konsumenter, baserat på allmän praxis på nationell nivå.
3. Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitut som är etablerade på deras territorium erbjuder betalkonton med grundläggande funktioner åtminstone i den berörda medlemsstatens nationella valuta.
4. Medlemsstaterna ska se till att konsumenter med ett betalkonto med grundläggande funktioner kan utföra ett obegränsat antal operationer i förhållande till de tjänster som avses i punkt 1.
5. När det gäller de tjänster som avses i punkterna 1 a, b, c och d ii i den här artikeln, med undantag av betalningstransaktioner genom ett kreditkort, ska medlemsstaterna se till att kreditinstituten inte tar ut några avgifter utöver de eventuella rimliga avgifter som avses i artikel 18, oberoende av antalet operationer som utförs på betalkontot.
6. I samband med de tjänster som avses i punkterna 1 d i och d ii i den här artikeln endast avseende betalningstransaktioner genom ett kreditkort och punkt 1 d iii i den här artikeln får medlemsstaterna fastställa ett minsta antal operationer för vilka kreditinstituten endast kan ta ut de eventuella rimliga avgifter som avses i artikel 18. Medlemsstaterna ska se till att detta minsta antal operationer är tillräckligt för att täcka konsumenters personliga bruk, med beaktande av befintligt konsumentbeteende och gängse kommersiell praxis. De avgifter som tas ut för operationer utöver det minsta antalet operationer ska aldrig vara högre än kreditinstitutets gängse prissättning.

7. Medlemsstaterna ska se till att konsumenten kan sköta och initiera betalningstransaktioner från sitt betalkonto med grundläggande funktioner i kreditinstitutets lokaler och/eller genom onlinetjänster, när sådana är tillgängliga.

8. Utan att det påverkar tillämpningen av de krav som fastställs i direktiv 2008/48/EG får medlemsstaterna tillåta kreditinstitut att på konsumentens begäran tillhandahålla en kontokredit kopplad till ett betalkonto med grundläggande funktioner. Medlemsstaterna får fastställa ett högsta belopp och en längsta varaktighet för alla sådana kontokrediter. Tillgången till eller användningen av betalkontot med grundläggande funktioner ska inte begränsas eller vara villkorat av ett köp av sådana kredittjänster.

Artikel 18

Avgifter

1. Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitut kostnadsfritt eller till en rimlig avgift erbjuder de tjänster som avses i artikel 17.

2. Medlemsstaterna ska se till att de avgifter som tas ut av konsumenten för att konsumenten inte fullgör sina åtaganden enligt ramavtalet är rimliga.

3. Medlemsstaterna ska se till att de rimliga avgifter som avses i punkterna 1 och 2 fastställs, med beaktande av minst följande kriterier:

a) Nationella inkomstnivåer.

b) De genomsnittliga avgifter som kreditinstitut i den berörda medlemsstaten tar ut för tjänster som tillhandahålls genom betalkonton.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av den rätt som avses i artikel 16.2 och den skyldighet som anges i punkt 1 i den här artikeln får medlemsstaterna kräva att kreditinstituten tillämpar olika prissättningssystem beroende på i vilken utsträckning konsumenten är ansluten till banken, något som särskilt möjliggör mer fördelaktiga villkor för utsatta konsumenter utan bankkonto. I sådana fall ska medlemsstaterna se till att konsumenterna ges vägledning och adekvat information om tillgängliga alternativ.

Artikel 19

Ramavtal och hävande av avtal

1. Ramavtal om tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner ska omfattas av direktiv 2007/64/EG, såvida inte annat anges i punkterna 2 och 4 i denna artikel.

2. Kreditinstitutet får endast ensidigt häva ett ramavtal, om minst ett av följande villkor är uppfyllt:

a) Konsumenten har avsiktligt använt betalkontot för olagliga ändamål.

b) Det har inte förekommit några transaktioner på betalkontot under mer än 24 på varandra följande månader.

c) Konsumenten har lämnat felaktiga uppgifter för att få öppna betalkontot med grundläggande funktioner, om korrekta uppgifter skulle ha lett till att konsumenten hade nekats att öppna ett sådant konto.

d) Konsumenten är inte längre lagligen bosatt i unionen.

e) Konsumenten har senare öppnat ett andra betalkonto, vilket gör det möjligt för konsumenten att utnyttja de tjänster som förtecknas i artikel 17.1, i den medlemsstat där konsumenten redan innehar ett betalkonto med grundläggande funktioner.

3. Medlemsstaterna får fastställa ytterligare avgränsade och specifika fall när ett ramavtal om ett betalkonto med grundläggande funktioner ensidigt får hävas av kreditinstitutet. Sådana fall ska baseras på bestämmelser i nationell rätt som är tillämpliga på deras territorium och syfta till att förhindra att konsument missbrukar rätten till tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner.

4. Medlemsstaterna ska se till att ett kreditinstitut som häver ett avtal om ett betalkonto med grundläggande funktioner på en eller fler av de grunder som anges i punkterna 2 b, d och e och punkt 3 skriftligen och kostnadsfritt underrättar konsumenten om grunderna och motiveringen till hävandet minst två månader innan hävandet träder i kraft, såvida inte en sådan underrättelse skulle skada den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen. Om kreditinstitutet häver kontraktet i enlighet med punkt 2 a eller c, ska hävandet omedelbart få verkan.

5. I underrättelsen om hävande ska konsumenterna informeras om förfarandet för att lämna in ett klagomål mot ett eventuellt hävande och om rätten för konsumenten att kontakta den behöriga myndigheten och det utsedda organet för alternativ tvistlösning samt tillhandahållas relevanta kontaktuppgifter.

Artikel 20

Allmän information om betalkonton med grundläggande funktioner

1. Medlemsstaterna ska se till att det vidtas adekvata åtgärder för att öka medvetenheten hos allmänheten om att det finns betalkonton med grundläggande funktioner, deras allmänna prisvillkor, förfarandena för att få tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner samt tillvägagångssätten för att få tillgång till förfaranden för alternativ tvistlösning. Medlemsstaterna ska se till att dessa åtgärder är tillräckliga och välriktade och framför allt att de når ut till utsatta och rörliga konsumenter och konsumenter utan bankkonto.

2. Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitut kostnadsfritt ger konsumenter tillgång till åtkomlig information om och hjälp med de särskilda funktionerna hos det betalkonto med grundläggande funktioner som erbjuds, tillhörande avgifter och nyttjandevillkor. Medlemsstaterna ska också se till att det av informationen tydligt framgår att det inte är obligatoriskt att köpa ytterligare tjänster för att få tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner.

KAPITEL V

BEHÖRIGA MYNDIGHETER OCH ALTERNATIV TVISTLÖSNING

Artikel 21

Behöriga myndigheter

1. Medlemsstaterna ska utse nationella behöriga myndigheter med befogenhet att se till att detta direktiv tillämpas och verkställs och ska säkerställa att dessa myndigheter har utrednings- och verkställighetsbefogenheter och tillräckliga resurser så att de kan fullgöra sitt uppdrag på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

De behöriga myndigheterna ska vara antingen offentliga myndigheter eller organ som erkänts enligt nationell rätt eller av enligt nationell rätt för ändamålet uttryckligen bemyndigade offentliga myndigheter. De ska inte vara betaltjänstleverantörer, med undantag för nationella centralbanker.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna och alla personer som arbetar eller har arbetat för behöriga myndigheter samt revisorer och experter som arbetar på deras uppdrag är bundna av tystnadsplikt. Ingen förtrolig information som erhålls i tjänsten får röjas till någon person eller myndighet utom i sammanfattad eller aggregerad form, dock med förbehåll för fall som omfattas av straffrätt eller av detta direktiv. Detta ska emellertid inte hindra de behöriga myndigheterna från att utbyta eller överföra förtrolig information i enlighet med unionsrätten och nationell rätt.

3. Medlemsstaterna ska se till att de myndigheter som utsetts till behöriga att säkerställa tillämpningen och verkställandet av detta direktiv är någon, eller båda, av följande:

- a) Behöriga myndigheter enligt definitionen i artikel 4.2 i förordning (EU) nr 1093/2010.
- b) Andra myndigheter än de behöriga myndigheter som avses i led a, under förutsättning att nationella lagar eller andra författningar kräver att dessa myndigheter samarbetar med de behöriga myndigheter som avses i led a närhelst så krävs för att utföra sitt uppdrag enligt detta direktiv, även när det gäller att samarbeta med EBA enligt vad som krävs i detta direktiv.

4. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen och EBA om de behöriga myndigheterna och om eventuella ändringar vad gäller detta. Den första underrättelsen av detta slag ska ske snarast möjligt och senast den 18 september 2016.

5. De behöriga myndigheterna ska utöva sina befogenheter i enlighet med nationell rätt antingen

- a) direkt enligt sina egna befogenheter eller under tillsyn av de rättsliga myndigheterna, eller
- b) genom ansökan till domstolar som är behöriga att fatta det beslut som krävs, inbegripet, när så är lämpligt, genom överklagande, om ansökan om att fatta det nödvändiga beslutet avslås.

6. Om en medlemsstat har mer än en behörig myndighet på sitt territorium, ska medlemsstaten se till att deras respektive uppdrag är tydligt definierade och att det råder ett nära samarbete dem emellan, så att de kan fullgöra sina respektive uppdrag på ett effektivt sätt.

7. Kommissionen ska minst en gång om året i *Europeiska unionens officiella tidning* offentliggöra en förteckning över de behöriga myndigheterna och kontinuerligt uppdatera den på sin webbplats.

Artikel 22

Skyldighet att samarbeta

1. Behöriga myndigheter i olika medlemsstater ska vid behov samarbeta med varandra för att de vid utövandet av sina befogenheter enligt detta direktiv ska kunna fullgöra sina uppdrag enligt detta direktiv eller nationell rätt.

De behöriga myndigheterna ska bistå behöriga myndigheter i övriga medlemsstater. De ska särskilt utbyta information och samarbeta vid all utrednings- eller tillsynsverksamhet.

För att underlätta och påskynda samarbetet, särskilt informationsutbytet, ska varje medlemsstat utse en behörig myndighet till kontaktpunkt för frågor som gäller detta direktiv. Medlemsstaten ska meddela kommissionen och de andra medlemsstaterna namnen på de myndigheter som har utsetts att motta förfrågningar om utbyte av information eller samarbete enligt denna punkt.

2. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga administrativa och organisatoriska åtgärder för att underlätta det bistånd som föreskrivs i punkt 1.

3. De behöriga myndigheter som i överensstämmelse med punkt 1 har utsetts till kontaktpunkter inom ramen för detta direktiv ska utan onödigt dröjsmål förse varandra med de upplysningar som erfordras för att de, i egenskap av behöriga myndigheter, ska kunna utföra sina uppgifter i överensstämmelse med de bestämmelser som antas med stöd av detta direktiv.

De behöriga myndigheter som utbyter information med andra behöriga myndigheter enligt detta direktiv får samtidigt med meddelandet ange att sådan information inte får överlämnas utan deras uttryckliga samtycke och sådan information får då endast utbytas för det ändamål för vilket dessa myndigheter gav sitt samtycke.

Den behöriga myndighet som har utsetts till kontaktpunkt får översända den information som den har erhållit till de andra behöriga myndigheterna, men de får däremot inte vidarebefordra informationen till andra organ eller fysiska eller juridiska personer utan uttryckligt samtycke från de behöriga myndigheter som överlämnade informationen och endast för de ändamål för vilka dessa myndigheter gav sitt samtycke, med undantag för vederbörligen motiverade fall, då den omedelbart ska underrätta den kontaktpunkt som tillhandahöll informationen.

4. En behörig myndighet får endast vägra att tillmötesgå en begäran om samarbete vid genomförandet av utrednings- eller tillsynsverksamhet eller informationsutbyte enligt punkt 3, om

- a) en sådan utredning, kontroll på plats, tillsynsverksamhet eller ett sådant informationsutbyte negativt kan påverka den tillfrågade medlemsstatens suveränitet, säkerhet eller allmänna ordning,
- b) rättsliga förfaranden i fråga om samma gärningar och personer redan har inletts inför myndigheterna i den tillfrågade medlemsstaten,
- c) ett slutligt avgörande redan har meddelats beträffande samma gärningar och personer i den tillfrågade medlemsstaten.

Vid en sådan vägran ska den behöriga myndigheten underrätta den behöriga myndighet som lämnade begäran om avslaget och tillhandahålla så ingående upplysningar som möjligt.

Artikel 23

Lösande av tvister mellan behöriga myndigheter i olika medlemsstater

De behöriga myndigheterna får hänskjuta frågor till EBA, om en begäran om samarbete, särskilt om informationsutbyte, har avslagits eller inte besvarats inom rimlig tid, och får begära dess hjälp i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010. I detta fall får EBA agera i enlighet med de befogenheter som den tilldelas genom samma artikel och varje bindande beslut av bankmyndigheten i enlighet med den artikeln ska vara bindande för de berörda behöriga myndigheterna, oavsett om dessa behöriga myndigheter är medlemmar i EBA eller inte.

Artikel 24

Alternativ tvistlösning

Medlemsstaterna ska se till att konsumenterna har tillgång till effektiva förfaranden för alternativ tvistlösning av tvister som kan uppstå till följd av de rättigheter och skyldigheter som införs genom detta direktiv. Sådana förfaranden för alternativ tvistlösning och de enheter som erbjuder dem ska uppfylla de kvalitetskrav som fastställs i direktiv 2013/11/EU.

Artikel 25

Mekanism vid avslag av ansökan om ett betalkonto för vilket en avgift tas ut

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 16 får medlemsstaterna inrätta en särskild mekanism för att säkerställa att konsumenter som inte har ett betalkonto på deras territorium och som har vägrats tillgång till ett betalkonto för vilket kreditinstituten tar ut en avgift kostnadsfritt får faktisk tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner.

KAPITEL VI

SANKTIONER

Artikel 26

Sanktioner

1. Medlemsstaterna ska fastställa bestämmelser om sanktioner för överträdelse av nationell lagstiftning som införlivar detta direktiv och vidta alla åtgärder som krävs för att se till att de genomförs. Sådana sanktioner ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

2. Medlemsstaterna ska föreskriva att den behöriga myndigheten får offentliggöra administrativa sanktioner som påförs för överträdelse av de bestämmelser som antas för införlivande av detta direktiv, om inte offentliggörandet allvarligt äventyrar finansmarknaderna eller åsamkar de berörda parterna oproportionell skada.

KAPITEL VII

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 27

Utvärdering

1. Medlemsstaterna ska ge kommissionen information om följande första gången senast den 18 september 2018 och därefter vartannat år:

- a) Betaltjänstleverantörernas efterlevnad av artiklarna 4, 5 och 6.
 - b) Medlemsstaternas efterlevnad av kraven på att se till att jämförelsewebbplatser enligt artikel 7 existerar.
 - c) Antal byten av betalkonto som har genomförts och andelen ansökningar om byte som har fått avslag.
 - d) Antal kreditinstitut som erbjuder betalkonton med grundläggande funktioner, antal sådana konton som har öppnats och andelen ansökningar om betalkonton med grundläggande funktioner som har fått avslag.
2. Kommissionen ska utarbeta en rapport första gången senast den 18 september 2018 och därefter vartannat år på grundval av information från medlemsstaterna.

Artikel 28

Översyn

1. Senast den 18 september 2019 ska kommissionen överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv, vid behov åtföljd av ett lagstiftningsförslag.

Rapporten ska innehålla följande:

- a) En förteckning över alla överträdelseförfaranden som kommissionen har inlett rörande detta direktiv.
- b) En bedömning av de genomsnittliga avgiftsnivåerna i medlemsstaterna för betalkonton som faller inom tillämpningsområdet för detta direktiv.
- c) En bedömning av möjligheten att utarbeta ramar för att säkerställa automatisk omdirigering av betalningar från ett betalkonto till ett annat inom samma medlemsstat i kombination med automatiska meddelanden till betalningsmottagare eller betalare när deras överföringar omdirigeras.
- d) En bedömning av möjligheten att utvidga den bytestjänst som avses i artikel 10 till fall där den mottagande och den överförande betaltjänstleverantören är belägna i olika medlemsstater samt av möjligheten att öppna gränsöverskridande konton enligt artikel 11.
- e) En bedömning av antalet kontoinnehavare som har bytt betalkonto sedan detta direktivs införlivande på grundval av information från medlemsstaterna enligt artikel 27.
- f) En bedömning av lönsamheten i ett genomförande av en fullständig unionsomfattande portabilitet för betalkontonummer.
- g) En bedömning av antalet kreditinstitut som erbjuder betalkonton med grundläggande tjänster.
- h) En bedömning av antalet och, om anonymiserad information görs tillgänglig, kännetecknen för konsumenter som har öppnat betalkonton med grundläggande funktioner sedan detta direktivs införlivande.
- i) En bedömning av de genomsnittliga årsavgifter som tas ut för betalkonton med grundläggande funktioner på medlemsstatsnivå.
- j) En bedömning av befintliga åtgärders effektivitet och behovet av ytterligare åtgärder för att öka den ekonomiska integreringen och bistå utsatta samhällsmedlemmar vad avser överskuldssättning.
- k) Exempel på bästa praxis i medlemsstaterna för att minska antalet konsumenter som är utestängda från betaltjänster.

2. I rapporten ska det, även utifrån den information som har lämnats av medlemsstaterna enligt artikel 27, bedömas huruvida det krävs en ändring och uppdatering av förteckningen över de tjänster som ska ingå i ett betalkonto med grundläggande funktioner, med hänsyn till utvecklingen av betalningsmetoder och teknik.

3. I rapporten ska det även göras en bedömning av huruvida det krävs ytterligare åtgärder utöver dem som antas enligt artiklarna 7 och 8 i fråga om jämförelsewebbplatser och paketerbudanden, och särskilt behovet av ackreditering av jämförelsewebbplatser.

Artikel 29

Införlivande

1. Senast den 18 september 2016 ska medlemsstaterna anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen.

2. De ska tillämpa de bestämmelser som avses i punkt 1 från och med den 18 september 2016.

Genom undantag från första stycket gäller följande:

- a) Artikel 3 ska tillämpas från och med den 17 september 2014.
- b) Medlemsstaterna ska tillämpa de åtgärder som är nödvändiga för att efterleva artiklarna 4.1–4.5, 5.1, 5.2 och 5.3, 6.1 och 6.2 samt 7 senast nio månader efter ikraftträdandet av den delegerade akt som avses i artikel 3.4.
- c) De medlemsstater där det på nationell nivå redan finns en motsvarighet till ett dokument med avgiftsinformation får välja att integrera det gemensamma formatet och dess gemensamma symbol senast 18 månader efter ikraftträdandet av den delegerade akt som avses i artikel 3.4.
- d) De medlemsstater där det på nationell nivå redan finns en motsvarighet till en redovisning av avgifter får välja att integrera det gemensamma formatet och dess gemensamma symbol senast 18 månader efter ikraftträdandet av den delegerade akt som avses i artikel 3.4.
3. När en medlemsstat antar de bestämmelser som avses i punkt 1 ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.
4. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 30

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 31

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdat i Bryssel den 23 juli 2014.

På Europaparlamentets vägnar

M. SCHULZ

Ordförande

På rådets vägnar

S. GOZI

Ordförande

Lagförslag i delrapport 2 från 2015 års betaltjänstutredning (Fi 2015:02) Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner

Prop. 2016/17:129
Bilaga 2

Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2010:751) om betaltjänster att det ska införas ett nytt kapitel, 4 a kap., av följande lydelse.

4 a kap. Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner

Rätten till betalkonto

1 § Ett kreditinstitut som driver tillståndspliktig bank- eller finansieringsrörelse enligt 2 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse får inte vägra en konsument som är bosatt i en stat inom EES att öppna ett betalkonto eller att till kontot knyta sådana grundläggande funktioner enligt 2 § som institutet tillhandahåller andra kunder.

Första stycket gäller inte om det skulle strida mot bestämmelserna i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism att tillhandahålla konsumenten ett betalkonto eller om det finns andra särskilda skäl emot ett tillhandahållande.

Grundläggande funktioner

2 § De grundläggande funktionerna enligt 1 § är

1. tjänster som krävs för att öppna, inneha och avsluta ett betalkonto,
2. tjänster som gör det möjligt att sätta in medel på ett betalkonto,
3. tjänster som gör det möjligt att inom EES över disk eller i uttagsautomater ta ut kontanter från ett betalkonto, och
4. utförande inom EES av följande betalningstransaktioner:
 - a) autogirering,
 - b) betalningar genom ett debetkort, inbegripet betalningar online, samt
 - c) betalningar, inbegripet stående överföringar, vid terminaler, över disk och via kreditinstitutets onlinetjänster.

Behandlingen av en ansökan om betalkonto

3 § En ansökan om betalkonto med grundläggande funktioner ska behandlas skyndsamt. Ärendet ska avgöras så snart som möjligt och senast tio bankdagar efter det att kreditinstitutet tagit emot en fullständig ansökan.

Om ansökan avslås, ska konsumenten omedelbart underrättas om detta och om vart han eller hon kan vända sig för att klaga på beslutet. Underrättelsen ska göras skriftligen och utan kostnad för konsumenten. Om det är möjligt, ska skälen för avslaget framgå av underrättelsen.

Avgifter för betalkonto med grundläggande funktioner

4 § Ett kreditinstitut får ta ut endast rimliga avgifter för att tillhandahålla en konsument ett betalkonto och för de grundläggande funktioner som knyts till kontot.

Information om villkor och avgifter

5 § Innan en konsument öppnar ett betalkonto med grundläggande funktioner ska kreditinstitutet ge honom eller henne en förteckning över de mest representativa tjänsterna som är knutna till betalkonton i Sverige och, i den mån kreditinstitutet tillhandahåller dessa tjänster, informera om avgifterna för dem.

Utöver det informationskrav vid tillhandahållande av betaltjänster som följer av 4 kap. ska kontohavaren minst en gång per år få kostnadsfri information om aktuella avgifter och räntesatser för de tjänster som knutits till konsumentens betalkonto.

Byte av betalkonto

6 § Ett kreditinstitut ska ha rutiner för byte av betalkonto i samma valuta mellan institutet och ett annat kreditinstitut i Sverige. Rutinerna ska säkerställa att ett sådant byte kan genomföras snabbt och utan onödiga olägenheter för konsumenten.

Det kreditinstitut som en konsument vid ett byte vill öppna ett betalkonto hos ska på begäran av konsumenten kontakta det kreditinstitut som konsumenten har ett betalkonto hos och se till att bytet genomförs. Bytet ska vara genomfört inom högst den tidsram som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner.

7 § Ekonomisk skada som har uppstått för en konsument till följd av att ett kreditinstitut inte har uppfyllt sina skyldigheter att genomföra bytet enligt 6 § ska ersättas av det kreditinstitutet.

Uppsägning av ett avtal om betalkonto

8 § Ett kreditinstitut får säga upp ett avtal om betalkonto, endast om

1. konsumenten avsiktligt har använt betalkontot för olagliga ändamål,
2. det inte har förekommit några transaktioner på betalkontot under mer än 24 på varandra följande månader, eller
3. konsumenten har lämnat felaktiga uppgifter för att få öppna betalkontot, och korrekta uppgifter skulle ha lett till att konsumenten inte hade fått öppna ett sådant konto.

7 § Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. den information som ett kreditinstitut ska lämna till en konsument enligt 5 § första stycket, och
 2. rutinerna för byte av betalkonto mellan kreditinstitut.
-

Denna lag träder i kraft den 18 september 2016.

Förteckning över remissinstanserna till delrapport 2 från 2015 års betaltjänstutredning (Fi 2015:02) Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner

Sveriges riksbank, Göta hovrätt, Malmö tingsrätt, Kammarrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Stockholm, Justitiekanslern, Domstolsverket, Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Kriminalvården, Revisorsnämnden, Migrationsverket, Datainspektionen, Riksgäldskontoret, Finansinspektionen, Kronofogdemyndigheten, Kammarkollegiet, Länsstyrelsen i Dalarnas län, Länsstyrelsen i Stockholms län, Konsumentverket med Konsumentombudsmannen, Allmänna reklamationsnämnden, Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet, Post- och telestyrelsen, Konkurrensverket, Tillväxtverket, Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser, Regelrådet, Sveriges advokatsamfund, FAR, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), Svenska Bankföreningen, Sparbankernas Riksförbund, Finansbolagens förening, Konsumenternas Bank och finansbyrå, Svensk Handel, Svenskt Näringsliv, Företagarna, Bankinstitutens Arbetsgivareorganisation (BAO), Finansförbundet, Handelsanställdas Förbund, Landsorganisationen i Sverige (LO), Tjänstemännens Centralorganisation (TCO), Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO), Yrkesföreningen för budget- och skuldrådgivare i kommunal tjänst (BUS), Sveriges Konsumenter, Pensionärernas Riksorganisation (PRO), DHR och X-CONS.

Yttrande har även inkommit från Loomis Sverige AB, SPF Seniorerna, Svenska KommunalPensionärernas Förbud (SKPF), Sveriges Pensionärers Riksförbund (SPRF), Riksförbundet Pensionärgemenskap (RPG), ATM Industry Association, Riksförbundet frivilliga samhällsarbetare och Sveriges Hembygdsförbund.

Lagförslag i promemorian med utdrag ur utkast till lagrådsremiss Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner

Prop. 2016/17:129
Bilaga 4

Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2010:751) om betaltjänster

[]

*dels att det ska införas ett nytt kapitel, 4 a kap., av följande lydelse,
dels att det ska införas en ny paragraf, 8 kap. 4 a §, av följande lydelse,*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

[]

4 a kap. Tillgång till betalkonto

[]

Information om villkor och avgifter

5 §

Innan ett avtal om betalkonto med grundläggande funktioner ingås ska konsumenten ges en förteckning över de mest representativa tjänsterna som är knutna till betalkonton i Sverige och, i den mån betaltjänstleverantören tillhandahåller dessa tjänster, informeras om avgifterna för dem. Informationen ska lämnas i pappersform eller på annat varaktigt medium.

Utöver de informationskrav som följer av 4 kap. ska konsumenten minst en gång per år ges kostnadsfri information om aktuella avgifter och räntesatser för de tjänster som knutits till betalkontot.

Betaltjänstleverantören och konsumenten ska komma överens

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner, i den ursprungliga lydelsen.

om på vilket sätt redovisningen av avgifter ska ske. Redovisningen ska lämnas i pappersform om konsumenten begär det.

Byte av betalkonto

6 §

En betaltjänstleverantör ska ha rutiner för byte av betalkonto i samma valuta mellan betaltjänstleverantören och en annan betaltjänstleverantör i Sverige. Rutinerna ska säkerställa att ett sådant byte kan genomföras snabbt och utan onödiga olägenheter för konsumenten.

Den betaltjänstleverantör som en konsument vid ett byte vill öppna ett betalkonto hos ska på begäran av konsumenten kontakta den betaltjänstleverantör som konsumenten har ett betalkonto hos och se till att bytet genomförs. Bytet ska vara genomfört inom högst den tidsram som följer av artikel 10 i betalkontodirektivet.

En betaltjänstleverantör ska även ha rutiner för om konsument vid ett byte vill öppna ett betalkonto hos en betaltjänstleverantör som är etablerad i ett annat land inom EES. Bytet ska vara genomfört inom högst den tidsram som följer av artikel 11 i betalkontodirektivet.

7 §

Avgifter, utöver de som avses i 4 kap. 15 §, som en betaltjänstleverantör tar ut av en konsument i samband med ett byte, ska vara rimliga och i linje med betaltjänstleverantörens faktiska kostnader.

8 §

En betaltjänstleverantör ska ersätta en konsument för ren förmögenhetsskada, som uppstår som en direkt följd av att

betaltjänstleverantören inte har uppfyllt sina skyldigheter enligt 6 §.

Prop. 2016/17:129

Bilaga 4

Ansvar enligt första stycket inträder inte i fall av osedvanliga eller oförutsägbara omständigheter som den som åberopar omständigheterna inte har något inflytande över och vars konsekvenser hade varit omöjliga att avvärja trots alla ansträngningar. Ansvar inträder inte heller då en betaltjänstleverantör handlar i enlighet med svensk lag eller unionsrätt.

Uppsägning av ett avtal om betalkonto med grundläggande funktioner

9 §

Ett kreditinstitut får säga upp ett avtal om betalkonto med grundläggande funktioner endast om

1. konsumenten avsiktligt har använt betalkontot för olagliga ändamål,

2. det inte har förekommit några transaktioner på betalkontot under de senaste 24 månaderna, eller

3. konsumenten har lämnat felaktiga uppgifter när betalkontot öppnades, och korrekta uppgifter skulle ha lett till att konsumenten inte hade fått öppna ett sådant konto.

Om ett avtal om betalkonto med grundläggande funktioner sägs upp, ska konsumenten underrättas om detta och om var han eller hon kan vända sig för att klaga på beslutet. Underrättelsen ska vara skriftlig och utan kostnad för konsumenten. Om det är möjligt, ska skälen för uppsägningen framgå av underrättelsen.

Om en uppsägning sker med stöd av första stycket 2, ska konsumenten underrättas minst två månader innan uppsägningen träder i kraft. En uppsägning med

stöd av första stycket 1 eller 3 får omedelbar verkan.

[]

8 kap.

4 a §

*Finansinspektionen får hän-
skjuta frågor som rör samarbete
mellan behöriga myndigheter,
särskilt om informationsutbyte, till
Europeiska bankmyndigheten för
tvistlösning i enlighet med
artikel 23 i betalkontodirektivet.*

[]

Förteckning över remissinstanserna till promemorian med utdrag ur utkast till lagrådsremiss Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner

Malmö tingsrätt, Domstolsverket, Finansinspektionen, Konsumentverket, Allmänna reklamationsnämnden, Svenska Bankföreningen, Sparbankernas Riksförbund, Finansbolagens Förening samt Sveriges Konsumenter.

Lagrådsremissens lagförslag

Förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486)

Härigenom föreskrivs att 1 § marknadsföringslagen (2008:486) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2016:1223

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag har till syfte att främja konsumenternas och näringslivets intressen i samband med marknadsföring av produkter och att motverka marknadsföring som är otillbörlig mot konsumenter och näringsidkare.

Bestämmelser om marknadsföring finns bl.a. i

- lagen (1992:1672) om paketresor,
- tobakslagen (1993:581),
- lotterilagen (1994:1000),
- sjölagen (1994:1009),
- lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,
- lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet,
- lagen (1996:1118) om marknadsföring av kristallglas,
- lagen (1999:158) om investerarskydd,
- lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster,
- lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
- prisinformationslagen (2004:347),
- lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler,
- försäkringsavtalslagen (2005:104),
- lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,
- lagen (2006:484) om franchisegivares informationsskyldighet,
- lagen (2010:510) om lufttransporter,
- radio- och tv-lagen (2010:696),
- alkohollagen (2010:1622),
- konsumentkreditlagen (2010:1846),
- lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt,
- lagen (2013:1054) om marknadsföring av modersmjölksersättning och tillskottsnäring,
- lagen (2014:1344) med kompletterande bestämmelser till EU:s tåg-, fartygs- och busspassagerarförordningar,
 - lagen (2015:671) om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden, *och*
 - lagen (2015:671) om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden,
 - lagen (2015:953) om kollektivtrafikresenärers rättigheter.
 - lagen (2015:953) om kollektivtrafikresenärers rättigheter, *och*

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2017.

Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2010:751) om betaltjänster dels att 1 kap. 1 och 4 §§ ska ha följande lydelse, dels att det ska införas ett nytt kapitel, 4 a kap., av följande lydelse, dels att det ska införas en ny paragraf, 8 kap. 4 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

I denna lag finns bestämmelser om betaltjänster som tillhandahålls i Sverige och utförs inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) i euro eller i någon annan av EES-ländernas valutor.

I denna lag finns också bestämmelser om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer.

I 4 a kap. finns bestämmelser om
1. avgifter för betalkonto,
2. byte av betalkonto, och
3. kreditinstituts skyldighet att tillhandahålla betalkonto med grundläggande funktioner till en konsument.

4 §²

I denna lag betyder

1. autogiro: en betaltjänst för debitering av en betalares betalkonto, där initiativet till en betalningstransaktion tas av betalningsmottagaren på grundval av betalarens samtycke till mottagaren, mottagarens betaltjänstleverantör eller betalarens egen betaltjänstleverantör,

2. bankdag: en dag på vilken en betaltjänstleverantör har öppet för verksamhet i den utsträckning som krävs för genomförande av en betalningstransaktion,

3. betalare: en fysisk eller juridisk person som är antingen betalkontoinnehavare och som

autogiro: en betaltjänst för debitering av en betalares betalkonto, där initiativet till en betalningstransaktion tas av betalningsmottagaren på grundval av betalarens samtycke till mottagaren, mottagarens betaltjänstleverantör eller betalarens egen betaltjänstleverantör,

bankdag: en dag på vilken en betaltjänstleverantör har öppet för verksamhet i den utsträckning som krävs för genomförande av en betalningstransaktion,

betalare: en fysisk eller juridisk person som är antingen betalkontoinnehavare och som godkänner en

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner, i den ursprungliga lydelsen.

² Senaste lydelse 2015:188.

godkänner en betalningsorder från detta betalkonto, eller en fysisk eller juridisk person som lämnar en betalningsorder,

4. betalkonto: ett konto som innehas i en eller flera betaltjänst-användares namn och som är avsett för genomförandet av betalningstransaktioner,

5. betalningsinstitut: ett aktiebolag eller en ekonomisk förening som har fått tillstånd att tillhandahålla betaltjänster enligt 2 kap.,

6. betalningsinstrument: ett kontokort eller något annat personligt instrument eller en personlig rutin som används för att initiera en betalningsorder,

7. betalningsmottagare: en fysisk eller juridisk person som är den avsedda mottagaren av medel vid en betalningstransaktion,

8. betalningsorder: varje instruktion som en betalare eller betalningsmottagare ger sin betaltjänstleverantör om att en betalningstransaktion ska genomföras,

9. betalningssystem: ett generellt betalsystem enligt 1 kap. 3 § andra stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

10. betalningstransaktion: insättning, uttag eller överföring av medel som initieras av betalaren eller betalningsmottagaren, oberoende av eventuella underliggande förpliktelser mellan betalaren och betalningsmottagaren,

11. betaltjänstanvändare: en fysisk eller juridisk person som utnyttjar en betaltjänst,

12. debitera: att medel dras från ett konto,

betalningsorder från detta betalkonto, eller en fysisk eller juridisk person som lämnar en betalningsorder,

betalkonto: ett konto som innehas i en eller flera betaltjänst-användares namn och som är avsett för genomförandet av betalningstransaktioner,

betalkontodirektivet: *Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner, i den ursprungliga lydelsen,*

betalningsinstitut: ett aktiebolag eller en ekonomisk förening som har fått tillstånd att tillhandahålla betaltjänster enligt 2 kap.,

betalningsinstrument: ett kontokort eller något annat personligt instrument eller en personlig rutin som används för att initiera en betalningsorder,

betalningsmottagare: en fysisk eller juridisk person som är den avsedda mottagaren av medel vid en betalningstransaktion,

betalningsorder: varje instruktion som en betalare eller betalningsmottagare ger sin betaltjänstleverantör om att en betalningstransaktion ska genomföras,

betalningssystem: ett generellt betalsystem enligt 1 kap. 3 § andra stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

betalningstransaktion: insättning, uttag eller överföring av medel som initieras av betalaren eller betalningsmottagaren, oberoende av eventuella underliggande förpliktelser mellan betalaren och betalningsmottagaren,

betaltjänstanvändare: en fysisk eller juridisk person som utnyttjar en betaltjänst,

debitera: att medel dras från ett konto,

13. filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett utländskt betalningsinstituts etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

14. grupp: detsamma som i 1 kap. 7 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat,

15. hemland: det land där ett företag har fått tillstånd att driva sådan verksamhet som avses i denna lag,

16. konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

17. kreditera: att medel tillförs ett konto,

18. kvalificerat innehav: detsamma som i 1 kap. 5 § 15 lagen om bank- och finansieringsrörelse,

19. medel: sedlar och mynt, kontotillgodohavanden samt elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

20. penningöverföring: en betaltjänst där medel tas emot från en betalare, utan att något betalkonto öppnas i betalarens eller betalningsmottagarens namn, utslutande i syfte att överföra motsvarande belopp till en mottagare eller en annan betaltjänstleverantör som agerar på mottagarens vägnar, eller där dessa medel tas emot på mottagarens vägnar och ställs till

filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett utländskt betalningsinstituts etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

grupp: detsamma som i 1 kap. 7 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat,

hemland: det land där ett företag har fått tillstånd att driva sådan verksamhet som avses i denna lag,

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

kreditera: att medel tillförs ett konto,

kvalificerat innehav: detsamma som i 1 kap. 5 § 15 lagen om bank- och finansieringsrörelse,

lagligen bosatt inom EES: en fysisk person som har rätt att bosätta sig inom EES i enlighet med unionsrätten eller nationell rätt, inbegripet personer utan fast adress och personer som söker asyl inom ramen för Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning, protokollet till denna av den 31 januari 1967 och andra relevanta internationella fördrag,

medel: sedlar och mynt, kontotillgodohavanden samt elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

penningöverföring: en betaltjänst där medel tas emot från en betalare, utan att något betalkonto öppnas i betalarens eller betalningsmottagarens namn, utslutande i syfte att överföra motsvarande belopp till en mottagare eller en annan betaltjänstleverantör som agerar på mottagarens vägnar, eller där dessa medel tas emot på mottagarens vägnar och ställs till

mottagarens förfogande,

21. ramavtal: ett avtal om betaltjänster som reglerar genomförandet av kommande enskilda och successiva betalningstransaktioner och som kan innehålla skyldigheter och villkor för att öppna ett betalkonto,

22. referensväxelkurs: den växelkurs som ligger till grund för beräkningen av eventuell valutaväxling och görs tillgänglig av betaltjänstleverantören eller härrör från en offentligt tillgänglig källa,

23. referensräntesats: den räntesats som ligger till grund för beräkningen av eventuell tillämplig ränta och som härrör från en offentligt tillgänglig källa som kan kontrolleras av båda parterna i ett avtal om betaltjänster,

24. registrerad betaltjänstleverantör: en betaltjänstleverantör som undantagits från krav på tillstånd enligt 2 kap. 3 §,

25. startkapital: detsamma som i 1 kap. 5 § 18 lagen om bank- och finansieringsrörelse,

26. unik identifikationskod: en kombination av bokstäver, siffror eller symboler som tillhandahållits av en betaltjänstleverantör, och som en betaltjänstanvändare ska uppge för att otvetydigt identifiera en annan betaltjänstanvändare eller dennes betalkonto,

27. valuteringsdag: den referenstidpunkt som används av en betaltjänstleverantör för att beräkna räntan på de medel som debiterats eller krediterats ett betalkonto.

mottagarens förfogande,

ramavtal: ett avtal om betaltjänster som reglerar genomförandet av kommande enskilda och successiva betalningstransaktioner och som kan innehålla skyldigheter och villkor för att öppna ett betalkonto,

referensväxelkurs: den växelkurs som ligger till grund för beräkningen av eventuell valutaväxling och görs tillgänglig av betaltjänstleverantören eller härrör från en offentligt tillgänglig källa,

referensräntesats: den räntesats som ligger till grund för beräkningen av eventuell tillämplig ränta och som härrör från en offentligt tillgänglig källa som kan kontrolleras av båda parterna i ett avtal om betaltjänster,

registrerad betaltjänstleverantör: en betaltjänstleverantör som undantagits från krav på tillstånd enligt 2 kap. 3 §,

startkapital: detsamma som i 1 kap. 5 § 18 lagen om bank- och finansieringsrörelse,

unik identifikationskod: en kombination av bokstäver, siffror eller symboler som tillhandahållits av en betaltjänstleverantör, och som en betaltjänstanvändare ska uppge för att otvetydigt identifiera en annan betaltjänstanvändare eller dennes betalkonto,

valuteringsdag: den referenstidpunkt som används av en betaltjänstleverantör för att beräkna räntan på de medel som debiterats eller krediterats ett betalkonto.

4 a kap. Betalkonto

Skyldighet att tillhandahålla betalkonto med grundläggande funktioner

1 §

Ett kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse får inte vägra en konsument som är lagligen bosatt inom EES att öppna ett betalkonto med sådana grundläggande funktioner enligt 2 § som institutet tillhandahåller andra konsumenter.

Första stycket gäller inte om det skulle strida mot lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller om det finns särskilda skäl mot att tillhandahålla konsumenten ett betalkonto.

Grundläggande funktioner

2 §

Med grundläggande funktioner avses

1. tjänster som krävs för att öppna, inneha och avsluta ett betalkonto,

2. tjänster som gör det möjligt att sätta in medel på ett betalkonto,

3. tjänster som gör det möjligt att inom EES över disk eller i uttagsautomater ta ut kontanter från ett betalkonto, och

4. utförande av följande betalningstransaktioner inom EES:

a) autogirering,

b) betalningar genom ett debetkort, inbegripet betalningar online, samt

c) betalningar, inbegripet stående överföringar, vid terminaler, över disk och via kreditinstitutets onlinetjänster.

3 §

Ett kreditinstitut ska behandla en ansökan från en konsument om betalkonto med grundläggande funktioner skyndsamt. Kreditinstitutet ska avgöra ärendet så snart som möjligt och senast inom tio bankdagar efter det att institutet tagit emot en fullständig ansökan.

Om kreditinstitutet avslår en ansökan, ska det omedelbart underrätta konsumenten om beslutet och lämna information om var han eller hon kan vända sig för att klaga på det. Underrättelsen ska vara skriftlig och utan kostnad för konsumenten. Om det är möjligt, ska skälen för beslutet framgå av underrättelsen.

**Avgifter för betalkonto med
grundläggande funktioner**

4 §

Ett kreditinstitut får ta ut rimliga avgifter från en konsument för att tillhandahålla ett betalkonto med grundläggande funktioner.

**Information om tjänster och
avgifter**

5 §

En betaltjänstleverantör ska i rimlig tid innan den ingår ett avtal om betalkonto ge konsumenten en förteckning över de mest representativa tjänsterna som är knutna till betalkonton i Sverige och, i den utsträckning betaltjänstleverantören tillhandahåller dessa tjänster, informera konsumenten om avgifterna för dem. Informationen ska lämnas i pappersform eller på annat varaktigt medium.

Betaltjänstleverantören ska också hålla förteckningen och en

ordlista som minst omfattar de begrepp som fastställs i förteckningen tillgängliga för konsumenten.

Betaljänstleverantören ska, utöver de informationskrav som följer av 4 kap. minst en gång per år ge konsumenten kostnadsfri information om aktuella avgifter och räntesatser för de tjänster som är knutna till betalkontot. Betaljänstleverantören och konsumenten ska komma överens om på vilket sätt avgifterna ska redovisas. Redovisningen ska lämnas i pappersform om konsumenten begär det.

Byte av betalkonto

6 §

En betaltjänstleverantör ska ha rutiner för en konsuments byte av betalkonto i samma valuta mellan betaltjänstleverantören och en annan betaltjänstleverantör i Sverige. Rutinerna ska säkerställa att ett sådant byte kan genomföras snabbt och utan onödiga olägenheter för konsumenten.

Den betaltjänstleverantör som konsumenten vill öppna ett betalkonto hos ska på begäran av konsumenten kontakta den betaltjänstleverantör som konsumenten har ett betalkonto hos och se till att bytet genomförs. Bytet ska vara genomfört inom den tidsram som anges i artikel 10 i betalkontodirektivet.

Om en konsument meddelar sin betaltjänstleverantör att han eller hon vill öppna ett betalkonto i ett annat land inom EES, ska betaltjänstleverantören bistå med viss information, överföring av medel och stängning av betalkontot. Detta ska ske inom den tidsram som anges i artikel 11 i betalkontodirektivet.

7 §

Avgifter, utöver de som avses i 4 kap. 15 §, som en betaltjänstleverantör tar ut av en konsument i samband med byte av betalkonto, ska vara rimliga och i linje med betaltjänstleverantörens faktiska kostnader.

8 §

En betaltjänstleverantör ska ersätta en konsument för ren förmögenhetsskada, som uppstår som en direkt följd av att betaltjänstleverantören inte har fullgjort sina skyldigheter enligt 6 §.

Ansvar enligt första stycket inträder inte i fall av osedvanliga eller oförutsägbara omständigheter som den som åberopar omständigheterna inte har något inflytande över och vars konsekvenser hade varit omöjliga att avvärja trots alla ansträngningar. Ansvar inträder inte heller då en betaltjänstleverantör handlar i enlighet med svensk lag eller unionsrätt.

Uppsägning av ett avtal om betalkonto med grundläggande funktioner

9 §

Ett kreditinstitut får säga upp ett avtal om betalkonto med grundläggande funktioner bara om

1. konsumenten avsiktligt har använt betalkontot för olagliga ändamål,

2. det inte har förekommit några transaktioner på betalkontot under de senaste 24 månaderna,

3. konsumenten har lämnat felaktiga uppgifter när betalkontot öppnades, och korrekta uppgifter skulle ha lett till att han eller hon inte hade fått öppna ett sådant konto, eller

4. det finns särskilda skäl.

Om ett kreditinstitut beslutar att

säga upp ett avtal om betalkonto med grundläggande funktioner, ska institutet underrätta konsumenten om detta och om vart han eller hon kan vända sig för att klaga på beslutet. Underrättelsen ska vara skriftlig och utan kostnad för konsumenten. Om det är möjligt, ska skälen för uppsägningen framgå av underrättelsen.

Om kreditinstitutet säger upp avtalet med stöd av första stycket 2 eller 4, ska institutet underrätta konsumenten minst två månader innan uppsägningen träder i kraft. En uppsägning med stöd av första stycket 1 eller 3 får omedelbar verkan.

Bemyndiganden

10 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. den information och redovisning som en betaltjänstleverantör ska lämna eller hålla tillgänglig enligt 5 §,

2. rutiner för byte av betalkonto enligt 6 §, och

3. vilka uppgifter om betalkonton med grundläggande funktioner som en betaltjänstleverantör ska lämna till Finansinspektionen.

8 kap.

4 a §

Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör samarbete mellan behöriga myndigheter, särskilt om informationsutbyte, till Europeiska bankmyndigheten för tvistlösning i enlighet med artikel 23 i betalkontodirektivet.

Denna lag träder i kraft den dag som regeringen bestämmer i fråga om 4 a kap. 5 § och i övrigt den 1 maj 2017.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2017-01-25

Närvarande: F.d. justitieråden Lennart Hamberg och Olle Stenman samt justitierådet Svante O. Johansson.

Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner

Enligt en lagrådsremiss den 22 december 2016 har regeringen (Finansdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486),
2. lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Monika Johansson och rättssakkunnige Nils Friberg.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om ändring i lagen om betaltjänster

4 a kap.

3 §

Ett kreditinstitut ska, om en ansökan om ett betalkonto med grundläggande funktioner avslås, omedelbart underrätta kunden om avslaget och informera om möjligheterna att klaga på beslutet samt, om möjligt, ange skälen för beslutet. I detta sammanhang anges dock inte vilka möjligheter som finns att klaga.

Vid föredragningen har det upplysts om att det i första hand är möjligheten att vända sig till Allmänna reklamationsnämnden som avses. Detta är avsett att återspeglas i en kommande förordningsändring beträffande Allmänna reklamationsnämnden (se avsnitt 5.7 i remissen).

Medlemsstaterna ska nämligen enligt artikel 24 i betalkontodirektivet 2014/92/EU se till att konsumenterna har tillgång till effektiva förfaranden för alternativ lösning av tvister som kan uppstå till följd av direktivet. Förfarandena ska uppfylla kraven i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU av den 21 maj 2013 om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG (tvistlösningsdirektivet).

Vidare åläggs ett kreditinstitut enligt artiklarna 16.7 och 19.5 betalkontodirektivet att vid avslag eller uppsägning informera en konsument om:

- förfarandet för att lämna in ett klagomål mot beslutet,
- rätten att kontakta den relevanta behöriga myndigheten, dvs. Finansinspektionen, och

- det utsedda alternativa organet för tvistlösning (enligt remissen avsett att vara Allmänna reklamationsnämnden).

I Finansinspektionens allmänna råd (2002:23) finns kompletterande anvisningar om klagomålshantering avseende finansiella tjänster till konsumenter. Där anges att ett institut bör se till att det finns en fungerande ordning för kontakterna med kunder i klagomålsärenden och att institutet bör ha en eller flera klagomålsansvariga personer som missnöjda kunder kan hänvisas till (4 §). Kunden bör också informeras om den vägledning som kan erhållas från Konsumenternas Bank- och finansbyrå och Konsumenternas Försäkringsbyrå samt genom den kommunala konsumentvägledningen (5 §). Institutet bör vidare upplysa missnöjda kunder om möjligheten att få en tvist prövad av Allmänna reklamationsnämnden eller vid allmän domstol (12 §).

En konsument som fått ett beslut om avslag (eller uppsägning, se 9 §) ska således enligt vad som framkommit kunna vända sig till följande instanser för att klaga eller erhålla rättelse av beslutet.

- Kreditinstitutets klagomålsansvariga.
- Finansinspektionen som behörig myndighet och som mottar klagomål som myndigheten hanterar inom ramen för sin tillsynsverksamhet.
- Allmänna reklamationsnämnden.
- Allmän domstol.

De sätt som konsumenten har att ta till om han eller hon vill vända sig mot en banks beslut om att avslå en ansökan om bankkonto med grundläggande funktioner, eller att säga upp ett sådant avtal, utgör således inte någon form av överklagande utan i stället en möjlighet att hos banken visa missnöje med beslutet och eventuellt att få det omprövat. Dessutom kan konsumenten få avslaget eller uppsägningen prövad rent civilrättsligt genom alternativ tvistlösning eller vid domstol. Detta bör enligt Lagrådet återspeglas i lagtexten.

Vidare kan det diskuteras vad en sådan prövning närmare ska gå ut på.

Lagrådet konstaterar att motsvarande situation, att ett försäkringsbolag har vägrat teckna eller förnya försäkring, har reglerats i 7 kap. 6 § försäkringsavtalslagen (2005:104). Här framgår att domstolen då ska förklara att försäkringstagaren har rätt att teckna eller förnya försäkringen.

Motsvarande måste anses gälla vid en prövning om bankkunden har rätt till ett bankkonto med grundläggande funktioner, oavsett om denna sker i Allmänna reklamationsnämnden eller i domstol. Lagrådet anser att det närmare bör redovisas hur prövningen ska gå till och vad den ska gå ut på. Under alla förhållanden bör 3 § andra stycket i remissen omformuleras, förslagsvis på följande sätt.

Om kreditinstitutet avslår en ansökan, ska det omedelbart underrätta konsumenten om beslutet och lämna information om vart han eller hon kan vända sig för att framföra klagomål eller få beslutet rättsligt prövat.

Underrättelsen ska vara skriftlig och utan kostnad för konsumenten. Om det är möjligt, ska skälen för beslutet framgå av underrättelsen. Prop. 2016/17:129
Bilaga 7

Följs dessa synpunkter blir det fråga om en följdändring i 9 §.

8 §

I paragrafen regleras konsumentens rätt till ersättning för förlust som uppstår i samband med byte av betaltjänstleverantör och när denne inte fullgjort sina skyldigheter enligt 6 §. Vissa undantag gäller för typiska fall av force majeure.

Mot bakgrund av ett kort resonemang kring skadeståndslagen och allmänna kontraktsrättsliga principer, hämtade från konsumenttjänstlagen (1985:716), konkluderas i den allmänna motiveringen att det är lämpligt med en tydlig reglering för att säkerställa att kraven i artikel 13 betalkontodirektivet uppfylls.

Emellertid nämns i detta sammanhang inget om rättsfallet NJA 1991 s. 217. I det fallet fick en bankkund skadestånd på grund av ett dröjsmål, understigande två timmar, med att utföra en banktjänst. I remissen har således den nu behandlade bestämmelsen inte analyserats i ljuset av den av Högsta domstolen i rättsfallet fastslagna rättsgrundsatsen.

Enligt Lagrådet är det lämpligt att omfattningen av det ansvar som ålagts banken enligt rättsfallet i det fortsatta lagstiftningsarbetet övervägs i förhållande till den i remissen föreslagna regeln om ansvar för en betaltjänstleverantör.

Övrigt lagförslag

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Parallelluppställning över genomförandet i svensk rätt av direktiv 2014/92/EU (betalkontodirektivet)

Artikel i direktiv 2014/92/EU	Svenska bestämmelser
Artikel 1.1	–
Artikel 1.2	4 a kap. 1 § lagen (2010:751) om betaltjänster
Artikel 1.3	4 a kap. 5–8 §§ lagen om betaltjänster
Artikel 1.4	4 a kap. 1 § lagen om betaltjänster. Möjligheten att besluta andra betaltjänstleverantörer än kreditinstitut ska erbjuda betalkonto med grundläggande funktioner har inte utnyttjats.
Artikel 1.5	Möjligheten att besluta om undantag för vissa enheter har inte utnyttjats
Artikel 1.6	Möjligheten att besluta att även andra betalkonton ska omfattas har inte utnyttjats, se avsnitt 5.2.1.
Artikel 1.7	4 a kap. 1 § och 3 kap. 13 § lagen om betaltjänster samt lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism
Artikel 2	1 kap. 4 § lagen om betaltjänster
Artikel 3.1–3.3	Någon uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
Artikel 3.4	–
Artikel 3.5	Genomförs i förordning
Artikel 3.6	Genomförs i myndighetsföreskrifter
Artikel 4.1	4 a kap. 5 § första stycket lagen om betaltjänster och myndighetsföreskrifter
Artikel 4.2 och 4.3	Genomförs i myndighetsföreskrifter
Artikel 4.4 och 4.5	4 a kap. 5 § andra stycket lagen om betaltjänster och myndighetsföreskrifter
Artikel 4.6 och 4.7	–
Artikel 5.1	4 a kap. 5 § tredje stycket lagen om betaltjänster och myndighetsföreskrifter
Artikel 5.2 och 5.3	Genomförs i myndighetsföreskrifter
Artikel 5.4 och 5.5	–
Artikel 6	4 a kap. 5 § lagen om betaltjänster och myndighetsföreskrifter
Artikel 7	Genomförs i förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspek-

Artikel 8	tionen och i myndighetsföreskrifter 4 a kap. 5 § lagen om betaltjänster och föreskrifter
Artikel 9	4 a kap. 6 § första stycket lagen om betaltjänster och myndighetsföre- skrifter
Artikel 10	4 a kap. 6 § första och andra stycket lagen om betaltjänster och myndig- hetsföreskrifter
Artikel 11	4 a kap. 6 § tredje stycket lagen om betaltjänster och myndighetsföre- skrifter
Artikel 12	4 kap. 15 § och 4 a kap. 7 § lagen om betaltjänster
Artikel 13.1	4 a kap. 8 § första stycket lagen om betaltjänster
Artikel 13.2 och 13.3	4 a kap. 8 § andra stycket lagen om betaltjänster
Artikel 14.1 och 14.2	Genomförs i myndighetsföreskrifter
Artikel 15	1 kap. 4 § och 4 a kap. 1 § första stycket lagen om betaltjänster
Artikel 16.1 och 16.2	1 kap. 4 § och 4 a kap. 1 § första stycket lagen om betaltjänster
Artikel 16.3	4 a kap. 3 § första stycket lagen om betaltjänster
Artikel 16.4	4 a kap. 1 § andra stycket lagen om betaltjänster
Artikel 16.5	Möjligheten att fastställa ytterligare fall har inte utnyttjats
Artikel 16.6	4 a kap. 1 § andra stycket lagen om betaltjänster
Artikel 16.7	4 a kap. 3 § andra stycket lagen om betaltjänster
Artikel 16.8	3 kap. 13 § lagen om betaltjänster
Artikel 16.9	4 a kap. 1 § första stycket lagen om betaltjänster
Artikel 16.10	Någon uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
Artikel 17.1	4 a kap. 2 § lagen om betaltjänster
Artikel 17.2	Någon uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
Artikel 17.3	4 a kap. 2 § lagen om betaltjänster
Artikel 17.4	4 a kap. 1 § första stycket lagen om betaltjänster
Artikel 17.5	4 a kap. 4 § lagen om betaltjänster
Artikel 17.6	Möjligheten att fastställa ett minsta antal operationer har inte utnyttjats
Artikel 17.7	4 a kap. 2 § lagen om betaltjänster

Prop. 2016/17:129 Bilaga 8	Artikel 17.8	Möjligheten att tillåta kreditinstitut att på konsumentens begäran tillhandahålla en kontokredit kopplad till ett betalkonto med grundläggande funktioner har inte utnyttjats
	Artikel 18.1–18.3 Artikel 18.4	4 a kap. 4 § lagen om betaltjänster Möjligheten att ställa upp krav på olika prissättningssystem har inte utnyttjats
	Artikel 19.1–19.3	4 a kap. 9 § första stycket lagen om betaltjänster
	Artikel 19.4	4 a kap. 9 § tredje stycket lagen om betaltjänster
	Artikel 19.5	4 a kap. 9 § andra stycket lagen om betaltjänster
	Artikel 20	Genomförs i förordningen med instruktion för Finansinspektionen och i myndighetsföreskrifter
	Artikel 21.1	8 kap. 1 § lagen om betaltjänster och 13 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse
	Artikel 21.2	30 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
	Artikel 21.3	8 kap. 1 § lagen om betaltjänster och 13 kap. lagen om bank- och finansieringsrörelse
	Artikel 21.4	Någon uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
	Artikel 21.5	8 kap. lagen om betaltjänster och 13 och 15 kap. lagen om bank- och finansieringsrörelse
	Artikel 21.6	Finansinspektionen är behörig myndighet
	Artikel 21.7	–
	Artikel 22	8 kap. 4 § lagen om betaltjänster och genomförs i förordningen med instruktion för Finansinspektionen
	Artikel 23	8 kap. 4 a § lagen om betaltjänster och 5 § förordningen med instruktion för Finansinspektionen
	Artikel 24	Genomförs i förordningen (2015:739) med instruktion för Allmänna reklamationsnämnden
	Artikel 25	Möjligheten att inrätta en särskild mekanism har inte utnyttjats
	Artikel 26.1	8 kap. lagen om betaltjänster
	Artikel 26.2	2 kap. 7 § tryckfrihetsförordningen
	Artikel 27.1	Någon uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig

Artikel 27.2

Artikel 28

Artikel 29

–

–

Ikraftträdandebestämmelser till lagen
om betaltjänster och offentlighets-
och sekretesslagen

Prop. 2016/17:129

Bilaga 8

Artikel 30

Artikel 31

–

–

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 2 mars 2017

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Wallström, Y Johansson, M Johansson, Baylan, Bucht, Hultqvist, Andersson, A Johansson, Shekarabi, Fridolin, Eriksson, Linde, Skog, Ekström

Föredragande: statsrådet Andersson

Regeringen beslutar proposition Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EU-regler
Lag (2010:751) om betaltjänster	4 a kap. 10 §	32014L0092
